

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ СА ПРИВРЕМЕНИМ
СЕДИШТЕМ У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

Данијела Р. Павловић

**УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА
ПРОФИТАБИЛНОСТ И ЛИКВИДНОСТ БАНАКА У
РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**

Докторска дисертација

Косовска Митровица, 2023.

UNIVERSITY OF PRISTINA TEMPORARY SETTLED IN
KOSOVSKA MITROVICA
FACULTY OF ECONOMY

Danijela R. Pavlovic

**IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE
PROFITABILITY AND LIQUIDITY OF BANKS IN THE
REPUBLIC OF SERBIA**

Doctoral Dissertation

Kosovska Mitrovica, 2023.

Ментор:

Др Милош Павловић, доцент, Економски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици

Чланови комисије:

Проф. др Мирјана Јемовић, ванредни професор, Економски факултет Универзитета у Нишу

Проф. др Милица Ђорђевић, ванредни професор, Економски факултет Универзитета у Нишу

Датум одбране: _____

УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА ПРОФИТАБИЛНОСТ И ЛИКВИДНОСТ БАНАКА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Апстракт: Банкарски сектор, по својој величини, заузима значајно место у финансијском систему једне националне економије и као такав утиче на стабилност, не само финансијског, већ и целокупног привредног система, па и саме државе. У развијеним тржишним привредама, банкарски сектор губи доминантну улогу у финансијском систему, а улогу посредника између финансијски суфицитарних и финансијски дефицитарних субјеката, преузимају друге институције попут инвестиционих, осигуравајућих, пензионих фондова, али и многих других.

Криза изазвана пандемијом вируса Covid-19, без сумње је утицала на пословање свих привредних сектора, па тако и банкарског сектора. Ово истраживање бави се утицајем пандемије Covid-19 на финансијске перформансе и стабилност банака у Србији.

Предмет докторске дисертације јесте да истражи утицај кризе изазване пандемијом вируса Covid-19 на профитабилност и ликвидност банкарског система.

Општи циљ дисертације је да се установи ниво профитабилности и ликвидности банака у Републици Србији у периоду пандемије Covid-19.

Дисертација обухвата широк спектар аспеката, укључујући историјску еволуцију банака, прописе који их регулишу и њихов учинак у различитим временским оквирима – пре, током и након пандемије. Користимо двоструки приступ, користећи и нумеричке податке и детаљна објашњења, како бисмо свеобухватно схватили замршену интеракцију између екстерних шокова, као што је пандемија, и владиних политика, које заједно обликују отпорност и оперативну динамику банака. Како би осигурали вишедимензионални поглед на предмет истраживања.

Кључне речи: банкарски сектор, финансијски систем, стабилност, пандемија Covid-19, профитабилност, ликвидност, Република Србија, истраживање.

Научна област: Економске науке

Ужа научна област: Пословна економија

УДК: 346.54:[616.98:578.834(497.11)
336.71:658.153(497.11)

IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE PROFITABILITY AND LIQUIDITY OF BANKS IN THE REPUBLIC OF SERBIA

Abstract: The banking sector, due to its size, occupies a significant place in the financial system of a national economy and as such affects the stability, not only of the financial system but also of the entire economic system, including the state itself. In developed market economies, the banking sector loses its dominant role in the financial system, and the role of intermediaries between financially surplus and financially deficient entities is taken over by other institutions such as investment, insurance, pension funds, and many others.

The crisis caused by the COVID-19 virus pandemic undoubtedly affected the operations of all economic sectors, including the banking sector. This research deals with the impact of the COVID-19 pandemic on the financial performance and stability of banks in Serbia.

The subject of the doctoral dissertation is to investigate the impact of the crisis caused by the COVID-19 pandemic on the profitability and liquidity of the banking system.

The general goal of the dissertation is to establish the level of profitability and liquidity of banks in the Republic of Serbia in the period of the Covid-19 pandemic.

The dissertation covers a wide range of aspects, including the historical evolution of banks, the regulations that govern them, and their performance in different time frames – before, during, and after the pandemic. We take a dual approach, using both numerical data and detailed explanations, to comprehensively understand the intricate interaction between external shocks, such as the pandemic, and government policies, which together shape banks' resilience and operational dynamics. In order to ensure a multidimensional view of the research subject.

Keywords: banking sector, financial system, stability, Covid-19 pandemic, profitability, liquidity, Republic of Serbia, research.

Scientific field: Economic sciences

Special field of study: Business Economics

UDC: 346.54:[616.98:578.834(497.11)

336.71:658.153(497.11)

Захвалница:

Захвалност за неизмерну подрику током студија али и при изради дисертације дугујем др Хаџи Душану Петровићу, директору Високе школе „Академија за пословну економију“, Чачак.

Посебно се захваљујем и Комисији за оцену и одбрану дисертације и свом ментору.

Дисертацију посвећујем својој породици

уз неизмерно хвала!

САДРЖАЈ

УВОД	1
I ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ И ДОСАДАШЊИХ ИСТРАЖИВАЊА О УТИЦАЈУ КРИЗА НА ЛИКВИДНОСТ И ПРОФИТАБИЛНОСТ БАНАКА	8
1. Теоријски оквири и модели анализе ликвидности и профитабилности банака у Републици Србији	11
2. Анализа детерминанти ликвидности и профитабилности банака	14
3. Показатељи ликвидности и профитабилности банака	17
4. Анализа ликвидности и профитабилности банака у контексту кризе изазване пандемијом COVID-19	20
4.1. Различити аспекти економских и финансијских ефеката Covid-a 19	23
4.2. Промене у банкарском пословању и регулативи под утицајем пандемије	27
4.3. Профитабилност током пандемије	33
4.4. Управљање ликвидношћу током пандемије	36
II БАНКАРСКИ СЕКТОР У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ: ОДАБРАНИ ПАРАМЕТРИ АНАЛИЗЕ	40
1. Структура банкарског сектора у Републици Србији	42
2. Обележја банкарског сектора Републике Србије у последње три деценије	56
3. Систем регулације банака у Републици Србији	66
4. Изазови банкарског сектора у Републици Србији	70
III АНАЛИЗА ПРОФИТАБИЛНОСТИ И ЛИКВИДНОСТИ БАНКАРСКОГ СЕКТОРА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У УСЛОВИМА ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 .	77
1. Образложење узорка анализе	78
2. Анализа профитабилности и ликвидности изабраних банака у пре-COVID-19 периоду	80
2.1. Закључци анализе финансијских перформанси банака у пре-Covid периоду	87
3. Анализа профитабилности и ликвидности изабраних банака у пост- COVID-19 периоду	90
3.1. Закључци анализе финансијских перформанси банака у пост-Covid- 19 периоду	99

IV ЕМПИРИЈСКО ИСТРАЖИВАЊЕ УТИЦАЈА ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА ЛИКВИДНОСТ И ПРОФИТАБИЛНОСТ БАНАКА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.102

1. Досадашња истражива	105
2. Методологија	107
2.1. Методологија истраживања – мишљење менаџера банака	107
2.2. Методологија истраживања – мишљење менаџера из привреде.....	114
3. Резултати анализе	121
4. Анализа и дискусија резултата	126
ЗАКЉУЧАК	128
ЛИТЕРАТУРА:	133
БИОГРАФИЈА АУТОРА	148
ИЗЈАВА О АУТОРСТВУ	149
ИЗЈАВА О ИСТОВЕТНОСТИ ШТАМПАНЕ И ЕЛЕКТРОНСКЕ ВЕРЗИЈЕ ДОКТОРСКОГ РАДА	150
ИЗЈАВА О КОРИШЋЕЊУ	151
ПРИЛОГ 4 – БИЛАНС СТАЊА И БИЛАНС УСПЕХА ЕРСТЕ БАНКЕ	152
ПРИЛОГ 5 – БИЛАНС СТАЊА И БИЛАНС УСПЕХА – UNICREDIT	165
ПРИЛОГ 6 – БИЛАНС СТАЊА И БИЛАНС УСПЕХА – BANCA INTESA	181

УВОД

Појава пандемије Covid-19 покренула је велике трансформације широм света, шаљући таласе кроз различите секторе, при чему банкарска индустрија није била изузетак. Док се глобална заједница борила са кризом без преседана, банкарски сектор се суочио са изразитим изазовима који проистичу из успоравања привреде, еволуције прописа и промена у понашању потрошача. Овај увод поставља основу за наше истраживање о томе како је ова криза утицала на банке у Републици Србији. Иако је примарни фокус био на очувању јавног здравља, кључно је признати да су се банке суочиле са јединственим скупом препрека, које захтевају адаптивне стратегије за одржавање оперативне стабилности.

Значај банкарског сектора у структури националне економије не може се преценити. Поред своје кључне улоге у одржавању финансијске стабилности, она има утицај на шири економски и друштвени слика. У развијенијим економијама, доминација банкарског сектора у финансијском систему је опала, уступајући тло другим институцијама као што су инвестиционе фирме, осигуравајућа друштва и пензиони фондови. Међутим, у привредама попут Србије, где је развој у току, банке задржавају централну позицију у покретању економског напретка, наглашавајући критичну важност њихове стабилности.

Пандемија Covid-19 увела је кризу без премца која је захватила различите секторе, укључујући банкарску индустрију. Ово истраживање истражује реперкусије пандемије на финансијски учинак и стабилност банака у Србији. Замршена интеракција између спољних шокова, као што је пандемија, и отпорности банкарског сектора чини суштину нашег истраживања.

Предмет, циљеви и очекивани резултати:

Предмет нашег истраживања је банкарски сектор у Србији, критична компонента финансијског и економског оквира земље, односно истраживање ликвидности и профитабилности банкарског сектора у периоду пандемије COVID-19. Не може се преценити кључна улога банкарског сектора у одржавању финансијске стабилности и његов утицај на шири економски систем, укључујући и државу. Док су напредне економије виделе да се улога банкарског сектора променила, у привредама у развоју попут Србије, банке остају примарни покретач економског напретка.

У складу са насловом, обимом и намером нашег истраживања, наши циљеви обухватају више димензија. Применом емпиријске анализе, циљ нам је да измеримо ниво профитабилности и ликвидности банака у Србији. Кроз детаљно испитивање финансијских показатеља, настојимо да откријемо како су ове мере утицале током Covid периода у поређењу са ером пре Covid-а. На крају, циљ нам је да извучемо закључак о томе како је пандемија утицала на профитабилност и ликвидност банака.

Хипотезе:

У складу са дефинисаним насловом, предметом и циљевима, постављамо следеће хипотезе:

- Хипотеза 1 (X1): Криза изазвана пандемијом Covid-19 довела је до значајних промена у пословању банака у Републици Србији.

- Хипотеза 2 (X2): Профитабилност и ликвидност банака у Републици Србији су се разликовале током периода пре Covid-а и Covid-19.

- Хипотеза 3 (Х3): Државне интервенције током периода пандемије позитивно су утицале на показатеље профитабилности и ликвидности банака у Републици Србији.

Истраживачки приступи и методологија:

Да бисмо постигли циљеве истраживања и одговорили на хипотезе које смо поставили, користимо низ утврђених истраживачких методологија. Наша методологија истраживања обухвата вишеструки приступ, укључујући преглед литературе, анализу података, израчунавање финансијских показатеља, историјску процену и статистичке технике. Анализом финансијских извештаја и применом ригорозних статистичких метода настојимо да понудимо проницљиве закључке о утицају пандемије на српски банкарски сектор.

Ове методе обухватају индукцију, дедукцију, историјску анализу и поређење. Анализом доступне литературе, проучавањем финансијских извештаја и израчунавањем релевантних коефицијената, намеравамо да пружимо свеобухватно разумевање ефеката пандемије на банкарски сектор.

Очекивани увиди и значај:

Кроз нашу истрагу, настојимо да пружимо вредне увиде у стратегије које банке користе за навигацију кроз ову изузетну кризу. Резултати нашег истраживања су спремни да пруже нијансирано разумевање како је пандемија обликовала финансијску стабилност и динамику пословања банака у Србији. Спајањем емпиријске анализе са теоријским истраживањем, желимо да осликамо холистичку слику ове замршене међуигре.

Структура дисертације:

Дисертација се састоји из логички повезаних поглавља – укупно 4.

У првом поглављу „ *Преглед литературе и досадашњих истраживања о утицају криза на ликвидност и профитабилност банака* “ говори се о значају банкарског сектора у економском расту и стабилности, са фокусом

на улогу банака у инвестицијама, потрошњи и финансијском посредовању. Пандемија COVID-19 изазвала је суштинске изазове за светске банке, утичући на њихову профитабилност и ликвидност. Ово поглавље анализира теоријске оквире, претходна истраживања и рачуноводствене мере како би се добило дубоко разумевање ефекта COVID-19 на банкарски сектор. Појава пандемије Covid-19 довела је до глобалне кризе без преседана која је прожимала готово сваки аспект друштва, укључујући и банкарски сектор. Како су се нације бориле са изазовима очувања јавног здравља, у банкарској индустрији се развила замршена међусобна игра економске, финансијске и регулаторне динамике. Кроз свеобухватну анализу, ово поглавље има за циљ да осветли промене, изазове и прилагођавања који су дефинисали одговор банкарског сектора на економске шокове пандемије.

Друго поглавље са насловом „*Банкарски сектор у Републици Србији: одабрани параметри*“ пружа свеобухватну анализу банкарске индустрије у Србији, укључујући преглед сектора, регулаторног оквира, кључних актера, динамике тржишта и рангирања банака.

Поглавље почиње прегледом банкарског сектора, наглашавајући његов значај у подршци економском развоју и финансијској стабилности у Србији. Удубљује се у историјску позадину и еволуцију сектора, наглашавајући његов значај у финансијском сликау земље.

Затим се истражује регулаторни оквир и рачуноводствени стандарди који регулишу банкарски сектор. Поглавље говори о улози Народне банке Србије (НБС) као централног регулаторног органа, који обезбеђује стабилност и стабилност банака. Испитује кључне прописе и стандарде које банке морају да поштују, укључујући пруденцијалне захтеве, показатеље адекватности капитала и смернице за управљање ризиком.

Поглавље наставља анализу кључних актера у српском банкарском сектору и њиховог рангирања. Представља свеобухватну листу првих пет највећих банака у Србији на основу њиховог капитала, наглашавајући њихову финансијску снагу и тржишну доминацију. Поред тога, разматра различите критеријуме за

рангирање банака, укључујући имовину, профитабилност, задовољство клијената и квалитет услуге.

Треће поглавље *Анализа профитабилности и ликвидности банкарског сектора у Републици Србији у условима пандемије COVID-19*“, извршавамо фокусирану и стратегијску методологију за анализу аспеката профитабилности и ликвидности банкарског сектора у Србији. Ова методологија истраживања укључује селекцију *репрезентативног* узорка од три банке које испуњавају критеријуме стабилности, без значајних трансформативних промена и с посвећеношћу конзистентном пословању. Извршавамо и анализу трендова профитабилности и ликвидности у банкарском сектору у Републици Србији током периода Covid-19, који обухвата 2020. и 2021. годину. За потребе дискусије, анализу ћемо проширити и на 2022. годину – пост-Covid годину. Фокус се помера са година пре пандемије на приказивање финансијске слике банкарског сектора у току пандемије. Циљ анализе је да пружи увид у то како се банкарски сектор справио са изазовима које је поставила пандемија и какав је био утицај на профитабилност и ликвидност. Додатно, подаци из 2022. разрађује и приказује методе и технике истраживања које су усвојене за испитивање утицаја Covid-19 на профитабилност и ликвидност банкарског сектора у Републици Србији.

У четвртом поглављу дата је методологија истраживања структурирана тако да олакша свеобухватну анализу и пре-Covid и Covid/пост-Covid периода, интегришући различите изворе прикупљања података, варијабле и аналитичке технике. Анализирано је истраживање мишљења менаџера банака и менаџера из сектора привреде о утицају пандемије Covid-19 на профитабилност и ликвидност али и пословање банкарског сектора.

Ограничења истраживања:

Иако наше истраживање има за циљ да пружи вредан увид у утицај пандемије Covid-19 на профитабилност и ликвидност банкарског сектора у Србији, важно је признати одређена ограничења која могу утицати на тумачење наших резултата:

1. Велики број банака:

Банкарски сектор у Србији чини значајан број банака, од којих свака има своје јединствене карактеристике и динамику пословања. Због различите природе ових институција, наше истраживање би се могло суочити са изазовима у разматрању свих нијанси и варијација у читавом сектору. Узорковање и прикупљање података могу бити подложни ограничењима, што потенцијално утиче на генерализацију наших закључака.

2. Динамичност банкарског сектора:

Банкарска индустрија у Србији пролазила је кроз честе трансформације, укључујући аквизиције, спајања и промене власништва. Ова динамика може увести варијабилност у финансијски учинак и ликвидност банака. Наше истраживање би могло бити изазовно ухватити сваку сложену промену и њен потенцијални утицај на резултате, што утиче на тачност наших процена.

3. Регулаторне промене:

Банкарски сектор је високо регулисан, а регулаторне промене могу значајно утицати на показатеље пословања банака. С обзиром на развој регулативе, наша анализа се може суочити са ограничењима у изоловању ефеката пандемије од других истовремених регулаторних промена, због чега је тешко приписати промене искључиво пандемији.

4. Доступност и квалитет података:

Доступност и квалитет финансијских података могу утицати на тачност наше анализе. Непотпуни или недоследни подаци могу довести до празнина у нашим налазима и ометати нашу способност да извучемо свеобухватне закључке. Поред тога, благовременост извештавања о подацима може утицати на актуелност наше анализе.

5. Недостатак дугорочнијих података:

Иако наша студија покрива више година, доступност историјских финансијских података може бити ограничена. Одсуство дуже временске серије могло би да ограничи нашу способност да прецизно проценимо дугорочни утицај пандемије.

6. Екстерни економски фактори:

На финансијски учинак и ликвидност банака утичу не само пандемија већ и шири економски фактори. Екстерни економски догађаји или флукуације могли би да збуне ефекте пандемије на наше посматране индикаторе.

7. Незаинтересованост за учешће у упитнику:

Како је у истраживање укључен и упитник, неки од испитаника неће бити вољни да сарађују и попуне упитнике.

I ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ И ДОСАДАШЊИХ ИСТРАЖИВАЊА О УТИЦАЈУ КРИЗА НА ЛИКВИДНОСТ И ПРОФИТАБИЛНОСТ БАНАКА

Банкарски сектор игра битну улогу у подршци економском расту и стабилности, служећи као катализатор за инвестиције, потрошњу и свеукупно финансијско посредовање. Међутим, избијање пандемије COVID 19 представљало је изазове без преседана за банке широм света, утичући на њихову профитабилност и ликвидност. Овај преглед литературе истражује кључне аспекте профитабилности и ликвидности у банкарском сектору, посебно у контексту пандемије COVID 19. Испитујући теоријске оквире, претходне студије и рачуноводствене мере, овај преглед има за циљ да пружи свеобухватно разумевање динамике и импликација COVID 19 на финансијски учинак банака.

Теоријски оквири и модели били су инструментални у разумевању ефеката пандемије на профитабилност и ликвидност у банкарском сектору. Теорија ефикасности наглашава значај праксе оперативне ефикасности и управљања трошковима у повећању профитабилности банака и одржавању чврсте позиције ликвидности (Fadzlan et al., 2018). Овај оквир сугерише да је већа вероватноћа да ће банке које ефикасно управљају својим трошковима и ресурсима постићи већу профитабилност и ликвидност, чак и у временима кризе. Штавише, Теорија финансијског акцелератора и Теорија заразе нуде увид у интеракцију између реалне економије, финансијских тржишта и банака током економских криза, бацајући светло на преношење шокова и системских ризика са којима се суочава банкарски сектор (Гвозденовић & Радовић-Марковић, 2021; Imran & Alam, 2021).

Претходне студије су опсежно истраживале утицај пандемије COVID 19 на профитабилност и ликвидност у банкарском сектору, пружајући вредне увиде како из српске тако и из иностранства. Ђорђевић и др. (2020) спровели су

студију о финансијском пословању српских банака током пандемије, која је открила значајан пад показатеља профитабилности, што указује на негативне ефекте кризе на профитабилност банака у Србији. Слично томе, стране студије су показале утицај COVID 19 на профитабилност и ликвидност банака. Huang et al. (2020) испитивали су ефекте пандемије на кинески банкарски сектор, истичући пад профитабилности због смањене економске активности и повећаног кредитног ризика. Поред тога, Jimenez et al. (2020) је истакао изазове са којима се банке суочавају у одржавању адекватне ликвидности током кризе у Европској унији.

Рачуноводствене мере и показатељи играли су кључну улогу у процени профитабилности и ликвидности у банкарском сектору током пандемије COVID 19. Истраживачи су користили различите финансијске индикаторе да би проценили ове димензије учинка банака у контексту кризе. Митић & Милосављевић (2021) су анализирали утицај COVID 19 на ликвидност банака у Србији користећи показатеље као што су однос кредита и депозита и коефицијент текућег стања. Слично томе, стране студије су користиле рачуноводствене мере за процену профитабилности и ликвидности током кризе, као што су НИМ и ЦИР (Pasiouras et al., 2021) и однос готовине идепозита и ЛЦР (Akbar et al., 2020).

Интеграцијом теоретских оквира, претходних студија и рачуноводствених мера, овај преглед литературе има за циљ да допринесе свеобухватном разумевању утицаја пандемије COVID 19 на профитабилност и ликвидност у банкарском сектору. Налази српских и страних истраживања пружају вредан увид креаторима политике, регулаторима и банкарским менаџерима у формулисању стратегија за ублажавање негативних ефеката текуће кризе и повећање отпорности банкарског сектора.

Структура поглавља:

- 1. Теоријски оквири и модели анализе ликвидности и профитабилности банака**
- 2. Анализа детерминанти ликвидности и профитабилности банака**
- 3. Показатељи ликвидности и профитабилности банака**
- 4. Анализа ликвидности и профитабилности банака у контексту кризе изазване пандемијом COVID19**

1. Теоријски оквири и модели анализе ликвидности и профитабилности банака у Републици Србији

Профитабилност и ликвидност банака су предмет опсежног истраживања и анализе у области банкарства и финансија. Развијени су различити теоријски оквири и модели за разумевање детерминанти и динамике профитабилности и ликвидности у банкарском сектору. У наставку ћемо размотрити неке од кључних теоријских оквира и модела који су коришћени у литератури и истраживањима.

Постоји неколико теоријских оквира и модела којима се објашњавају детерминанте профитабилности и ликвидности у банкарском сектору:

- **Парадигма структура-понашање-перформансе (СЦП).** Парадигма структура-понашање-учинак (СЦП) коју је првобитно предложио Вејн (1951), сугерише да структура тржишта и понашање утичу на учинак банке. Према овој теорији, фактори као што су концентрација тржишта, баријере за улазак и конкуренција утичу на профитабилност и ликвидност банке. Већа концентрација тржишта, коју карактерише неколико доминантних банака, може довести до смањења конкуренције, потенцијално омогућавајући банкама да остваре већи профит (Molineuk et al., 2016). Насупрот томе, конкурентнија тржишна структура може вршити притисак на смањење профита банака. Емпиријске студије дале су мешовите налазе у вези са односом између структуре тржишта и учинка банке (Claessens & Laeven, 2020). У домаћој литератури нпр. Јанковић-Милић & Миленковића (2017), применили су овај оквир да анализирају банкарски сектор Србије и истраже однос између тржишне концентрације, конкуренције и профитабилности банака.

- **Теорија агенције (Агенцијска теорија).** Теорија агенције испитује однос између менаџмента банке и акционара, наглашавајући усклађеност интереса и улогу механизма корпоративног управљања. Ефикасне праксе корпоративног управљања, укључујући састав одбора директора, власничку структуру и компензацију извршних директора, могу значајно утицати на профитабилност и ликвидност банке. Јаки механизми управљања помажу у ублажавању проблема агенција и осигуравају да менаџери банака делују у најбољем интересу дионичара, што доводи до побољшања учинка (Hasan et al., 2019). С друге стране, слабе структуре управљања могу довести до опортунизма менаџера и понашања преузимања ризика који могу негативно утицати на профитабилност и ликвидност банака (Al-Tamimi & Al-Mazrooei, 2017).
- **Теорија ефикасности.** Теорија ефикасности тврди да оперативна ефикасност и праксе управљања трошковима банака значајно утичу на профитабилност и ликвидност. Ефикасне банке могу да генеришу веће приносе и одржавају здравију позицију ликвидности у поређењу са својим мање ефикасним банкама (Fadzlan et al., 2018; Kashoogi et al., 2019). Јовановић & Бајчетић (2018) су истраживали однос између ликвидности и информационе ефикасности у банкама у Србији. Њихови налази сугеришу да ликвидније банке имају тенденцију да испољавају виши ниво информационе ефикасности.
- **Оквири управљања ризицима.** Оквири управљања ризиком играју кључну улогу у одређивању профитабилности и ликвидности банке. Банке су изложене различитим ризицима, укључујући кредитни ризик, тржишни ризик, ризик ликвидности и оперативни ризик. Ефикасне праксе управљања ризиком су од суштинске важности да би се минимизирао негативан утицај ових ризика на профитабилност и

ликвидност. Банке са снажним системима и процесима управљања ризиком могу ублажити потенцијалне губитке, одржати стабилну зараду и осигурати ликвидност у временима финансијског стреса (Berger & Vouwtan, 2017). Свеобухватно разумевање оквира управљања ризицима и њихових импликација на профитабилност и ликвидност је од кључног значаја за процену учинка банке.

- **Финансијска криза и макроекономски фактори.** Појава финансијске кризе и макроекономски фактори такође утичу на профитабилност и ликвидност банака. Студије су испитивале утицај финансијских криза, као што је светска финансијска криза из 2008. године, на учинак банака. Током таквих криза, ограничења ликвидности и повећан кредитни ризик могу значајно утицати на профитабилност и ликвидност банака (García-Herrero et al., 2021). Макроекономски фактори, као што су раст БДП-а, стопе инфлације и каматне стопе, такође имају импликације на профитабилност и ликвидност банака. Стабилна и растућа економија генерално подстиче повољно окружење за профитабилност и ликвидност банака.
- **Теорија заразе.** Теорија заразе нуди увид у међудејство између реалне економије, финансијских тржишта и банака током економских криза, бацајући светло на преношење шокова и системских ризика са којима се суочава банкарски сектор (Гвозденовић & Радовић-Марковић, 2021. ; Imran & Alam, 2021).

Све у свему, теоријски оквири и модели о којима је било речи пружају увид у детерминанте и динамику профитабилности и ликвидности у банкарском сектору. Разумевање ових оквира је кључно за креаторе политике, регулаторе и учеснике на тржишту у процени и управљању перформанса банака.

2. Анализа детерминанти ликвидности и профитабилности банака

Профитабилност и ликвидност су битни аспекти банкарског сектора који су опсежно проучавана у постојећој литератури. У наставку ћемо дати преглед претходних студија које су испитивале однос између профитабилности, ликвидности и различитих фактора који утичу на перформансе банке.

- *Профитабилност у банкарском сектору.* Бројне студије су истраживале детерминанте профитабилности у банкарском сектору. Hassan, Hossain & Habes (2019) су испитали утицај корпоративног управљања на учинак банака у Јордану. Њихови налази су открили позитивну везу између механизма корпоративног управљања и профитабилности банака. Студија је нагласила важност ефикасних структура управљања у повећању профитабилности банака.

Конкуренција банака је такође истражена као детерминанта профитабилности. Molineux, Reghezza & Xie (2016) анализирали су однос између банкарске конкуренције и стабилности у Сједињеним Државама. Њихови резултати указују на однос у облику слова У, сугеришући да умерени нивои конкуренције повећавају профитабилност банака, док и низак и висок ниво конкуренције штети профитабилности.

Штавише, ефикасност банака је широко проучавана у односу на профитабилност. Sufian & Habibullah (2012) спровели су емпиријско истраживање о детерминантама профитабилности банака у кинеском банкарском сектору. Налази су показали да фактори специфични за банку као

што су квалитет активе, адекватност капитала и трошковна ефикасност значајно утичу на профитабилност банке. Студија је истакла важност оперативне ефикасности у повећању профитабилности банака.

Други фактор који утиче на профитабилност банке је управљање ликвидношћу. Berger & Bouwman (2017) су испитивали однос између стварања ликвидности банака, монетарне политике и финансијске кризе. Студија је показала да банке са већом способношћу стварања ликвидности имају тенденцију да имају бољу профитабилност, посебно током финансијских криза. Ефикасно управљање ликвидношћу игра кључну улогу у обезбеђивању профитабилности и стабилности банака.

Детерминанте профитабилности комерцијалних банака у Азији истраживали су Garcia-Herrero, Qian & Yang (2021). Студија је испитала факторе који утичу на профитабилност комерцијалних банака у различитим азијским земљама. Њихови налази су открили да варијабле као што су квалитет активе, ризик ликвидности и капитализација значајно утичу на профитабилност банке. Ефикасно управљање ликвидношћу појавило се као кључни фактор у одређивању профитабилности банака у азијском банкарском сектору.

Када говоримо о домаћим ауторима, Крсмановић & Симеуновић (2018) испитали су детерминанте профитабилности банака у Србији коришћењем панел анализе података. Њихови налази су показали да фактори као што су адекватност капитала, квалитет активе и оперативна ефикасност значајно утичу на профитабилност банке. Студија је нагласила значај ових фактора у обликовању финансијског учинка српских банака.

- **Ликвидност у банкарском сектору.** Ризик ликвидности и управљање су опсежно проучавани у банкарском сектору. Приступ финансијама за мала и

средња предузећа (МСП) и његов утицај на ликвидност су добили значајну пажњу. Claessens & Laeven (2020) истраживали су приступ финансијама за МСП широм света. Њихови налази сугеришу да се МСП суочавају са изазовима у приступу спољним финансијама, што може утицати на њихову ликвидност и укупни учинак. Студија је истакла важност побољшања приступа МСП финансијама како би се побољшала њихова ликвидност.

Станковић & Марковић (2016) су истраживали детерминанте ликвидности банака у Србији. Студија је користила динамички модел панел података и открила да фактори као што су адекватност капитала, квалитет кредита и величина банке имају значајан утицај на ликвидност банке. Истраживање је осветлило специфичне факторе који утичу на ликвидност у банкарском сектору Србије.

Ликвидност и профитабилност банака у Европи и Сједињеним Државама упоредили су Pasiouras, Tanna & Zorounidis (2018). Студија је анализирао однос између мера ликвидности и профитабилности у банкама које послују у различитим регионима. Резултати су указали на позитиван однос између ликвидности банке и профитабилности, што сугерише да добро вођене позиције ликвидности доприносе већој профитабилности.

Претходне студије су значајно допринеле разумевању односа између профитабилности, ликвидности и различитих фактора који утичу на перформансе банке. Фактори као што су корпоративно управљање, конкуренција, оперативна ефикасност и управљање ликвидношћу идентификовани су као важне детерминанте профитабилности банке. Поред тога, приступ финансијама за МСП и поређење ликвидности и профитабилности у различитим регионима пружили су вредан увид у аспект ликвидности банкарског сектора .

3. Показатељи ликвидности и профитабилности банака

Рачуноводствене мере и показатељи играју кључну улогу у процени профитабилности и ликвидности банака. Уобичајени рачуноводствени показатељи укључују коефицијент квалитета активе, нето каматну маржу, коефицијент ефикасности, однос кредита и депозита и коефицијентадекватности капитала. Ови показатељи дају увид у финансијско здравље, изложеност ризику и оперативну ефикасност банака (Sufian & Habibullah, 2012).

Коефицијент квалитета активе, као што је коефицијент ненаплативих кредита, одражава кредитни ризик са којим се банке суочавају и њихову способност да управљају квалитетом кредита. Већи коефицијент указује на виши ниво неквалитетних кредита, што може негативно утицати на профитабилност и ликвидност.

Нето каматна маржа (НИМ) мери разлику између прихода од камата зарађених од кредита и инвестиција и расхода камата плаћених на депозите и позајмице. Већи НИМ имплицира боље стварање прихода од камата и управљање трошковима финансирања.

Коефицијенти ефикасности, као што је однос трошкова и прихода, процењују ефективност управљања трошковима и оперативну ефикасност. Нижи однос трошкова и прихода указује на бољу ефикасност и контролу трошкова, што доводи до побољшане профитабилности.

Однос кредита и депозита мери пропорцију кредитног портфела банке финансираног депозитима клијената. Виши коефицијент може указивати на

потенцијалне ризике ликвидности, пошто се банка у великој мери ослања на екстерне изворе финансирања.

Најзад, *коэффициент адекватности капитала*, који пореди капитал банке са њеном активом пондерисаном ризиком, одражава способност банке да апсорбује губитке и испуни регулаторне капиталне захтеве. Већи показатељи адекватности капитала побољшавају стабилност и позицију ликвидности банака.

Шимовић & Радовић-Марковић (2016) анализирали су однос профитабилности и ликвидности у банкама у Србији користећи рачуноводствене показатеље као што су принос на активу (РОА), принос на капитал (РОЕ) и показатељи ликвидности. Њихови налази сугеришу позитиван однос између профитабилности и ликвидности, наглашавајући важност одржавања равнотеже између њих.

Рачуноводствене мере као што су нето каматна маржа (НИМ), однос трошкова и прихода (ЦИР), однос кредита и депозита (ЛДР) и текући коефицијент коришћени су за процену профитабилности и ликвидности у српским банкама. Истраживачи, попут Кривокапића & Милојевића (2019), користили су ове мере да испитају финансијски учинак и ликвидну позицију српских пословних банака. Њихова студија је пружила вредан увид у специфичне рачуноводствене индикаторе релевантне за процену профитабилности и ликвидности у контексту српског банкарског сектора.

Све у свему, ове рачуноводствене мере и показатељи пружају вредан увид у профитабилност и ликвидност банака, омогућавајући заинтересованим странама да процене своје финансијско здравље и донесу информисане одлуке. Теоријски оквири, претходне студије и рачуноводствене мере доприносе

разумевању и процени ових димензија у банкарском сектору. У случају Републике Србије, студије које су спровели српски аутори испитивале су детерминанте профитабилности и ликвидности српских банака, наглашавајући факторе као што су концентрација тржишта, конкуренција, адекватност капитала, квалитет активе и оперативна ефикасност. Рачуноводствене мере и коефицијенти, укључујући РОА, РОЕ, НИМ, ЦИР, ЛДР и текући коефицијент, коришћени су за процену профитабилности и ликвидности. Ове студије пружају вредан увид у специфичне факторе и индикаторе релевантне за разумевање и процену профитабилности и ликвидности у српском банкарском сектору.

4. Анализа ликвидности и профитабилности банака у контексту кризе изазване пандемијом COVID-19

Појава пандемије COVID 19 имала је дубок утицај на глобалну економију, укључујући банкарски сектор. Овим су се бавили бројни инострани и домаћи аутори, а у наставку је дат преглед доступне литературе о профитабилности и ликвидности у банкарском сектору, узимајући у обзир контекст пандемије COVID 19. Преглед обухвата студије и истраживања домаћих и страних аутора, која осветљавају специфичне изазове и динамику са којима су се банке суочавале током ове кризе.

Теоријски оквири и модели били су кључни у разумевању ефеката пандемије COVID 19 на профитабилност и ликвидност у банкарском сектору. На пример, теорија финансијског акцелератора, о којој расправљају Гвозденовић & Радовић-Марковић (2021), наглашава интеракцију између реалне економије, финансијских тржишта и банака током економских криза. Овај оквир помаже да се објасни како поремећаји изазвани пандемијом могу утицати на профитабилност и ликвидност банака.

Други теоријски оквир је теорија заразе, која истражује пренос шокова кроз финансијске институције. Студије, попут оне коју су спровели Imran & Alam (2021), примениле су овај оквир за анализу ефеката заразе COVID 19 на профитабилност и ликвидност банака. Ово истраживање наглашава међусобну повезаност банака и потенцијал за системске ризике у временима кризе.

Током пандемије COVID 19, теорија заразе је била посебно релевантна у разумевању међусобне повезаности и рањивости унутар банкарског сектора. Економско успоравање изазвано пандемијом, поремећаји у глобалним ланцима снабдевања и повећан кредитни ризик повећали су забринутост због потенцијалних ефеката заразе на ликвидност и профитабилност банака. На пример, како је економска активност опала и предузећа су се суочила са

финансијским потешкоћама, кредитни квалитет зајмопримаца се погоршао, што је довело до повећања ненаплативих кредита. Ово је заузврат створило додатне притиске на банке, нарушавајући њихову профитабилност и позицију ликвидности (Imran & Alam, 2021).

Теорија заразе такође наглашава значај системског ризика и његов потенцијални утицај на стабилност банкарског сектора. Системски ризик се односи на ризик да се поремећаји у једној институцији или тржишту могу проширити на цео финансијски систем, појачавајући негативне ефекте. Током пандемије COVID 19, забринутост због системског ризика је порасла јер су се банке суочавале са изазовима у одржавању ликвидности због истовремених шокова са којима се суочавају вишеструки сектори и привреде. Теорија заразе наглашава потребу за снажним праксама управљања ризиком, ефикасним регулаторним оквирима и координисаним политичким одговорима како би се ублажили системски ризици и очувала стабилност банкарског сектора (Jimenez et al., 2020).

Емпиријске студије су истраживале заразне ефекте пандемије COVID 19 на банкарски сектор у различитим земљама и регионима. Ове студије су испитале међусобну повезаност банака, канале преноса шокова и импликације на ликвидност и профитабилност банака. На пример, Гвозденовић & Радовић-Марковић (2021) су истраживали финансијски акцелератор и његов утицај на профитабилност банака током пандемије COVID 19 у Србији. Пронашли су доказе о ефектима заразе јер су се шокови који потичу из реалне економије проширили на банкарски сектор, што је довело до пада профитабилности банака.

Разумевање теорије заразе и њене применљивости на пандемију COVID 19 пружа увид у међусобну повезаност и рањивост банкарског сектора. Узимајући у обзир ефекте заразе, креатори политике, регулатори и менаџери банака могу дизајнирати и имплементирати ефикасне мере за ублажавање ризика, повећање отпорности банака и осигурање стабилности финансијског система.

Пандемија COVID 19 представља значајне изазове за профитабилност и ликвидност банака широм света, укључујући и оне у Србији. Теоријски оквири, претходне студије и рачуноводствене мере о којима се говори у овом прегледу литературе бацају светло на специфичну динамику и утицаје кризе на банкарски сектор. Српске студије су показале пад показатеља профитабилности, док су инострана истраживања истакла изазове у одржавању ликвидности. Разумевање ових фактора је кључно за креаторе политике и банке у ефикасном управљању финансијским импликацијама текуће пандемије.

Појава пандемије Covid-19 довела је до глобалне кризе без преседана која је прожимала готово сваки аспект друштва, укључујући и банкарски сектор. Како су се нације бориле са изазовима очувања јавног здравља, у банкарској индустрији се развила замршена међусобна игра економске, финансијске и регулаторне динамике. Ово поглавље улази у замршену мрежу утицаја пандемије на профитабилност и ликвидност банкарског сектора, истражујући вишеструке ефекте који су се провлачили кроз овај витални економски стуб. Кроз свеобухватну анализу, ово поглавље има за циљ да осветли промене, изазове и прилагођавања који су дефинисали одговор банкарског сектора на економске шокове пандемије.

4.1. Различiti aspekti ekonomskih i finansijskih efekata Covid-a 19

Пандемија Covid-19 покренула је глобалну кризу без преседана, уздрмавши саме темеље економија и финансијских система широм света. У наставку истражујемо замршену мрежу економских и финансијских ефеката које је ова криза исплела, утичући на различите димензије глобалне економске слике.

Глобална криза без преседана деловала је као катализатор, покренувши ланчану реакцију изазова који су одјекнули у економијама и финансијским системима, бацајући светло на замршене међусобне везе својствене савременом свету.

Као одговор на брзу ескалацију пандемије, владе широм света су брзо увеле строга ограничења и ограничења, првенствено усмерена на очување јавног здравља. Међутим, ове обавезујуће мере су ненамерно довеле до поремећаја у ланцу снабдевања, присилног затварања предузећа и довеле до значајног смањења потрошње. Овај сплет догађаја изазвао је непредвиђени и значајан економски пад са дугорочним последицама.

Овај економски пад пркосио је географским ограничењима, бацајући сенку на развијене и земље у развоју. Успоравање економске активности изазвало је домино ефекат, што је резултирало уочљивим падом пословних прихода, погоршало волатилност на берзама и ширење нове пандемије – „пандемије губитка радних места“. Беспрекорна интеграција глобалних трговинских мрежа истакла је замршену природу економске међузависности, при чему су поремећаји у једном региону изазвали каскадни утицај у другим регионима, а

као последица процеса глобализације, где су сви међусобно повезани, односи испреpletани и међузависни.

Препознајући непосредност ситуације, владе и централне банке организовале су ванредне мере за супротстављање растућим економским превирањима (Mishkin, 2020). Брзе и одлучне акције обухватале су значајно смањење каматних стопа, са циљем да се улије ликвидност у финансијске системе како би се спречио потенцијални колапс. Истовремено, владе су увеле експанзивне пакете фискалних подстицаја, осмишљене да оснаже предузећа, заштите запосленост и прошире критичну социјалну подршку.

Уколико би утицај пандемије свели на пар најзначајнијих поремећаја, последица и реакција, то би изгледало овако:

- Поремећаји ланца снабдевања и економска контракција:

Један од најважнијих и видљивих аспеката економског утицаја Covid-19 био је поремећај који је изазвао глобалним ланцима снабдевања. Брзо ширење вируса довело је до затварања фабрика, ограничења у транспорту и недостатка радне снаге, стварајући домино ефекат који се шири кроз индустрије. Ова замршена мрежа међусобне повезаности унутар ланца снабдевања постајала је све очигледнија, при чему се индустрије које се у великој мери ослањају на производњу тачно на време суочавају са значајним изазовима (UNCTAD, 2020).

- Незапосленост и напетост на тржишту рада:

Последице пандемије прошириле су се и на тржишта рада, што је довело до пораста незапослености до сада незабележених размера. Затварање предузећа, смањена потрошња потрошача и пад економске активности довели су до губитка радних места у различитим секторима. Услужна индустрија,

укључујући угоститељство и туризам, сносила је највећи део овог утицаја. Овај пораст незапослености не само да је угрозио егзистенцију појединаца, већ је представљао и значајан застој у напорима за економски опоравак (ILO, 2021).

- *Владин подстицај и фискални одговор:*

Владе широм света биле су суочене са хитном потребом да ублаже економски ударац који је нанела пандемија. Како су предузећа посустајала, а појединци суочени са неизвесношћу у погледу прихода, владе су спровеле мере фискалног стимулисања како би убризгале средства у своје привреде. Ове мере су укључивале директна плаћања грађанима, финансијску помоћ предузећима и проширене накнаде за незапослене. Међутим, док су ове иницијативе имале за циљ да обезбеде олакшање и одрже привредну активност, оне су такође представљале изазове у погледу балансирања између фискалне одрживости и дугорочног финансијског здравља (ММФ, 2020).

- *Променљивост финансијског тржишта:*

Неизвесност изазвана пандемијом зрачила је кроз финансијска тржишта, што је резултирало невиђеним нивоима волатилности. Берзе су доживеле драстичне флукуације, са брзим падом праћеним једнако брзим опоравцима. Инвеститори су остали да се боре са повећаном неизвесношћу и стрепњом у вези са путањом економског опоравка. Интервенције централне банке, као што су смањење каматних стопа и квантитативно ублажавање, настојале су да стабилизују тржишта, али је волатилност нагласила изазове у предвиђању понашања тржишта у временима екстремне кризе (BIS, 2020).

- *Глобална трговина и пад извоза:*

Последице пандемије прошириле су се на међународну трговину, озбиљно утицале на глобалне ланце снабдевања и извозно оријентисане привреде.

Затварање граница, смањена потражња и логистички поремећаји ометали су проток роба и услуга. Економије зависне од извоза суочиле су се са смањеном тражњом за својим производима, што је довело до смањења извоза и, последично, до смањења прихода. Како се обим трговине смањивао, економски раст и изгледи за запошљавање били су додатно угрожени (СТО, 2020).

4.2. Промене у банкарском пословању и регулативи под утицајем пандемије

COVID-19 пандемија се показала као земљотресни догађај који није само преокренуо животе и здравствене системе, већ и протресао основе глобалне економије. Финансијске импликације ове кризе су дубоке и далекосежне, а банкарски сектор се нашао у епицентру ових економских потреса. Ово поглавље се управља на обимну истраживачку прикупљање дубоких и сложених економских и финансијских последица пандемије, фокусирајући се на банкарски сектор и откивање међусобне игре између профитабилности и ликвидности.

У оквиру овог одељка крећемо у свеобухватно истраживање брзих адаптација које је банкарски сектор прошао као одговор на пандемију. Ова динамична промена обухватала је различите аспекте, од којих је сваки одговарао новим околностима које су се појавиле. Анализирамо брзе и одлучне акције које банке предузимају да би ускладиле своје оперативне стратегије, прилагођавајући се императиву рада на даљину, борећи се са порастом дигиталних трансакција и вешто адресирајући повећане захтеве за корисничким услугама. Штавише, наше испитивање се протеже на регулаторни део, анализирајући мере које се примењују да би се обезбедила одлучна стабилност финансијских система.

Унутар замршених односа финансијског сектора, последице су се манифестовале на различите начине. Турбуленција без преседана манифестовала се као невиђене флукутације на берзама, одражавајући сталну и растућу неизвесност и стрепњу инвеститора који су доминирали финансијским сектором. Истовремено, кредитна тржишта су се борила са изазовима, док су се дужници осим финансијске неизвесности додатно борили да одрже текућу ликвидност. Ово је захтевало од финансијских институција да преиспитају

методологије за процену ризика, провлачећи танку линију између омогућавања кредитног тока и мудрог управљања потенцијалним неиспуњењем кредита.

Почетак пандемије је изазвао огромну трансформацију у оперативном окружењу банака. Суочене са реалношћу да рад на даљину постаје норма, банке су брзо промениле свој начин пословања. Искористили су технолошку инфраструктуру како би створили системе који су запосленима омогућили да ефикасно раде из свог личног простора, користећи рачунаре и интернет за одржавање беспрекорних операција (Smith и др., 2020). Ова промена је означила фундаментално одступање од традиционалног оквира усредсређеног на канцеларију који је до сада дефинисао банкарске операције.

Дигитална сфера се појавила као кључно поље трансформације током пандемије. Прелазак ка дигиталним трансакцијама доживео је експоненцијалну ескалацију. Јавност је преферирала онлајн банкарство и дигиталне методе плаћања док су појединци тражили алтернативе личним посетама банци (Claessens и др., 2021). Да би се снашле у овој дигиталној поплави, банке су предузеле брз развој своје дигиталне инфраструктуре. Системи су надограђени да би се прилагодили повећаном обима онлајн трансакција, обезбеђујући континуирану ефикасност финансијских операција упркос невиђеном порасту виртуелних интеракција.

Карактеристично обележје ере пандемије било је повећано ослањање на банке за смернице и подршку. У окружењу повећане неизвесности, појединци и предузећа су се обраћали финансијским институцијама за савет и помоћ. Сходно томе, задовољење потреба клијената постало је најважнији приоритет за банке. Брзи, луцидни и емпатични одговори на упите и забринутости клијената добили су све већи значај, потврђујући кључну улогу банкарског

сектора у ублажавању изазова које је наметнула пандемија (European Banking Authority, 2020).

На регулаторној граници, владе и финансијске власти су се појавиле као кључни играчи у очувању отпорности финансијског система. Уважавајући изазове без премца које представља пандемија, ови субјекти су одговорили увођењем регулаторних мера прилагођених ванредним околностима. Промене у пруденцијалним нормама, успостављене да би се регулисале праксе управљања ризиком, инструментализоване су да банкама дају повећан ниво оперативне флексибилности, што је неопходан потез за снажање у непознатим водама које су изазвале последице пандемије (Cerutti и др., 2020).

Хитне мере су чиниле интегралну компоненту регулаторног одговора, сродне сигурносним мрежама подигнутим да би се спречио потенцијални системски колапс. Ове мере су обухватиле вишеструке интервенције, укључујући повећање приступа банака средствима како би се обезбедило несметано пословање и рекалибрацију правила како би се банкама олакшало пружање подршке појединцима и предузећима која су акутно погођена последицама пандемије.

У суштини, економске и финансијске реперкусије пандемије Covid 19 прожимале су различите слојеве друштва и економске димензије, остављајући неизбрисив траг. Криза је оголила потребу за прилагодљивошћу и отпорношћу у оквиру економских структура, разоткривајући рањивости које су захтевале агилне интервенције. Како су се владе и финансијске институције окупиле на глобалном нивоу како би ублажиле тренутне шокове, оне су истовремено поставиле темеље за одрживи дугорочни опоравак. Ово напорно путовање је нагласило да је за стварање јачих економија неопходна сарадња и координисане активности на глобалном нивоу.

Глобално гледајући, економски и финансијски ефекти COVID-19 пандемије на банкарски сектор били дубоки и сложени. Од дисрупција у економској активности до изазова у управљању кредитним ризиком и адаптацији на далечинске операције, банке су се сусретале са динамичним и брзо се мењајућим окружењем. Пратећи хронологију дешавања, утицаји пандемије на банкарски сектор могу се сумирати у следећем:

- *Окривање глобалног преокрета:*

Почетне фазе пандемије довеле су до тога да су владе широм света прибегле, до тада, непознатим мерама као што су блокаде и ограничења кретања како би сузбиле ширење вируса. Ове акције, неопходне за очување јавног здравља, брзо су се прошириле кроз економије, изазивајући незапамћено заустављање пословних активности. Са заустављањем индустрије, поремећеним ланцима снабдевања и смањеном потражњом, економска слика се драматично трансформисала. Потреси ове сеизмичке промене одјекнули су на финансијским тржиштима, гурнувши поверење инвеститора у неизвесност и покренувши ударне таласе који су одјекнули банкарским сектором (Smith et al., 2020).

- *Сналажење у новонасталом хаосу:*

Монументални изазови које је поставила пандемија изазвали су брзе и снажне одговоре централних банака и влада. Препознајући императив за спречавање економског колапса, централне банке су оркестрирале низ интервенција за сузбијање недостатка ликвидности и стабилизацију нестабилних финансијских тржишта. Ови напори су се материјализовали кроз смањење каматних стопа и велике програме куповине основних средстава, а сви су оркестрирани са свеобухватним циљем подстицања задуживања и позајмљивања, чиме се

осигурава способност банака да обезбеде преко потребне кредите предузећима и домаћинствима која су у невољи.

- *Изазови за Банкарске Институције:*

У банкарској сфери, пандемија је увела сложену таписерију изазова. Како су се предузећа борила са губицима прихода и оперативним поремећајима, кредитна способност зајмопримаца постала је предмет забринутости. Неспособност зајмопримаца да испуне своје финансијске обавезе бацила је сенку на повећан кредитни ризик на банке. Сходно томе, поновна калибрација методологија управљања ризиком, тестирања на стрес и праксе резервисања била је императив да би се припремили за потенцијално неиспуњење кредита, чувајући финансијско здравље банкарских институција (KPMG, 2021).

- *Притисак на каматне стопе:*

Иако је смањење каматних стопа требало да подстакне економску активност, оно је ненамерно извршило притисак на нето каматне марже банака – критичну одредницу њихове профитабилности. Основа генерисања прихода банака лежи у разлици између камате зарађене од кредита и камате плаћене на депозите. Са каматним стопама које су пале на историјски минимум, ова маржа се смањила, бацивши сенку на способност банака да остваре приход (PwC, 2020). Ова загонетка је додатно појачана како се тражња за кредитима колебала усред магле економске неизвесности.

- *Брза дигитална трансформација:*

Упркос недаћама, пандемија је најавила непредвиђено сребро у виду брзог убрзања дигиталне трансформације у банкарском домену. Како су се врата класичних филијала затварала, а ограничења капацитета остајала, дошло је до пораста миграције клијената на канале дигиталног банкарства. Ова миграција је

нагласила кључни значај отпорне дигиталне инфраструктуре, беспрекорних онлајн услуга и неосвојивих мера сајбер безбедности у омогућавању безбедних трансакција и заштити осетљивих информација о клијентима (Deloitte, 2020).

- Отпорност и пословање у новом окружењу:

Одговор банкарског сектора на економске и финансијске последице пандемије наглашава његову способност за приспособљавање и отпорност. Суочен са недаћама без преседана, банкарски сектор је показао своју урођену отпорност и прилагодљивост. Брзо окретање ка подешавањима рада на даљину, побољшања у понуди дигиталних услуга и увођење планова за ванредне ситуације оличили су окретност индустрије. Штавише, регулаторни органи су одиграли кључну улогу у стабилизацији сектора, ублажавању одређених пруденцијалних норми и оркестрирању механизма подршке како зајмопримцима тако и финансијским институцијама (Deloitte, 2020).

На крају овог наслова закључак је да је банкарски сектор претрпео веомаагилне трансформације које су нагласиле функционисање банака током пандемије. Од прихватања рада на даљину до спретног управљања дигиталним успоном и праћења повећаних захтева клијената, банке су показале изузетан капацитет за прилагодљивост. Паралелно, регулаторни одговори су нагласили императиве неговања робусности финансијских система, чак и суочених са изазовима без премца, чиме се учвршћује улога банака као отпорних стубова стабилности у свету који је редефинисан утицајем пандемије.

4.3. Профитабилност током пандемије

У овом делу, детаљно и темељно истражујемо сложене начине на које је пандемија утицала на профитабилност банака. Ова кључна секција представља срж поглавља, дубоко зарањајући у многобројне промене које су се десиле у вези с приходом од камата, приходима који нису повезани с каматама и општом структуром трошкова. Осим тога, приступамо свеобухватној анализи различитих изазова с којима су се банке суочиле у очувању профитабилности услед смањених економских активности, флукуација каматних стопа и повећаног кредитног ризика.

Пандемија је унела талас промена на слику профитабилности банака. Како бисмо схватили ову трансформацију, кључно је препознати да банке углавном зарађују новац кроз различите канале. Један од ових канала су камате, облик прихода који се генерише када појединци и предузећа позајмљују новац од банке. Осим тога, банке зарађују кроз таксе које се наплаћују за услуге као што су коришћење кредитних картица и друге финансијске производе. Ови извори прихода заједно чине основу финансијске стабилности и раста банака.

Док се пандемија одвијала, покренула је ланчану реакцију економских промена које су на крају утицале на профитабилност банака. Општи успор економске активности довео је до смањења активности задуживања, чиме је смањен и приход банака који се генерише од каматних плаћања. Истовремено, опрез према неесенцијалном трошењу смањио је приход базиран на накнадама, јер су људи избегавали активности које обично производе накнаде за услуге.

Међутим, најкомплекснији аспект ове једначине лежи у флукуирајућим каматним стопама. Пандемија је изазвала климу несигурности, што је навело централне банке да прилагоде каматне стопе како би стабилизовале економије.

Ове осцилације у каматним стопама представљале су значајан изазов за банке, јер су морале вешто да се крећу кроз ову непредвидивост како би тачно предвиделе будуће приходе.

Поред ове динамике, банке су се суочиле и са структуром трошкова. Оперативни трошкови постали су кључни аспект како је рад на даљину постао норма. Улагање у технолошку инфраструктуру за олакшавање рада на телекомуникацијама, заједно са трошковима везаним за обезбеђивање безбедности података, представљало је значајне детерминанте трошкова. Поред тога, потреба за побољшањем дигиталних могућности за постизање повећања онлајн трансакција додала је додатни слој трошковима.

За дубље разумевање ових сложених промена, користимо увиде од ауторитативних извора. Ревизорске и саветодавне компаније као што су KPMG, Deloitte и PwC темељито су анализирале финансијске последице пандемије на сектор банака (KPMG, 2021; Deloitte, 2020; PwC, 2020). Ове компаније су истакле значај усклађивања пословних стратегија са брзо променљивим тржишним условима како би се оптимизовала профитабилност.

KPMG је у свом проучавању "Banking Pulse Survey" проникнуо у дубоку суштину изазова са којима се банке сусрећу (KPMG, 2021). Најважнија тачка коју су нагласили јесте неопходност адаптације пословних стратегија на текуће тржишне услове. Ово се усклађује са променљивостима које су пандемија и економске несигурности донеле. На пример, како су банке реаговале на смањену активност заемања и како су одговориле на изостанак потражње за неким услугама и производима? Ова анализа омогућава дубље разумевање тога како су банке налазиле равнотежу између околности и својих пословних циљева.

Deloitte, са своје стране, пружа увид у начине како се банке суочавају са повећаном потражњом за кредитима (Deloitte, 2020). Ово је велики изазов, обзиром на несигурност и економску нестабилност које је донела пандемија. Како су банке одговарале на овај изазов и како су управљале потражњом за кредитима? Ова анализа прилаже истраживање примењених стратегија и како су оне допринеле оптимизацији пословних резултата.

Укључивање ауторитативних извора као што су PwC омогућава да се разуме макроскопска слика која се проширује преко већих сектора и економија (PwC, 2020). Пандемија је створила општу несигурност и схватање како су банке одговориле на ову глобалну динамику кроз мере опреза и реакције на тржишне потребе значајно обогатљује наше разумевање.

Из ове анализе проистиче да су банке стално уклањале баријере и практично приступале изазовима. Док се ауторитетни извори како су KPMG, Deloitte и PwC одређивали кључне аналитичке стубове, банке су се позабављале конкретним стварима као што су адаптација пословних стратегија и управљање потражњом за кредитима. Украјински, ова анализа нам пружа дубоке и вишеструке увиде у промене које су се одиграле на полигону банкарског сектора под утицајем непроцењивих изазова пандемије.

Закључно, ова секција навигира кроз сложене промене које је пандемија изазвала у профитабилности банака. Дубоко зарања у суптилну међуигру прихода од камата, прихода који нису повезани с каматама и структуре трошкова, осветљавајући многобројне изазове с којима су се банке суочиле. Симбиоза између економских флукуација, нестабилности каматних стопа и кредитног ризика истиче динамичну природу банкарског сликаа. Увиди ревизорских компанија ојачавају наше разумевање, водећи нас кроз суптилну анализу сектора који се носи са невиђеним изазовима.

4.4. Управљање ликвидношћу током пандемије

Усред невиђених потреса изазваних пандемијом, ефикасно управљање ликвидношћу се појавило као критични спас за предузећа, посебно у банкарском сектору. Овај одељак детаљно се бави сложеним стратегијама и изазовима са којима су се банке суочавале док су пловиле олујним водама управљања ликвидношћу током ове кризе.

- *Очување финансијске отпорности као императив:*

Ликвидност, жила куцавица финансијске стабилности, добила је на значају како су се предузећа борила са економским неизвесностима. Овај одељак започиње свеобухватно истраживање о томе како су банке пажљиво маневрисале како би осигурале да имају довољно готовинских резерви за испуњавање тренутних и будућих финансијских обавеза (ЕУ, 2020).

- *Стратегије у неизвесним временима:*

У јеку економских шокова пандемије, банкама су биле потребне окретне стратегије за одржавање адекватне ликвидности. Од флукуација кредитне потражње до потенцијалног повлачења депозита, читав спектар сценарија је захтевао пажљиво разматрање. Банке су морале да поново калибрирају своје приступе управљању ризиком ликвидности како би се ухватиле у коштац са ситуацијама без преседана (McKinsey & Company, 2020).

- *Подришка Централне банке и регулаторне интервенције:*

Централне банке широм света имале су кључну улогу у јачању ликвидности. Они су покренули неконвенционалну монетарну политику, укључујући снижавање каматних стопа и покретање програма куповине имовине. Ове

интервенције су имале за циљ да стимулишу задуживање и одрже ток кредита унутар привреде, пружајући виталну подршку напорима банкарског сектора у управљању ликвидношћу (БИС, 2020).

- *Тестирање на стрес и анализа сценарија:*

Суочене са неизвесношћу, банке су се окренуле тестирању на стрес и анализи сценарија како би процениле своју отпорност на ликвидност у различитим хипотетичким ситуацијама. Ове анализе су помогле банкама да идентификују потенцијалне рањивости и осмисле ефективне планове за ванредне ситуације. Симулацијом неповољних сценарија банке су биле боље опремљене да преброде потенцијалне кризе ликвидности (Accenture, 2020).

- *Агилност кроз дигитализацију:*

Како су се физичке интеракције смањивале, дигитални канали су заузели централно место. Банке су брзо повећале своје дигиталне могућности како би олакшале онлајн трансакције и интеракцију са клијентима на даљину. Ова транзиција не само да је обезбедила континуитет пословања већ је и оптимизовала оперативну ефикасност, доприносећи опрезном управљању ликвидношћу (Deloitte, 2020).

- *Прекогранични изазови ликвидности:*

За међународне банке, прекогранична ликвидност представљала је јединствен изазов. Поремећаји у глобалној трговини и нестабилна тржишта валута додали су слојеве сложености. Банке су морале да прилагоде своје стратегије управљања ликвидношћу како би се снашле у замршености глобалних финансијских токова (БЦГ, 2020).

- ***Кретање кроз нову нормалу:***

Како се пандемијски слика мењао и неизвесности су остајале, банке су кренуле на пут континуираног прилагођавања. Морали су да успоставе равнотежу између оптимизације резерви ликвидности да би се умањили ризици и ефикасног коришћења тих ресурса за подршку економском опоравку. Ова деликатна равнотежа дефинисала је отпорност банака и њихов допринос широј финансијској стабилности (PwC, 2021).

Истраживање управљања ликвидношћу током пандемије у овом одељку наглашава његову кључну улогу у одржавању финансијске отпорности. Од рекалибрираних стратегија до дигиталне трансформације и регулаторне подршке, банке су се кретале кроз сложен крајолик. Њихово разборито управљање ликвидношћу не само да је обезбедило сопствену стабилност, већ је допринело и ширем економском опоравку, одражавајући симбиотски однос између ликвидности и финансијског благостања.

- ***Тржишна динамика:***

Банкарски сектор у Србији карактерише конкурентска динамика вођена факторима као што су тржишни удео, понуда производа, услуга корисницима и технолошки напредак. Кључна тржишна динамика у сектору укључује:

Конкуренција: Конкуренција међу банкама у Србији је снажна, вођена домаћим и страним играчима. Банке се такмиче да привуку клијенте нудећи широк спектар производа и услуга, конкурентне каматне стопе, иновативна решења за дигитално банкарство и врхунско искуство клијената. Ова конкуренција је довела до побољшања услуга и бољих опција цена за купце.

Технолошки напредак: Технолошки напредак значајно је утицао на банкарски сектор у Србији, трансформишући начин на који банке раде и комуницирају са клијентима. Банке су прихватиле дигитализацију, нудећи услуге онлајн и мобилног банкарства, бесконтактна плаћања и персонализована дигитална искуства. Интеграција технологије је побољшала оперативну ефикасност, побољшала удобност за клијенте и проширила домет банкарских услуга.

Регуларно окружење: Регулаторно окружење у Србији обликује тржишну динамику банкарског сектора. Регулаторне реформе, као што је усвајање међународних стандарда и прописа, промовишу транспарентност, одговорност и здраве финансијске праксе. Регулаторни оквир обезбеђује фер конкуренцију, заштиту потрошача и поштовање захтева против прања новца и познавања свог клијента.

Економски фактори: Економски услови, укључујући раст БДП-а, стопе инфлације и каматне стопе, значајно утичу на банкарски сектор. Промене у економском окружењу могу утицати на праксу давања кредита, квалитет активе и профитабилност банака. Банке се морају прилагодити економском окружењу које се развија и ефикасно управљати ризицима како би одржале стабилност и финансијски учинак.

Закључно, банкарски сектор у Републици Србији се састоји од мешавине банака у домаћем и страном власништву, укључујући системске банке, регионалне банке и локалне банке. Ови кључни играчи доприносе конкурентном и разноликом сликају сектора, задовољавајући финансијске потребе појединаца, предузећа и привреде. Тржишна динамика, као што су конкуренција, технолошки напредак, регулаторно окружење и економски фактори, обликују функционисање и раст банкарског сектора у Србији.

II БАНКАРСКИ СЕКТОР У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ: ОДАБРЕНИ ПАРАМЕТРИ АНАЛИЗЕ

Банкарски сектор у Републици Србији бележи значајан раст и трансформацију последњих десетак година, играјући кључну улогу у подршци економском развоју и стабилности земље. Ово поглавље пружа опширан преглед банкарског сектора у Србији, наглашавајући кључне аспекте као што су његова структура, регулаторни оквир, динамика тржишта и индикатори учинка.

Поглавље под називом „Банкарски сектор у Републици Србији“ пружа свеобухватну анализу банкарске индустрије у Србији, укључујући преглед сектора, регулаторног оквира, кључних актера, динамике тржишта и рангирања банака.

Поглавље почиње прегледом банкарског сектора, наглашавајући његов значај у подршци економском развоју и финансијској стабилности у Србији. Удубљује се у историјску позадину и еволуцију сектора, наглашавајући његов значај у финансијском сликау земље.

Затим се истражује регулаторни оквир и рачуноводствени стандарди који регулишу банкарски сектор. Поглавље говори о улози Народне банке Србије (НБС) као централног регулаторног органа, који обезбеђује стабилност и стабилност банака. Он испитује кључне прописе и стандарде које банке морају да поштују, укључујући пруденцијалне захтеве, показатеље адекватности капитала и смернице за управљање ризиком.

Поглавље наставља анализу кључних актера у српском банкарском сектору и њиховог рангирања. Представља свеобухватну листу првих пет највећих банака у Србији на основу њиховог капитала, наглашавајући њихову финансијску

снагу и тржишну доминацију. Поред тога, разматра различите критеријуме за рангирање банака, укључујући имовину, профитабилност, задовољство клијената и квалитет услуге.

Штавише, ово поглавље испитује и друге факторе који утичу на рангирање банака, као што су разноврсност и квалитет банкарских услуга и производа који се нуде, репутација и задовољство клијената. Она признаје значај ових критеријума у одређивању позиционирања банака у финансијском окружењу Србије.

У закључку, ово поглавље пружа темељно разумевање банкарског сектора у Републици Србији. Обухвата преглед сектора, регулаторног оквира, кључних актера, тржишне динамике и рангирања банака на основу различитих критеријума. Ово поглавље служи као драгоцен извор за истраживаче, креаторе политике и професионалце који траже увид у динамику и учинак банкарске индустрије у Србији.

Структура поглавља:

1. Структура банкарског сектора у Републици Србији
2. Обележја банкарског сектора Републике Србије у последње три деценије
3. Регулатива банкарског сектора у Републици Србији
4. Изазови банкарског сектора у Републици Србији

1. Структура банкарског сектора у Републици Србији

Банкарски сектор у Републици Србији има динамичну структуру која се развија, коју карактерише мешавина банака у домаћем и страном власништву. Ова различитост подстиче здраву конкуренцију, иновације и усвајање најбољих међународних пракси. Разумевање структуре банкарског сектора је од суштинског значаја за разумевање његове динамике и импликација на финансијски систем у целини.

Сектором доминира неколико великих системских банака, које имају значајну тржишну моћ и утицај. Ове банке, које се често називају „системски важне банке“, играју кључну улогу у економији због своје величине, међусобне повезаности и потенцијалног утицаја на финансијску стабилност. Они обично имају широку мрежу филијала, широк спектар финансијских производа и услуга и значајну базу клијената. Ове велике банке често поседују снажна финансијска средства, напредне оквире за управљање ризицима и приступ међународним тржиштима, што им омогућава да издрже економске шокове и допринесу укупној стабилности сектора [НБС, 2020].

Поред великих системских банака, постоји неколико мањих регионалних банака које послују у одређеним географским областима у Србији. Ове регионалне банке задовољавају банкарске потребе локалних заједница, предузећа и појединаца. Иако њихово присуство на тржишту може бити релативно мање у поређењу са системским банкама, оне играју виталну улогу у промовисању финансијске инклузивности и служењу јединственим захтевима својих региона. Регионалне банке често користе своју локалну експертизу, персонализовану корисничку подршку и прилагођену понуду производа како би успоставиле чврсте односе са својим клијентима [Удружење банака Србије, 2022].

Штавише, банкарски сектор у Србији има користи од присуства банака у страном власништву, укључујући подружнице реномираних међународних финансијских институција. Улазак страних банака на српско тржиште донео је бројне предности, као што су технолошки напредак, стручност у управљању ризицима и приступ светским тржиштима капитала. Ове стране банке су допринеле развоју сектора увођењем иновативних банкарских решења, најбоље праксе и мера за повећање ефикасности. Њихово учешће је подстакло здраву конкуренцију и подстакло домаће банке да унапреде своје оперативне стандарде како би остале конкурентне [Агенција за привредне регистре, 2021].

Регулаторни оквир који је успоставила Народна банка Србије (НБС) обезбеђује једнаке услове за све банке које послују у земљи. НБС, као централна банка и главни регулаторни орган, надгледа усклађеност банкарског сектора са регулаторним захтевима и прати његову укупну стабилност. Регулаторни оквир има за циљ да заштити интересе штедиша, одржи финансијску стабилност и повећа транспарентност у сектору. Он обухвата прописе који се односе на адекватност капитала, управљање ризицима, корпоративно управљање и заштиту потрошача, између осталог. Поштовање ових прописа обезбеђује стабилност и отпорност банкарског сектора у Србији [Република Србија, 2004].

Укратко, банкарски сектор у Републици Србији показује разнолику и робусну структуру, која обухвата велике системске банке, регионалне банке и институције у страном власништву. Ова структура промовише конкуренцију, иновације и финансијску инклузију. Присуство системских банака обезбеђује стабилност и обимне услуге, док регионалне банке служе специфичним регионима и подстичу локални економски развој. Банке у страном власништву доприносе стручности и напредним праксама, подижући опште стандарде сектора. Регулаторни оквир који спроводи НБС обезбеђује усклађеност и штити интересе свих заинтересованих страна, доприносећи стабилности и отпорности сектора.

У наставку ћемо приказати списак банака које тренутно послују у Републици Србији, а на основу података НБС који су последњи пут ажурирани 7. јуна 2023. године:

1.ADDIKO BANK AD BEOGRAD

Адреса: Милутина Миланковића 7в, Београд,

Дозвола за рад: Решење НБЈ О.бр. 38 од 27.02.1991.године

8.7.2016. године, NYPO ALPE-ADRIA-BANK AD BEOGRAD је променила пословно име у ADDIKO BANK AD BEOGRAD.

2.AGROINDUSTRIJSKO KOMERCIJALNA BANKA AIK BANKA AKCIONARSKO DRUŠTVO, BEOGRAD

Адреса: Булевар Михаила Пупина 115 њ,Београд.

Дозвола за рад: Решење НБЈ О. бр. 194 од 28.6.1993. године

3.ALTA BANKA AD BEOGRAD

Адреса: Булевар Зорана Ћинђића 121, Београд.

Дозвола за рад: Решење НБЈ Г. бр. 628 од 20.10.1997. године

27.3.2020. године, Јубмес банка а.д. Београд је променила своје пословно име у ALTA Banka a.d. Beograd. Регистрација промене пословног имена производи правно дејство према трећим лицима наредног дана од дана објављивања.

4.API BANK AKCIONARSKO DRUŠTVO BEOGRAD

Адреса: Булевар војводе Бојовића 6-8, Београд.

Дозвола за рад: Решење НБС Г. бр. 4164 од 13.5.2008. године

Дана 13.9.2013. године Московска банка а.д. Београд је регистровала промену свог пословног имена у ВТБ Банка а.д. Београд а дана 18.10.2018. године у API Bank a.d. Beograd.

5. BANCA INTESA AKCIONARSKO DRUŠTVO BEOGRAD (NOVI BEOGRAD)

Адреса: Милентија Поповића 76, Београд,

Дозвола за рад: Решење НБЈ О.бр. 274 од 19.9.1991. године

BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA AKCIONARSKO DRUŠTVO, BEOGRAD (PALILULA)

Адреса: Краљице Марије 3, Београд.

Дозвола за рад: Решење НБЈ Г.бр. 5012 од 21.11.2002.године

6. BANK OF CHINA SRBIJA AKCIONARSKO DRUŠTVO BEOGRAD - NOVI BEOGRAD

Адреса: Булевар Зорана Ђинђића 2а, Београд,

Дозвола за рад: Решење НБС ИО.бр 105 од 20.12.2016. године

7. EXPOBANK AKCIONARSKO DRUŠTVO BEOGRAD

Адреса: Далматинска 22, Београд.

Дозвола за рад: Решење НБЈ О.бр. 269 од 12.11.1990. године

2.6.2017. године Марфин банка а.д. Београд је променила своје пословно име у
Expobank akcionarsko društvo Beograd

8. ERSTE BANK AKCIONARSKO DRUŠTVO, NOVI SAD

Адреса: Булевар ослобођења 5, Нови Сад.

Дозвола за рад: Решење НБЈ О. бр. 202 од 20.12.1989. године

9. EUROBANK DIREKTNA AKCIONARSKO DRUŠTVO BEOGRAD

Адреса: Вука Караџића 10 Београд.

Дозвола за рад: Решење НБЈ Г.бр. 633 од 21.10.1997. године

10.12.2021. године, Eurobank a.d. Beograd је променила своје пословно име у
Eurobank Direktna akcionarsko društvo Beograd. Регистрација промене пословног
имена производи правно дејство према трећим лицима од 11.12.2021. године

10. HALKBANK AKCIONARSKO DRUŠTVO BEOGRAD

Адреса: Milutina Milankovića 9е, Београд,

Дозвола за рад: Решење НБЈ О. бр. 328 од 26.12.1990. године

22.10.2015. године, Чачанска банка а.д. Чачак је променила своје пословно име у HALKBANK акционарско друштво Београд

11. NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

Адреса: Светог Саве 14, Београд.

Дозвола за рад: Решење НБЈ О.бр. 206 од 3.7.1991. године

29.4.2022. године, Комерцијална банка а.д. Београд је променила своје пословно име у NLB Комерцијална банка АД Београд. Регистрација промене пословног имена производи правно дејство према трећим лицима од 30.4.2022. године

12. MIRABANK AKCIONARSKO DRUŠTVO BEOGRAD-NOVI BEOGRAD

Адреса: Шпанских бораца 1, Београд,

Дозвола за рад: Решење НБС ИО бр. 58 од 16.12. 2014. године

Банка је уписана у Регистар привредних субјеката Решењем АПР БД 8779 од 5.2.2015. године.

13. MOBI BANKA AD BEOGRAD (NOVI BEOGRAD)

Адреса: Омладинских бригада 88, Београд,

Дозвола за рад: Решење НБЈ Г.бр. 346 од 24.4.1996.године

10.10.2019. године, Telenor banka a.d. Beograd је променила своје пословно име у Mobi Banka a.d. Beograd. Регистрација промене пословног имена производи правно дејство према трећим лицима наредног дана од дана објављивања, тј од 11.10.2019. године.

14. 3 BANKA AKCIONARSKO DRUŠTVO NOVI SAD

Адреса: Булевар ослобођења 2а, Нови Сад.

Дозвола за рад: Решење НБС Г.бр. 2683 од 7.02.2007. године

19.11.2021. године, Opportunity banka a.d. Novi Sad је променила своје пословно име у 3 Banka akcionarsko društvo Novi Sad. Регистрација промене пословног имена производи правно дејство према трећим лицима од 22.11.2021. године

15. OTP BANKA SRBIJA AKCIONARSKO DRUŠTVO NOVI SAD

Адреса: Трг Слободе 5, Нови Сад.

25.4.2019. године, OTP Banka Srbija a.d. Novi Sad је променила своје пословно име у Vojvođanska banka a.d. Novi Sad а 30.4.2021. године је променила пословно име у OTP Banka Srbija akcionarsko društvo Novi Sad.

16. PROCREDIT BANK AD BEOGRAD (NOVI BEOGRAD)

Адреса: Милутина Миланковића 17, Београд,

Дозвола за рад: Решење НБЈ Г.бр. 538 од 05.04.2001.године

17. RAIFFEISEN BANKA AD BEOGRAD

Адреса: Ђорђа Станојевића 16, Београд,

Дозвола за рад: Решење НБЈ Г.бр. 318 од 09.03.2001. године

18. SRPSKA BANKA AD BEOGRAD (SAVSKI VENAC)

Адреса: Савска 25, Београд.

Дозвола за рад: Решење НБЈ Г. бр. 920 од 4.11.1996. године

19. UNICREDIT BANK SRBIJA A.D. BEOGRAD (STARI GRAD)

Адреса: Рајићева 27-29, Београд.

Дозвола за рад: Решење НБЈ Г.бр. 1437 од 2.7.2001.године

Уколико би мало анализирали списак банака које тренутно послују у Републици Србији тренутно има укупно 20 банака. Од тога, неке банке су претрпеле промене имена или организационе промене.

- *Банке које су промениле име:*

1. ADDIKO BANK AD BEOGRAD (раније HIPO ALPE-ADRIA-BANK AD BEOGRAD)
2. ALTA BANKA AD BEOGRAD (раније Jubmes banka a.d. Beograd)
3. API BANK AKCIONARSKO DRUŠTVO BEOGRAD (раније Moskovska banka a.d. Beograd, zatim VTB banka a.d. Beograd)
4. EUROBANK DIREKTNA AKCIONARSKO DRUŠTVO BEOGRAD (раније Eurobank a.d. Beograd)
5. HALKBANK AKCIONARSKO DRUŠTVO BEOGRAD (раније Čačanska banka a.d. Beograd)
6. NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD (раније Komercijalna banka a.d. Beograd)
7. MOBI BANKA AD BEOGRAD (раније Telenor banka a.d. Beograd)
8. 3 BANKA AKCIONARSKO DRUŠTVO NOVI SAD (раније Opportuniti banka a.d. Novi Sad)
9. OTP BANKA SRBIJA AKCIONARSKO DRUŠTVO NOVI SAD (раније anije OTP Banka Srbija a.d. Novi Sad, zatim Vojvođanska banka a.d. Novi Sad)

Од укупног броја банака, само четири банке имају седиште ван Београда, од чега једна у Црној Гори, а то су:

1. ERSTE BANK AKCIONARSKO DRUŠTVO NOVI SAD (NOVI SAD)
2. KOMERCIJALNA BANKA A.D. BEOGRAD (PODGORICA)
3. OTP BANKA SRBIJA AKCIONARSKO DRUŠTVO NOVI SAD (NOVI SAD)
4. 3 BANKA AKCIONARSKO DRUŠTVO NOVI SAD (NOVI SAD).

Све остале банке су са седиштем у Београду.

Банкарски сектор у Републици Србији је био сведок неколико динамика и промена у последњих пет година. Ево неких значајних дешавања:

- *Приватизација и аквизиције:*

Једна значајна промена била је приватизација одређених државних банака. На пример, Влада Србије је 2019. године продала већински удео у Комерцијалној банци НЛБ Групи, словеначкој банци.

Такође је било аквизиција и спајања постојећих банака. На пример, 2021. године Опортунити Банка је променила име у 3 Банка након што ју је преузео амерички фонд Аполо Глобал Манаџмент.

- ***Технолошки напредак:***

Банкарски сектор у Србији, као и многе друге земље, прихвата дигиталну трансформацију. Банке улажу у технолошки напредак како би побољшале корисничко искуство и понудиле иновативне финансијске услуге.

Мобилно и онлајн банкарство постају све популарније, омогућавајући клијентима да обављају различите трансакције и приступају банкарским услугама на једноставан начин.

Регулаторне реформе:

НБС је спровела регулаторне реформе у циљу унапређења стабилности и ефикасности банкарског сектора. Ове реформе су се фокусирале на области као што су управљање ризиком, адекватност капитала, захтеви за ликвидношћу и заштита потрошача.

- ***Проширење страних банака:***

Неколико страних банака проширило је своје присуство у Србији, било аквизицијама или отварањем нових експозитура. Ова експанзија је на тржиште донела додатну конкуренцију и шири спектар финансијских производа и услуга.

- ***Ненаплативи кредити (НПЛ):***

Решавање проблема некавалитетних кредита био је приоритет за банкарски сектор. Уложени су напори да се смање коефицијент проблематичних кредита и ојачају процедуре поврата кредита. НБС је увела мере за подстицање реструктурирања дуга и унапређење ефикасности тржишта проблематичних кредита.

- ***Повећана финансијска инклузија:***

Банкарски сектор ради на побољшању финансијске инклузије у Србији. Предузете су иницијативе да се промовише приступ банкарским услугама за популацију са недостатком услуга, као што су руралне заједнице или појединци са ограниченим финансијским ресурсима.

Уколико би хтели да рангирамо банке у Србији, то је могуће урадити по основу више критеријума. Они се могу разликовати у зависности од специфичног контекста или сврхе. Ево неких уобичајених критеријума који се често узимају у обзир када се разврставају банке:

-Капитализација: Укупан капитал или финансијска снага банке је кључни фактор. То указује на способност банке да апсорбује губитке и одржи стабилност.

-Актива: Укупна вредност имовине коју држи банка је суштинска мера њене величине и обима пословања.

-Депозити: Износ депозита клијената које банка држи је показатељ њене способности да привуче и задржи средства.

-Профитабилност: Банке које константно остварују већи профит се често сматрају успешнијим и отпорнијим.

-Тржишни удео: Тржишни удео банке у банкарској индустрији или одређеном сектору може бити значајан фактор, указујући на њену конкурентност и базу клијената.

-Мрежа филијала: Број и географска покривеност филијала банке може показати њену доступност и досег.

1. Услуге и производи: Разноврсност и квалитет банкарских услуга и производа које нуди банка може допринети њеном рангирању.
2. Репутација и задовољство клијената: Репутација банке, рецензије клијената и оцене задовољства могу утицати на њену позицију на листи.

Када би на основу јавно доступних података из извештаја банка из последњег извештајног периода извршили рангирање свих банака по основу наведених критеријума, прве три по појединачном критеријуму би биле:

Капитализација:

- a. Banca Intesa - Капитал: 1,2 милијарде евра б. Uni Credit Bank- Капитал: 792 милиона евра
- ц. НЛБ - Комерцијална банка - Капитал: 747 милиона евра

Средства:

- a. Banca Intesa – Укупна актива: 10,9 милијарди евра б. Uni Credit Bank- Укупна актива: 9,5 милијарди евра
- ц. Комерцијална банка - Укупна актива: 7,3 милијарде евра

Депозити:

- а. Banca Intesa – Укупни депозити: 7,5 милијарди евра
- б. Uni Credit Bank- Укупни депозити: 6,7 милијарди евра
- ц. НЛБ - Комерцијална банка - Укупни депозити: 4,6 милијарди евра

Тржишни удео:

- а. Banca Intesa - Тржишни удео: 18%
- б. Uni Credit Bank- Тржишни удео: 16%
- ц. НЛБ - Комерцијална банка - Тржишни удео: 13%

Мрежа филијала:

- а. НЛБ - Комерцијална банка - Број експозитура: 2486. Uni Credit Bank- Број експозитура: 170
- ц. Banca Intesa - Број експозитура: 150

Рангирање је урађено на основу доступних података, извештаја НБС и појединачних извештаја банака али и на основу доступних радова који су се бавили овом проблематиком.

2. Обележја банкарског сектора Републике Србије у последње три деценије

Банкарски сектор у Републици Србији је претрпео значајне промене и трансформације, посебно када се упореди период пре 2000. године са периодом од 2000. до 2010. године и периодом после 2010. године. Ова два периода означавају различите фазе у развоју банкарског сектора, које карактеришу различити регулаторни оквири, тржишне услове и изазове.

- *Период пре 2000. године:*

Пре 2000. године, банкарски сектор у Србији је функционисао у оквиру централизованог социјалистичког економског система, који је ограничавао улогу банака и финансијских институција. Банкарски систем је био претежно у државном власништву, са ограниченим приватним учешћем. Централна банка, позната као Народна банка Југославије (НБЈ), имала је контролу над монетарном политиком и банкарским операцијама. Међутим, сектор је патио од неефикасности, недостатка конкуренције и недовољне финансијске инфраструктуре.

Током овог периода, банке су се суочиле са бројним изазовима, укључујући неадекватне праксе управљања ризицима, ненаплативе кредите и ограничен приступ међународним тржиштима. Допринос банкарског сектора укупној економији био је релативно скроман, а сектору су недостајале иновације и модернизација. Регулаторни оквир карактерише ограничена транспарентност и стандарди управљања.

- Период од 2000. до 2010. године:

Период после 2000. године означио је значајну прекретницу за банкарски сектор у Србији. Након политичких промена и економских реформи, земља је кренула путем транзиције ка тржишно оријентисаној економији. Овај период је био сведок опсежне либерализације, приватизације и регулаторних реформи које су имале за циљ неговање конкурентног и стабилног банкарског сектора.

Једна од кључних прекретница у овом периоду било је оснивање Народне банке Србије (НБС) 2003. године, која је заменила НБЈ. НБС је преузела улогу централне банке и регулаторног тела, одговорног за надзор и надзор банкарског сектора. Увођење Закона о банкама 2004. године обезбедило је свеобухватан регулаторни оквир који је усклађен са међународним стандардима, промовишући транспарентност, одговорност и праксе управљања ризицима [Република Србија, 2004].

У периоду од 2000. до 2010. године забележен је значајан прилив страних банака и инвестиција у српски банкарски сектор. Ово инострано присуство донело је у земљу стручност, капитал и побољшане банкарске праксе. Банке у страном власништву, укључујући подружнице међународних финансијских институција, одиграле су кључну улогу у модернизацији сектора, увођењу нових производа и услуга и побољшању корисничког искуства. Улазак страних банака подстакао је конкуренцију и подстакао домаће банке да побољшају своје оперативне стандарде како би остале конкурентне [НБС, 2020].

Поред тога, у овом периоду је извршена приватизација банака у државном власништву, што је додатно диверзификовало власничку структуру банкарског сектора. Процес приватизације имао је за циљ побољшање управљања, ефикасности и профитабилности банака, олакшавајући њихову интеграцију у глобални финансијски систем.

Реформе регулаторног оквира и банкарске супервизије допринеле су јачању стабилности и отпорности сектора. НБС је спровела мере за унапређење праксе управљања ризицима, адекватности капитала и захтева за класификацију кредита и резервисања. Усвајање Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) ускладило је рачуноводствену праксу у Србији са међународним стандардима, промовишући транспарентност и упоредивост финансијских информација које банке извештавају.

Све у свему, период од 2000. до 2010. године обележио је значајну трансформацију у банкарском сектору у Србији. Сектор је био сведок увођења модерног регулаторног оквира, повећане конкуренције, страних улагања и побољшане праксе управљања. Ови развоји су поставили темеље за даљи раст и стабилност у наредним годинама.

- Период од 2010. до 2020. године:

У периоду од 2010. до 2020. године забележена су значајна кретања и трансформације у банкарском сектору Републике Србије. Током овог времена, сектор се суочио и са могућностима и са изазовима, под утицајем економских услова, регулаторних реформи, технолошких напретка и променљиве тржишне динамике.

Ојачано регулаторно окружење: Народна банка Србије (НБС) играла је проактивну улогу у спровођењу регулаторних реформи у циљу јачања отпорности и стабилности банкарског сектора. Ове реформе су укључивале строжије захтеве за адекватношћу капитала, побољшане оквире за управљање ризицима, побољшане стандарде корпоративног управљања и мере за решавање проблема ненаплативих кредита (НПЛ) [НБС, 2020]. Регулаторне

промене су имале за циљ да обезбеде стабилност банкарског система, заштите интересе штедиша и ускладе са најбољим међународним праксама.

Повећана стабилност и финансијска отпорност: Банкарски сектор у Србији показао је побољшану стабилност и финансијску отпорност током овог периода. Банке су се фокусирале на јачање својих биланса, побољшање квалитета активе и унапређење пракси управљања ризицима. Смањење проблематичних кредита је било кључно достигнуће, пошто су банке спроводиле мере за идентификацију и решавање проблематичних кредита, укључујући реструктурирање дуга и побољшане механизме наплате [Удружење банака Србије, 2022]. Ови напори су допринели снажнијем банкарском сектору који је био боље припремљен да издржи економске шокове.

Стране банке и инвестиције: Банке у страном власништву су наставиле да играју значајну улогу у српском банкарском сектору у периоду од 2010. до 2020. године. Присуство страних банака донело је капитал, стручност и најбољу међународну праксу. Ове банке су допринеле развоју сектора увођењем иновативних финансијских производа и услуга, унапређењем оперативне ефикасности и подстицањем конкуренције [Агенција за привредне регистре, 2021]. Стране банке су такође олакшале прекограничне трансакције, подржале међународну трговину и допринеле интеграцији српског финансијског система у светску економију.

Технолошки напредак и дигитализација: Банкарски сектор у Србији је током овог периода прихватио дигитализацију и технолошки напредак. Банке су инвестирале у унапређење своје технолошке инфраструктуре како би клијентима пружиле модерне банкарске услуге. Усвајање решења за дигитално банкарство, као што су апликације за мобилно банкарство, онлајн платформе и системи електронског плаћања, трансформисало је начин на који клијенти

комуницирају са банкама. Дигитализација је омогућила банкама да унапреде корисничко искуство, унапреде оперативну ефикасност и прошире своју понуду услуга [Удружење банака Србије, 2022]. Такође је отворио путеве за сарадњу са финансијским технолошким компанијама, омогућавајући банкама да искористе иновације и уведу нова финансијска решења.

Изазови и економско окружење: Банкарски сектор се током овог периода суочио са различитим изазовима, под утицајем глобалне финансијске кризе и економских флукуација. Економско окружење је утицало на раст кредита, профитабилност и квалитет активе банака. Поред тога, геополитичке неизвесности и политичка дешавања утицали су на поверење инвеститора и укупну стабилност банкарског сектора. Банке су морале да се изборе са овим изазовима применом опрезних пракси управљања ризицима, одржавањем јаких позиција ликвидности и прилагођавањем променљивим тржишним условима [НБС, 2020].

Могућности и будући изгледи: Упркос изазовима, банкарски сектор у Србији је имао прилике за раст и развој. Изгледи за приступање Србије Европској унији представљали су могућности за банке да се ускладе са стандардима и прописима ЕУ, прошире прекогранично пословање и приступе ширем тржишту [НБС, 2020]. Штавише, све већа дигитализација финансијских услуга створила је нове путеве за иновације, сарадњу и ангажовање клијената. Банке су искористиле ове могућности увођењем дигиталних решења, проширењем свог портфеља производа и унапређењем приступа усмереног на клијенте.

У закључку, у периоду од 2010. до 2020. године забележена су значајна кретања у банкарском сектору у Србији. Регулаторне реформе, побољшана стабилност, технолошки напредак и стране инвестиције допринели су расту и отпорности

сектора. Иако су изазови и даље постојали, банкарски сектор се прилагодио променљивој тржишној динамици и позиционирао се за будуће прилике.

- *Период од 2020. до данас:*

Банкарски сектор у Републици Србији је наставио да се развија и прилагођава променљивом економском сликама и новим трендовима након 2020. године. Овај период обележило је неколико дешавања, изазова и прилика које су обликовале банкарску индустрију у Србији.

Дигитална трансформација и иновације: Пандемија COVID-19 убрзала је дигиталну трансформацију у банкарском сектору. Банке у Србији се све више фокусирају на дигитализацију како би задовољиле променљиве захтеве и преференције клијената. Усвајање напредних технологија, као што су вештачка интелигенција, аналитика великих података и рачунарство у облаку, омогућило је банкама да унапреде своју оперативну ефикасност, унапреде корисничко искуство и понуде иновативне производе и услуге [Удружење банака Србије, 2022]. Апликације за мобилно банкарство, платформе за онлајн банкарство и решења за бесконтактно плаћање постали су све присутнији, пружајући клијентима погодна и безбедна банкарска искуства.

Регулаторне реформе и управљање ризицима: Народна банка Србије (НБС) наставила је да спроводи регулаторне реформе у циљу повећања отпорности и стабилности банкарског сектора. Ове реформе имају за циљ јачање пракси управљања ризицима, побољшање стандарда корпоративног управљања и осигурање усклађености са међународним прописима. НБС је ставила снажан акценат на управљање ризицима повезаним са кредитним, ликвидним и оперативним аспектима банкарских активности [НБС, 2021]. Увођење строжих регулаторних оквира и мера стресног тестирања помогло је да се унапреди укупни оквир управљања ризицима банака у Србији.

Разматрања о одрживим финансијама и ЕСГ-у: У банкарском сектору у Србији све је већи фокус на одрживим финансијама и еколошким, друштвеним и управљачким аспектима (ЕСГ). Банке усвајају одрживе банкарске праксе и укључују ЕСГ факторе у своје процесе доношења одлука. То укључује обезбеђивање финансирања еколошки прихватљивих пројеката, промовисање друштвене инклузије и обезбеђивање добре праксе управљања [Агенција за привредне регистре Србије, 2021]. Интеграција ЕСГ разматрања у банкарски сектор не само да је у складу са глобалним циљевима одрживости, већ и побољшава дугорочну профитабилност и управљање ризиком.

Изазови и економско окружење: Банкарски сектор у Србији се последњих година суочио са неколико изазова. Пандемија COVID 19 имала је значајан утицај на привреду, што је довело до економске контракције и повећаних кредитних ризика. Банке су морале да се снађу у неизвесностима и да ублаже негативне ефекте пандемије пружањем подршке предузећима и појединцима кроз мораторијуме на отплату кредита, кредитне програме које подржава држава и друге мере [НБС, 2021]. Поред тога, геополитички фактори, глобалне економске флукуације и регулаторне промене такође представљају изазове за профитабилност и стабилност банкарског сектора.

Могућности и будући изгледи: Упркос изазовима, банкарски сектор у Србији и даље има могућности за раст и развој. Све већи фокус на дигитализацију и иновације представља путеве за проширење понуде услуга, побољшање ефикасности и досезање нових сегмената купаца. Сарадња са финтецх компанијама и развој отворених банкарских оквира могу подстаћи иновације и створити нове токове прихода за банке [Удружење банака Србије, 2022]. Штавише, како се српска привреда опоравља и стабилизује, постоје изгледи за повећану потражњу за кредитима, могућности улагања и проширење банкарских услуга.

Закључно, банкарски сектор у Србији после 2020. године је био сведок брзе дигиталне трансформације, регулаторних реформи и повећаног фокуса на одрживо финансирање. Иако изазови и даље постоје, сектор је показао отпорност и прилагодљивост. Прихватањем дигитализације, унапређењем пракси управљања ризицима и коришћењем могућности за одрживи раст, банкарски сектор у Србији је спреман за наставак развоја у будућности.

Банкарски сектор у Републици Србији карактерише разнолика мешавина кључних играча, укључујући банке у домаћем и страном власништву. Ове банке доприносе свеукупној конкурентности и стабилности сектора док истовремено задовољавају различите финансијске потребе појединаца, предузећа и привреде у целини. Разумевање кључних играча и тржишне динамике је од суштинског значаја за разумевање сликаа и функционисања банкарског сектора у Србији.

-Кључни учесници

Домаће банке: Домаће банке у Србији имају значајну улогу у пружању банкарских услуга домаћем тржишту. Ове банке оснивају и управљају српским ентитетима и често имају дуготрајно присуство у земљи. Они служе као витални извор финансирања за предузећа, појединце и владине субјекте, подржавајући економски раст и развој.

Банке у страном власништву: Банке у страном власништву имају значајно присуство у српском банкарском сектору, доносећи стручност, капитал и напредне банкарске праксе. Ове банке су филијале међународних финансијских институција и послују у оквиру регулаторног оквира како матичне земље тако и Србије. Њихов улазак на српско тржиште допринео је повећању конкуренције, иновативности и побољшању банкарских услуга.

Системске банке: Банкарски сектор у Србији обухвата неколико системских банака које се одликују својом величином, тржишним значајем и међусобном повезаношћу. Ове банке се сматрају кључним за укупну стабилност и функционисање финансијског система због њиховог великог тржишног учешћа, широке мреже филијала и значајног утицаја на привреду.

Регионалне и локалне банке: Поред великих банака, постоје мање регионалне и локалне банке које послују у одређеним географским областима у Србији. Ове банке задовољавају финансијске потребе локалних заједница, предузећа и појединаца. Често се фокусирају на ниша тржишта и нуде специјализоване банкарске услуге прилагођене специфичним потребама њихове базе клијената.

- Тржишна динамика:

Банкарски сектор у Србији карактерише конкурентска динамика вођена факторима као што су тржишни удео, понуда производа, услуга корисницима и технолошки напредак. Кључна тржишна динамика у сектору укључује:

Конкуренција: Конкуренција међу банкама у Србији је снажна, вођена домаћим и страним играчима. Банке се такмиче да привуку клијенте нудећи широк спектар производа и услуга, конкурентне каматне стопе, иновативна решења за дигитално банкарство и врхунско искуство клијената. Ова конкуренција је довела до побољшања услуга и бољих опција цена за купце.

Технолошки напредак: Технолошки напредак значајно је утицао на банкарски сектор у Србији, трансформишући начин на који банке раде и комуницирају са клијентима. Банке су прихватиле дигитализацију, нудећи услуге онлајн и мобилног банкарства, бесконтактна плаћања и персонализована дигитална искуства. Интеграција технологије је побољшала оперативну ефикасност, побољшала удобност за клијенте и проширила домет банкарских услуга.

Регуларно окружење: Регулаторно окружење у Србији обликује тржишну динамику банкарског сектора. Регулаторне реформе, као што је усвајање међународних стандарда и прописа, промовишу транспарентност, одговорност и здраве финансијске праксе. Регулаторни оквир обезбеђује фер конкуренцију, заштиту потрошача и поштовање захтева против прања новца и познавања свог клијента.

Економски фактори: Економски услови, укључујући раст БДП-а, стопе инфлације и каматне стопе, значајно утичу на банкарски сектор. Промене у економском окружењу могу утицати на праксу давања кредита, квалитет активе и профитабилност банака. Банке се морају прилагодити економском окружењу које се развија и ефикасно управљати ризицима како би одржале стабилност и финансијски учинак.

Закључно, банкарски сектор у Републици Србији се састоји од мешавине банака у домаћем и страном власништву, укључујући системске банке, регионалне банке и локалне банке. Ови кључни играчи доприносе конкурентном и разноликом сликау сектора, задовољавајући финансијске потребе појединаца, предузећа и привреде. Тржишна динамика, као што су конкуренција, технолошки напредак, регулаторно окружење и економски фактори, обликују функционисање и раст банкарског сектора у Србији.

3. Систем регулације банака у Републици Србији

Банкарски сектор у Републици Србији функционише у оквиру свеобухватног регулаторног оквира који обухвата законе, прописе, рачуноводствене стандарде и професионална удружења. Овај оквир има за циљ да осигура стабилност, интегритет и транспарентност банкарског сектора, заштити интересе заинтересованих страна и промовише разумне финансијске праксе.

Сектор је регулисан са више закона и прописа који одређују правни оквир у коме банке послују. Закон о банкама и Закон о Народној банци Србије су кључни законодавни акти на којима се заснива банкарска делатност и регулаторна овлашћења НБС. Ови закони дефинишу услове за добијање банкарске дозволе, наводе пруденциону регулативу, утврђују правила за корпоративно управљање и управљање ризицима и регулишу решавање и ликвидацију банака [Република Србија, 2005].

- *Народна банка Србије (НБС):*

Народна банка Србије (НБС) служи као централно регулаторно тело одговорно за надзор и регулисање банкарског сектора у земљи. НБС има кључну улогу у формулисању и спровођењу монетарне политике, надзору банака и одржавању стабилности и интегритета финансијског система. Има овлашћење да издаје прописе, смернице и упутства којих се банке морају придржавати [НБС, 2021].

- *Кључни банкарски закони и прописи:*

Банкарски сектор у Србији је регулисан различитим законима и прописима који обезбеђују правни оквир за банкарске активности. Закон о банкама, донет 2005. године, је примарни закон који регулише оснивање, пословање и надзор банака у Србији. У њему су наведени услови за добијање банкарске дозволе,

показатељи адекватности капитала, стандарди корпоративног управљања, праксе управљања ризицима и процедуре за санацију и ликвидацију банака [Република Србија, 2005].

Поред Закона о банкама, спроводе се и други кључни прописи како би се осигурала усклађеност и побољшала стабилност банкарског сектора. То укључује прописе који се односе на адекватност капитала, управљање ризиком, квалитет активе, захтеве за ликвидност и мере против прања новца. НБС редовно ажурира и усавршава ове прописе како би их ускладила са најбољом међународном праксом и регулаторним стандардима.

- Рачуноводствени стандарди и финансијско извештавање:

Банке у Србији су обавезне да састављају своје финансијске извештаје у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ). Усвајање МСФИ осигурава конзистентност, упоредивост и транспарентност у финансијском извештавању међу банкама. Омогућава заинтересованим странама да прецизно процене финансијски учинак, позицију и ризике банака. НБС помно прати усклађеност банака са важећим рачуноводственим стандардима и захтева редовно финансијско извештавање [НБС, 2021].

- Стручна удружења и саморегулаторна тела:

Професионална удружења и саморегулаторна тела такође играју значајну улогу у обликовању регулаторног сликаа банкарског сектора у Србији. Удружење банака Србије (САБ) је важно индустријско удружење које заступа интересе банака и промовише сарадњу међу својим члановима. САБ блиско сарађује са регулаторним органима, даје смернице о индустријским праксама и залаже се за развој банкарског сектора [Удружење банака Србије, 2022].

Штавише, Удружење рачуновођа и ревизора Србије (АСАА) доприноси регулаторном оквиру постављањем професионалних стандарда и пружањем смерница о рачуноводственим и ревизорским праксама. АСАА обезбеђује да се рачуновође и ревизори придржавају етичких и професионалних стандарда, чиме се повећава поузданост и тачност финансијског извештавања у банкарском сектору [Савез рачуновођа и ревизора Србије, 2022].

- *Пруденцијални прописи и адекватност капитала:*

Пруденцијални прописи играју кључну улогу у обезбеђивању стабилности и отпорности банака. НБС је спровела пруденцијалне мере у складу са међународним стандардима, укључујући смернице Базелског комитета за банкарску супервизију (БЦБС). Ове мере се фокусирају на адекватност капитала, управљање ризиком, квалитет активе и захтеве за ликвидношћу. Од банака се захтева да одржавају адекватан ниво капитала да би апсорбовали потенцијалне губитке, да спроводе редовне тестове на стрес и процењују профиле ризика своје имовине [НБС, 2021].

- *Управљање ризиком и интерне контроле:*

Регулаторни оквир наглашава важност чврстих пракси управљања ризицима и интерних контрола у банкама. Од банака се захтева да успоставе свеобухватне оквире за управљање ризицима који идентификују, процењују и ублажавају различите врсте ризика, укључујући кредитни ризик, тржишни ризик, ризик ликвидности и оперативни ризик. Од њих се такође очекује да имплементирају јаке системе интерне контроле како би осигурали усклађеност са прописима, заштитили имовину и спречили финансијске неправилности [НБС, 2021].

- Надзор и спровођење:

НБС задржава надзорну улогу како би осигурала да се банке придржавају регулаторног оквира и испуњавају своје обавезе. Он спроводи редовне инспекције на лицу места и ван ње, процењује финансијско здравље и профиле ризика банака и даје смернице и препоруке за побољшања. У случајевима непоштовања или кршења, НБС има овлашћење да изриче казне, санкције или друге мере спровођења како би обезбедила поштовање и заштитила интересе штедиша и заинтересованих страна [НБС, 2021].

Закључно, банкарски сектор у Републици Србији функционише у оквиру чврстог регулаторног оквира који обухвата различите законе, прописе и рачуноводствене стандарде. НБС игра кључну улогу у обезбеђивању стабилности, интегритета и стабилности банкарског сектора. Регулаторни оквир наглашава пруденцијалне прописе, адекватност капитала, управљањеризиком и поштовање међународних рачуноводствених стандарда. Кроз ефикасан надзор и спровођење, регулаторни оквир има за циљ да одржи отпоран и транспарентан банкарски сектор који промовише поверење и штити интересе свих заинтересованих страна.

4. Изазови банкарског сектора у Републици Србији

Банкарски сектор у Републици Србији послује у динамичном окружењу које се стално развија, суочавајући се са изазовима и могућностима. Разумевање ових фактора је кључно за банке да се прилагоде, напредују и задрже своју конкурентску предност на тржишту. У овом одељку ћемо истражити кључне изазове и могућности које обликују слику банкарског сектора у Србији.

- **Изазови:**

Економска нестабилност: Банкарски сектор у Србији је подложен економској волатилности, како на домаћем, тако и на глобалном нивоу. Флукуације раста БДП-а, стопа инфлације, девизних курсева и политичке стабилности могу утицати на финансијски учинак и стабилност банака. Прилагођавање економским флукуацијама, управљање кредитним и тржишним ризицима и одржавање адекватности капитала су стални изазови са којима се банке суочавају.

Нереализоване позајмице: Ненаплативи кредити (НПЛ) представљају значајан изазов за банкарски сектор у Србији. НПЛ-ови настају када зајмопримци не испуне своје обавезе отплате, што доводи до потенцијалних губитака за банке. Ефикасно управљање ненаплативим кредитима, укључујући реструктурирање кредита, резервисање и поврат средстава, од суштинског је значаја за одржавање финансијског здравља и стабилности банака.

Усклађеност са прописима: Банкарски сектор функционише у складу са снажним регулаторним оквиром дизајнираним да обезбеди стабилност, транспарентност и заштиту клијената. Усклађеност са различитим прописима, као што су захтеви за адекватност капитала, мере против прања новца и смернице за заштиту потрошача, представља изазов за банке. Прилагођавање

еволуирајућим регулаторним захтевима и улагање у инфраструктуру за усклађеност је од виталног значаја за ублажавање регулаторних ризика.

Технолошки поремећај: Брзи напредак технологије и дигитализација представљају изазове и могућности за банкарски сектор. Банке треба да улажу у иновативне технологије, као што су мобилно банкарство, вештачка интелигенција и блок ланац, како би побољшале оперативну ефикасност, корисничко искуство и безбедност. Одржавање корака са технолошким напретком и суочавање са ризицима сајбер безбедности су стални изазови за банке.

Промена очекивања купаца: Очекивања и преференције клијената у банкарским услугама се континуирано развијају. Данашњи купци траже беспрекорна дигитална искуства, персонализоване услуге и удобност. Банке треба да прихвате дигиталну трансформацију, обезбеде дигиталне платформе прилагођене кориснику и усвоје приступе усмерене на клијента како би испуниле променљиве захтеве и очекивања клијената.

- **Могућности:**

Финансијска инклузија: Банкарски сектор у Србији има прилику да промовише финансијску инклузију тако што ће допрети до слојева становништва који су недовољно услужени. Банке могу развити иновативне производе и услуге, као што су мобилно банкарство и микрофинансирање, како би прошириле приступ финансијским услугама, посебно у руралним подручјима и међу појединцима са ниским примањима. Промовисањем финансијске инклузије, банке могу допринети економском расту и друштвеном развоју.

Дигитална трансформација: Брзи напредак технологије пружа банкама могућности да побољшају оперативну ефикасност, смање трошкове и побољшају корисничко искуство. Прихватање дигиталне трансформације може поједноставити процесе, омогућити брже и сигурније трансакције и понудити персонализоване услуге. Банке могу да искористе нове технологије, као што су вештачка интелигенција, аналитика података и отворено банкарство, како би стекле конкурентску предност и задовољиле растуће потребе клијената.

Иновације и сарадња: Банкарски сектор у Србији може да искористи сарадњу и партнерство са финтецх компанијама, стартапима и другим нетрадиционалним играчима како би подстакao иновације. Сарадња може довести до развоја иновативних финансијских производа, услуга и канала испоруке. Подстицањем екосистема иновација и сарадње, банке могу да буду испред тржишних трендова, понуде иновативна решења и повећају вредност за клијенте.

Зелено банкарство и одрживе финансије: Све је већи фокус на еколошку одрживост и одговорне банкарске праксе. Банке имају прилику да интегришу факторе заштите животне средине, друштва и управљања (ЕСГ) у своје пословање и одлуке о инвестирању. Промовисањем зелених банкарских пракси, одрживог финансирања и одговорног позајмљивања, банке могу допринети очувању животне средине и друштвеном развоју, а истовремено испуњавају растућа очекивања клијената и инвеститора.

Уколико би морали да набројимо изазове са којима се банке тренутно суочавају или ће их дочекати ускоро, онда би издвојили 10 најбитнијих¹:

¹ Више о овоме: <https://bonitet.com/deset-izazova-za-banke-u-srbiji-u-2023/>

1. Банкарски сектор Србије се тренутно суочава са низом изазова који захтевају пажљив приступ и проактивне мере. Један од главних фактора који утичу на учинак сектора је текући рат у Украјини, који је имао значајне импликације на глобалну економију. Рат је покренуо инфлаторну спиралу, што је довело до повећања цена енергије и хране широм света. Као резултат тога, централне банке, укључујући и Народну банку Србије, реаговале су подизањем референтних каматних стопа за борбу против инфлације. Ово је, заузврат, довело до повећања трошкова зајмова, што је потенцијално утицало на потражњу за новим кредитима и представљало ризик за постојеће зајмопримце који се могу борити да испуне своје месечне рате.

2. Тренд раста каматних стопа примећен је не само у Србији већ и у другим водећим привредама. Европска централна банка је, на пример, подигла каматне стопе и очекује се даљи раст. Пораст каматних стопа утицао је на кредите индексиране у еврима, као што је еурибор, који је у порасту. Док трајекторија каматних стопа у будућности остаје неизвесна, банке очекују врхунац у трећем кварталу 2023. године, након чега следи пад. Међутим, важно је напоменути да се не очекује да ће се каматне стопе вратити на ниске, негативне нивое виђене претходних година.

3. Још један изазов у банкарском сектору је потенцијално повећање проблематичних кредита. Раст референтних каматних стопа је поскупио задуживање и може обесхрабрити појединце и предузећа да узимају нове кредите. Ово представља ризик и за зајмопримце и за укупан банкарски систем. И док најновији подаци говоре да банке тренутно немају значајне проблеме са проблематичним кредитима, Народна банка Србије предузела је превентивне мере како би се отклонила могућност потешкоћа у отплати. НБС је увела мере реструктурирања кредита, омогућавајући клијентима нове рокове отплате. Међутим, важно је напоменути да ће трајање новог рока отплате имати одређена ограничења како би се спречило прекомерно трајање кредита.

4. Пооштравање монетарне политике и повећање каматних стопа изазвали су забринутост због потенцијалног пада кредитне активности.

Како су каматне стопе на кредите расле, просечне каматне стопе и за динарске и за евро кредите су порасле, што је утицало на привреду и општу популацију. Повећање каматних стопа ствара зачарани круг, јер већи трошкови задуживања могу довести до смањења кредитне активности, потенцијално утицати на привредни раст и развој.

5. Рецесија: нуспојава рестриктивне монетарне политике. Спровођење рестриктивне монетарне политике има своје потенцијалне негативне стране, укључујући могућност успоравања привреде и рецесије. Рецесија се дефинише као два узастопна квартала негативног привредног раста у поређењу са истим периодом претходне године, мерено бруто домаћим производом (БДП). Србија тренутно предвиђа привредни раст од 3,5 одсто за текућу годину и 2,5 одсто за 2023, према Фискалној стратегији. Иако Министарство финансија уверава да ће рецесија бити избегнута, ризици повезани са успоравањем привреде не могу се у потпуности одбацити.

6. Кадрови у банкама: Већ их недостаје. Значајан изазов за банкарски сектор у 2023. години је доступност квалификованог особља. И саме банке пријављују недостатак особља, а задржавање запослених је постало додатна брига. Према подацима Агенције за привредне регистре, на крају 2021. године у 23 банке је било запослено 21.709 радника, у односу на 22.960 у 26 банака претходне године. Овај пад и броја банака и броја запослених наглашава текући недостатак квалификованих стручњака у сектору.

7. Рад од куће: хибридно или не. Пандемија COVID 19 изазвала је промену у начину на који банке организују своје особље, с обзиром на могућност рада од

куће или усвајање хибридног модела рада који комбинује рад на даљину и присуство у канцеларији. Током 2020. године, запослени у банци су углавном радили од куће због пандемије. Уз ублажавање ограничења и повратак у канцеларијске просторије, многе банке су усвојиле хибридни модел рада, признајући предности уштеде енергије и флексибилност које нуди. Овакав приступ раду постаје све важнији у временима кризе, усклађујући се са захтевима привреде и пословног сектора.

8. Све већа дигитализација: сад ме видите, сад не. Пандемија COVID 19 убрзала је усвајање дигиталних решења и имплементацију ФинТецх иновација у банкарски сектор. Банке су прихватиле рад на даљину и одржавале сталну доступност клијентима током целе године, показујући спремност сектора да се прилагоди савременој технологији . Убудуће, банке ће наставити да дају приоритет усвајању напредних технологија и инвестирају у сајбер безбедност како би осигурале заштиту дигиталне имовине и задовољиле растуће захтеве корисника.

9. Миграција депозита: ...Али у некретнима. Ниске каматне стопе на штедњу пре почетка инфлације навеле су депозитаре, посебно на тржишту Србије, да своја средства преусмере на улагања у некретнине. Овај тренд се огледа у расту стамбених кредита и порасту уговора о продаји некретнина. Српско тржиште некретнина наставља да бележи повећан промет, уз значајан раст цена квадратних метара. Прилив свежег капитала, делимично подстакнут ратом у Украјини, одиграо је улогу у овом развоју, како су указали банкарски професионалци.

10. Консолидација: Консолидација, консолидација... Консолидација остаје стална тема на дневном реду локалних банака у Србији. Током прошле године, сектор је био сведок неколико спајања и аквизиција, демонстрирајући

континуирани тренд консолидације. У Србији тренутно послује 21 банка, што је мање у односу на 26 у 2020. . Значајни примери су правно спајање АИК банке и Наше АИК банке, преузимање Credit Agricole банке од стране Raiffeisen банке и спајање Директне банке и Еуробанке . Ови напори на консолидацији имају за циљ јачање тржишних позиција банака, оптимизацију пословања и повећање конкурентности у сектору.

Упркос овим изазовима, банкарски сектор у Србији остаје отпоран и оптимистичан. Иако се предстојећи изазови не сматрају непремостивим, они су уско повезани са решавањем рата у Украјини. Уколико се сукоби окончају, очекује се да ће се многи поремећаји на глобалном тржишту, укључујући и оне који утичу на банкарски сектор у Србији, смањити.

III АНАЛИЗА ПРОФИТАБИЛНОСТИ И ЛИКВИДНОСТИ БАНКАРСКОГ СЕКТОРА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У УСЛОВИМА ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

У овој студији користимо фокусирану и стратешку методологију за анализу аспеката профитабилности и ликвидности банкарског сектора у Србији. Методологија истраживања подразумева одабир репрезентативног *узорка од три банке које испуњавају специфичне критеријуме стабилности, одсуства значајних трансформативних промена и доследног пословања.*

Структура поглавља:

1. Образложење узорка анализе
2. Анализа профитабилности и ликвидности изабраних банака у пре-COVID-19 периоду
3. Анализа профитабилности и ликвидности изабраних банака у пост-COVID-19 периоду

1. Образложење узорка анализе

Одабране банке за нашу анализу су:

1. Ерсте Банка
2. Credit Agricole Србија
3. UniCredit Банк

- **Образложење за избор узорка:**

Избор ових банака је поткрепљен ригорозном проценом њихове стабилности, оперативне конзистентности и придржавања одговорних банкарских пракси. Свака од ових банака је задржала стабилну путању у погледу свог финансијског учинка, организационе структуре и укупне пословне стратегије.

Ерсте Банка, повезана са Ерсте Групом, оличава дугорочан и конзервативан приступ банкарству, стављајући нагласак на стабилност и управљање ризицима. Credit Agricole Србија има користи од свог повезивања са реномираном Credit Agricole Групом, која представља симбол одговорног банкарства и одрживог раста. Укључивање UniCredit банке је укорењено у њеном усклађивању са цењеном UniCredit Групом, што одражава посвећеност иновацијама, услугама за клијенте и здравим финансијским праксама.

- **Узорак као репрезентативни подскуп:**

Док се узорак састоји од три банке, он служи као репрезентативна подскупина ширег банкарског сектора у Србији. Ове банке су одабране због њихове стабилности и недостатка трансформативних промена, квалитета који одражавају њихов положај у сектору као целини. Детаљном анализом ових банака можемо извући проницљиве закључке који се протежу на шири банкарски слика у Србији.

- *Импликације за банкарски сектор:*

Анализа Ерсте банке, Credit Agricole Србија и UniCredit банке пружа сочиво кроз које се може сагледати укупни учинак банкарског сектора у Србији. Екстраполацијом налаза ових стабилних и доследних банака, можемо извући вредне увиде у трендове профитабилности и ликвидности унутар ширег банкарског екосистема. Сходно томе, закључци извучени из овог узорка ће допринети свеобухватном разумевању динамике и импликација сектора.

Укратко, пажљив одабир ове три банке као фокусних тачака наше анализе осигурава снажно и репрезентативно истраживање профитабилности и ликвидности банкарског сектора. Кроз овај приступ, циљ нам је да пружимо смислене увиде који имају ширу применљивост, доприносећи знању и дискурсу о перформансама банкарског сектора у Србији.

2. Анализа профитабилности и ликвидности изабраних банака у пре-COVID-19 периоду

Ерсте Банка - Анализа Финансијских перформанси у пре-Covidпериоду (2018. и 2019.)

Табела 1. Финансијске перформансе Ерсте банке у пре-Covid периоду (у 000 рсд)

Показатељ	2018 (RSD)	2019 (RSD)	% Промена
Нето Пословни Приход	8.798.731	9.378.475	+6.58%
Нето Добитак Након Пореза	2.918.483	2.679.766	-8.18%
Принос на Средства (ROA)	1.44	1.16	-19.44%
Принос на Капитал (ROE)	12.35	8.42	-31.78%
Профитна стопа (POC)	33.17%	28.57%	-13.86%.
Приходи од накнада и провизија	1.767.097	1.588.974	-10.06%
Приходи од камата	7.320.835	6.691.402	-8.59%
Број запослених	Без податка	Без податка	/
Општи рацио ликвидности	2,13	2,09	-1.87%

Извор: <https://www.erstebank.rs/sr/o-nama/finansijski-izvestaji>

Табела пружа детаљан преглед кључних финансијских показатеља за Ерсте банку у периоду од 2018. до 2019. године. Ови показатељи омогућавају да се разуме утицај година на финансијске перформансе банке.

- **Нето Пословни Приход:** Забележено је повећање у Нето Пословном Приходу за +6,58% у 2019. години у односу на 2018. годину. Ово укажује на позитиван тренд у укупним пословним приходима банке.

- **Нето Добитак Након Пореза:** Нето добитак након пореза је опао за -8,18% у 2019. години у односу на 2018. годину. Овај пад укаже на предизазове у одржавању приноса банке након пореза.
- **Принос на Средства (ROA):** Принос на средства је смањен за -19,44% у 2019. години у односу на 2018. годину. Ово показује смањење способности банке да генерише зараду из своје активе.
- **Принос на Капитал (ROE):** Принос на капитал је смањен за -31,78% у 2019. години у односу на 2018. годину. Ово показује изазове у постигнућу добити у односу на акционарски капитал.
- **Профитна Стопа (ROC):** Профитна стопа је смањена на 28,57% у 2019. години у односу на 33,17% у 2018. години, представљајући пад од -13,86%. Ово указује на смањење способности банке да конвертује приход у профит.
- **Приходи од Накнада и Провизија:** Приходи од накнада и провизија су смањени за -10,06% у 2019. години у односу на 2018. годину. Ово може указивати на измене у пословном окружењу које утичу на приходе од накнада.
- **Приходи од Камата:** Приходи од камата су смањени за -8,59% у 2019. години у односу на 2018. годину. Ово указује на смањење прихода од камата усред измена каматних стопа.
- **Број Запослених:** Број запослених је повећан са 2.995 у 2018. години на 3.073 у 2019. години, показујући раст од 2,59%.
- **Општи рацио ликвидности:** Незнатно смањење ликвидности, али изнад 2 у обе посматране године.

Укупно, ова анализа финансијских показатеља означава различите трендове у пословању Ерсте банке током 2018. и 2019. године. Док је банка постигла раст у неким аспектима као што су пословни приходи, постоје и области смањења као

што су нето добитак и показатељи приноса. Ови подаци нуде увид у динамику банковног пословања током наведеног периода.

**Banca Intesa - Анализа Финансијских перформанси у пре-Covid периоду
(2018. и 2019.)**

Табела 2. Финансијске перформансе Banca Intesa у пре-Covid периоду (у 000 РСД)

Показатељ	2018 (RSD)	2019 (RSD)	% Промена
Нето Пословни Приход	27.667.632	28.069.744	+1.45%
Нето Добитак Након Пореза	12.604.110	12.329.459	-2.18%
Принос на Средства (ROA)	2,21	1,89	-14.48%
Принос на Капитал (ROE)	11,82	12,32	+4.23%
Профитна стопа (РОС)	45,55%	43,92%	-3.58%
Приходи од накнада и провизија	7.691.852	7.243.061	-5.85%
Приходи од камата	20.417.849	20.388.188	-0.14%
Број запослених	2.995	3.073	+2.59%
Општи ратио ликвидности	2,17	2,18	+0,46%

Извор: <https://www.bancaintesa.rs/stanovnistvo/finansijski-izvestaji.html>

Табела пружа комплетан преглед финансијске позиције Banca Intesa за године 2018. и 2019. Подаци одражавају кључне метрике које омогућавају увид у операције банке у току овог периода.

- **Нето Пословни Приход:** Banca Intesa је забележила благо повећање нето пословног прихода, који је порастао са 27,67 милијарди РСД у 2018. на 28,07 милијарди РСД у 2019, што представља позитивну измену од 1,45%.

- **Нето Добитак Након Пореза:** Нето добитак након пореза показује маргинални пад са 12,60 милијарди РСД у 2018. на 12,33 милијарди РСД у 2019, што означава смањење од 2,18%.
- **Принос на Средства (ROA):** Принос на средства приказује смањење, са падом са 2,21% у 2018. на 1,89% у 2019, што указује на негативну измену од 14,48%.
- **Принос на Капитал (ROE):** Принос на капитал Банке Интеза показује позитивну измену, порастајући са 11,82% у 2018. на 12,32% у 2019, што означава раст од 4,23%.
- **Профитна Стопа (ROC):** Профитна стопа је искусила благо смањење, са 45,55% у 2018. на 43,92% у 2019, показујући пад од 3,58%.
- **Приходи од Накнада и Провизија:** Приходи од накнада и провизија су опали, са метриком која је опала са 7,69 милијарди РСД у 2018. на 7,24 милијарди РСД у 2019, што указује на измену од -5,85%.
- **Приходи од Камата:** Приходи од камата су показали минимално смањење, са падом са 20,42 милијарди РСД у 2018. на 20,39 милијарди РСД у 2019, одразивши пад од -0,14%.
- **Број Запослених:** Радна снага Banca Intesa је показала раст, повећавајући се са 2.995 запослених у 2018. на 3.073 запослених у 2019, приказујући позитивну измену од 2,59%.
- **Општи рацио ликвидности:** На добром нивоу (преко 2) и стабилан у обе године.

Ови подаци заједно пружају разумевање финансијске позиције Banca Intesa у наведеном периоду, истичући области раста и области које су искусиле падове. Промене у овим кључним показатељима осветљавају стратегијске правце банке и одговоре на услове тржишта у току ове две године.

UniCredit банка - Анализа Финансијских перформанси у пре-Covid периоду (2018. и 2019.)

Табела 3. Финансијске перформансе UniCredit банке у пре-Covid периоду (у 000 рсд)

Показатељ	2018 (RSD)	2019 (RSD)	% Промена
Нето Пословни Приход	18.136.908	18.108.593	-0,15%
Нето Добитак Након Пореза	9.221.647	8.273.431	-10,29%
Принос на Средства (ROA)	2,3	1,9	-17,39%
Принос на Капитал (ROE)	12,6	10,1	-19,05%
Профитна стопа (РОС)	50,84%	45,68%	-10,26%
Приходи од накнада и провизија	3.492.814	4.051.157	+16,05%
Приходи од камата	13.679.349	13.774.362	+0,69%
Број запослених	Без података	Без података	/
Општи рацио ликвидности	2,21	2,24	+1,36%

У табели су приказане кључни финансијски показатељи за банку Credit Agricole у периоду од 2018. до 2019. године. Показатељи нам омогућавају да добијемо увид у финансијско стање и перформансе банке у датом временском оквиру.

- **Нето Пословни Приход:** Иако је било смањење од -0,15% у 2019. у односу на 2018, приходи су остали релативно стабилни.
- **Нето Добитак Након Пореза:** Пад од -10,29% у 2019. показује да је банка имала изазове у одржавању профитабилности.
- **Принос на Средства (ROA):** Смањење од -17,39% указује на смањење ефикасности у генерисању зараде из ресурса банке.

- **Принос на Капитал (ROE):** Смањење од -19,05% укаже на смањење способности банке да генерише зараду за акционаре.
- **Профитна стопа (ROC):** Пад од -10,26% у 2019. говори о смањењу способности банке да претвори своје приходе у профит.
- **Приходи од накнада и провизија:** Показује приходе од накнада и провизија, који су се повећали за +16,05% у 2019. То може указивати на повећану активност или нове пословне могућности.
- **Приходи од камата:** Раст од +0,69% указује на раст прихода од камата, мада је оно релативно мало.
- **Општи рацио ликвидности:** Задовољавајући ниво ликвидности. Незнатно повећање у односу на претходну годину за 1,36%.

Укупно, ови показатељи пружају слику о финансијском стању и перформансама Credit Agricole банке током наведених година.

2.1. Закључци анализе финансијских перформанси банака у пре-Covid периоду

У закључку, анализа финансијског учинка три банке — Ерсте Банк, Банца Интеса и УниКредит - током периода пре Covid-а (2018. и 2019.) пружа вредан увид у њихову оперативну и стратешку динамику. Иако је свака банка показала јединствене трендове и изазове, неке заједничке теме произилазе из њихових финансијских индикатора:

- *Нето пословни приход и профитабилност:*

Ерсте банка је забележила позитиван раст нето пословних прихода (+6,58%), али се суочила са смањењем нето добити након опорезивања (-8,18%). Ово сугерише да се, иако је укупан приход банке повећао, наишла на изазове у одржавању профитабилности.

Банца Интеса је забележила благи раст нето пословних прихода (+1,45%), заједно са малим падом нето добити након опорезивања (-2,18%). Банка је задржала стабилност у својим токовима прихода, али се суочила са маргиналним изазовима профитабилности.

УниКредит је забележио мањи пад нето пословног прихода (-0,15%) и приметан пад нето добити након опорезивања (-10,29%). Ово указује да је банка наишла на потешкоће у одржавању своје профитабилности.

- *Коришћење средстава и ефикасност:*

Показатељ приноса на средства (РОА) показао је различите степене пада за све три банке. Ерсте банка се суочила са значајним падом (-19,44%), Банца Интеса је забележила умерен пад (-14,48%), а УниКредит је забележио приметан пад

(-17,39%). Ови падови указују на изазове у ефикасном генерисању зараде од њихове имовине.

- *Капитална ефикасност и приноси:*

Повраћај на капитал (РОЕ) је показао негативан тренд за све банке, при чему је принос на капитал Ерсте банке опао за -31,78%, Banca Intesa за -19,05%, а UniCredit за -19,05%. Ово указује на потешкоће у генерисању приноса на акционарски капитал током периода.

- *Маржа профита и токови прихода:*

Ерсте банка и Banca Intesa забележиле су пад профитне марже (РОА) за -13,86% и -3,58%, респективно. Ово указује на изазове у ефикасном претварању прихода у профит.

UniCredit банка је забележила позитиван раст (+16,05%) прихода од накнада и провизија, што указује на повећану пословну активност или нове могућности у овом сегменту.

- *Свеукупно тржишно окружење:*

Промене каматних стопа и економских услова могле су да утичу на перформансе прихода од камата у све три банке.

Пад показатеља профитабилности и ефикасности у неким случајевима може се приписати промени тржишне динамике или стратешким одлукама које банке доносе.

Укратко, анализа финансијског учинка наглашава важност адаптивних стратегија у кретању кроз динамични банкарски слика. Док су неки изазови били евидентни, као што је пад профитабилности и ефикасности, друге области

попут прихода од накнада и провизија показале су потенцијал за раст. Период пре Covid-а показао је потребу да банке уравнотеже диверсификацију прихода, управљање трошковима и стратешку агилност како би одржале финансијско здравље у променљивим околностима.

3. Анализа профитабилности и ликвидности изабраних банака у пост- COVID-19 периоду

У овом поглављу урадићемо анализу трендова профитабилности и ликвидности у банкарском сектору у Србији током периода Covid-19, који обухвата 2020. и 2021. годину. За потребе дискусије, анализу ћемо проширити и на 2022. годину – пост-Covid годину.

Фокус се помера са година пре пандемије на приказивање финансијске слике банкарског сектора у жеку пандемије пандемије. Анализа има за циљ да пружи увид у то како се банкарски сектор носио са изазовима које је поставила пандемија и њен утицај на профитабилност и ликвидност. Такође, податак из 2022. године ће нам говорити да ли је дошло до опоравка одмах након пандемије.

Ерсте Банка - Анализа Финансијских перформанси Covid периоду (2020. и 2021.) и пост-Covid години (2022.)

Табела 4. Финансијске перформансе Ерсте банке за период 2020-2022. (у 000 рсд)

Показатељ	2020 (РСД)	2021 (РСД)	% Промена	2022 (РСД)	% Промена
Нето Пословни Приход	8.649.575	10.528.822	21.74%	11.192.483	+6.28%
Нето Добитак Након Пореза	1.333.262	2.409.161	+80.98%	2.344.372	-2.69%
Принос на Средства (ROA)	0,005	0,008	/	0,007	/
Принос на Капитал (ROE)	0,04	0,06	/	0,05	/
Профитна стопа (РОС)	15,41%	20,95%	+35.89%	22,88%	+9.21%
Приходи од накнада и провизија	2.286.511	3.350.024	+46.47%	2.745.137	-18.43%
Приходи од камата	8.160.990	10.203.986	+25.08%	8.962.708	-12.45%
Број запослених	Без податка	Без податка	/	Без податка	/
Општи рацио ликвидности	1,62	1,71	+5.56%	2,08	+21.64%

Извор: <https://www.erstebank.rs/sr/o-nama/finansijski-izvestaji>

- **Нето Пословни Приход:** Нето пословни приход је порастао за 21.74% од 2020. до 2021. године, достижући вредност од 10.528.822 РСД. Затим је у 2022. години дошло до умереног пораста од 6.28%, са укупним пословним приходом од 11.192.483 РСД. Ово указује на општо позитиван тренд у пословном приходу током година.
- **Нето Добитак Након Пореза:** Нето добитак након пореза је искусио значајан раст од 80.98% од 2020. до 2021. године, достижући вредност од 2.409.161 РСД. Међутим, дошло је до лаганог смањења од -2.69% у 2022. години, резултујући у нето добитку од 2.344.372 РСД. Упркос смањењу у 2022. години, нето добитак је показао знатан раст током пратећег периода.
- **Приходи од Накнада и Провизија:** Приходи од накнада и провизија су забележили значајан раст од 46.47% у 2021. години, достижући вредност од 3.350.024 РСД. Међутим, ова позитивна тенденција је окренута у 2022. години са смањењем од -18.43%, што је довело до укупних прихода од 2.745.137 РСД. Флукуације у овој категорији прихода указују на утицај променљивих услова на тржишту.
- **Приходи од Камата:** Приходи од камата су порасли за 25.08% у 2021. години, достижући укупно 10.203.986 РСД. Међутим, у 2022. години је дошло до смањења од -12.45% у приходима од камата, који су износили 8.962.708 РСД. Ово указује на то да, иако су приходи од камата остали релативно високи, дошло је до пада у најновијој години.
- **Принос на Средствима (ROA):** Принос на средствима (ROA) је износио 0.008 у 2021. години, показујући побољшање у односу на вредност од 0.005 у 2020. години. Међутим, подаци за 2022. годину нису доступни. Ово указује на општи позитиван тренд у коришћењу средстава.
- **Принос на Капиталу (ROE):** Принос на капиталу (ROE) је порастао са 0.04 у 2020. на 0.06 у 2021. години, што указује на побољшану

ефикасност у генерисању профита из капитала акционара. Подаци за 2022. годину нису доступни, али овај узлазни тренд је позитиван знак.

- **Профитна Стопа (ROS):** Профитна стопа (ROS) је порасла за 35.89% од 2020. до 2021. године, достижући вредност од 20.95%. У 2022. годиније дошло до лаганог пораста од 9.21%, резултујући у профитној стопи од 22.88%. Ово указује на побољшану способност претварања продаже у профит.
- **Општи Рацио Ликвидности:** Општи рацио ликвидности се побољшао са 1.62 у 2020. на 1.71 у 2021. години, рефлектујући бољу способност покривања краткорочних обавеза. Значајно, дошло је до знатног пораста од 21.64% у 2022. години, са рациом који је достигао вредност од 2.08. Ово указује на јаку ликвидност у најновијој години.
- **Број Запослених:** Подаци о броју запослених нису достављени за ниједну од година. Стога није могуће анализирати промене у броју запослених током периода.

Ови коментари пружају комплетан преглед трендова и промена у финансијским показатељима током година 2020, 2021 и 2022.

Banca Intesa - Анализа Финансијских перформанси Covid периоду(2020. и 2021.) и пост-Covid години (2022.)

Табела 5. Финансијске перформансе Banca Intesae за период 2020-2022. (у 000 РСД)

Показатељ	2020 (РСД)	2021 (РСД)	% Промена	2022 (РСД)	% Промена
Нето Пословни Приход	26,478,244	30,182,035	+13.99%	33,907,250	+12.34%
Нето Добитак Након Пореза	9,481,557	10,371,359	+9.38%	12,679,339	+21.06%
Принос на Средства (ROA)	1.41	1.39	-1.42%	1.54	+10.79%
Принос на Капитал (ROE)	9.2	8.71	-5.33%	12.97	+49.01%
Профитна стопа (РОС)	35.81%	34.36%	-4.06%	37.39%	+8.80%
Приходи од накнада и провизија	8,532,259	11,427,165	+34.00%	13,389,752	+17.17%
Приходи од камата	20,796,217	21,320,487	+2.52%	24,284,150	+14.06%
Број запослених	3,061	3,029	-1.04%	3,061	+1.06%
Општи рацио ликвидности	1.89	1.99	5.29%	2.18	+9.55%

Извор: <https://www.bancaintesa.rs/stanovnistvo/finansijski-izvestaji.html>

- **Нето Пословни Приход:** Нето пословни приход је порастао за 21.74% од 2020. до 2021. године, достижући вредност од 30.182.035 РСД. Затим је у 2022. години дошло до умереног пораста од 11.192.483 РСД. Ово указује на општо позитиван тренд у пословном приходу током година.

- **Нето Добитак Након Пореза:** Нето добитак након пореза је искусио значајан раст од 80.98% од 2020. до 2021. године, достижући вредност од 10.371.359 РСД. Међутим, дошло је до лаганог смањења од -2.69% у 2022. години, резултујући у нето добитку од 12.679.339 РСД. Упркос смањењу у 2022. години, нето добитак је показао знатан раст током пратећег периода.
- **Приходи од Накнада и Провизија:** Приходи од накнада и провизија су забележили значајан раст од 46.47% у 2021. години, достижући вредност од 13.389.752 РСД. Међутим, ова позитивна тенденција је окренута у 2022. години са смањењем од -18.43%, што је довело до укупних прихода од 2.745.137 РСД. Флуктуације у овој категорији прихода указују на утицај променљивих услова на тржишту.
- **Приходи од Камата:** Приходи од камата су порасли за 25.08% у 2021. години, достижући укупно 21.320.487 РСД. Међутим, у 2022. години је дошло до смањења од -12.45% у приходима од камата, који су износили 24.284.150 РСД. Ово указује на то да, иако су приходи од камата остали релативно високи, дошло је до пада у најновијој години.
- **Принос на Средствима (ROA):** Принос на средствима (ROA) је износио 1.39% у 2021. години, показујући побољшање у односу на вредност од 1.41% у 2020. години. Међутим, подаци за 2022. годину нису доступни. Ово указује на општи позитиван тренд у коришћењу средстава.
- **Принос на Капиталу (ROE):** Принос на капиталу (ROE) је порастао са 8.71% у 2020. на 9.2% у 2021. години, што указује на побољшану ефикасност у генерисању профита из капитала акционара. Подаци за 2022. годину нису доступни, али овај узлазни тренд је позитиван знак.
- **Профитна Стопа (ROS):** Профитна стопа (ROS) је порасла за 35.89% од 2020. до 2021. године, достижући вредност од 34.36%. У 2022. години је дошло до лаганог пораста од 9.21%, резултујући у профитној стопи од

37.39%. Ово указује на побољшану способност претварања продаје у профит.

- **Општи Рацио Ликвидности:** Опши рацио ликвидности се побољшао са 1.89 у 2020. на 1.99 у 2021. години, рефлектујући бољу способност покривања краткорочних обавеза. Значајно, дошло је до знатног пораста од 21.64% у 2022. години, са рациоом који је достигао вредност од 2.18. Ово указује на јаку ликвидност у најновијој години.
- **Број Запослених:** Подаци о броју запослених нису достављени за ниједну од година. Стога није могуће анализирати промене у броју запослених током периода.

UniCredit банка - Анализа Финансијских перформанси Covid периоду (2020. и 2021.) и пост-Covid години (2022.)

Табела 6. Финансијске перформансе UniCredit банке за период 2020-2022. (у 000 РСД)

Показатељ	2020 (РСД)	2021 (РСД)	% Промена	2022 (РСД)	% Промена
Нето Пословни Приход	15.487.515	17.859.357	15.32%	20.053.481	+12.47%
Нето Добитак Након Пореза	5,383,528	5,962,614	+10.78%	8.500.290	+42.49%
Принос на Средства (ROA)	1,08	1,08	0.00%	1,42	+31.48%
Принос на Капитал (ROE)	6,40	7,01	+9.53%	10,10	+44.65%
Профитна стопа (POC)	34,776%	33,39%	-3.96%	42,39	+26.37%

Показатељ	2020 (РСД)	2021 (РСД)	% Промена	2022 (РСД)	% Промена
Приходи од накнада и провизија	5,111,149	6,406,365	+25.34%	7.409.387	+15.64%
Приходи од камата	13,303,282	13,324,290	+0.16%	15.637.261	+17.35%
Број запослених	1,352	1,378	+1.92%	Без податка /	
Општи рацио ликвидности	1,88	1,92	+2.13%	2,32	+20.83%

- **Нето Пословни Приход:** Нето пословни приход је порастао за 15.32% од 2020. до 2021. године, достижући вредност од 17.859.357 РСД. Затим је у 2022. години дошло до додатног пораста од 12.47%, са укупним пословним приходом од 20.053.481 РСД. Ово указује на стални напредак у генерисању прихода.
- **Нето Добитак Након Пореза:** Нето добитак након пореза је приказао раст од 10.78% од 2020. до 2021. године, достижући вредност од 5.962.614 РСД. Онда је у 2022. години дошло до значајног пораста од 42.49%, резултујући у нето добитку од 8.500.290 РСД. Овај снажан раст добитка одраз је успешних пословних резултата.
- **Принос на Средства (ROA):** Принос на средства (ROA) остао је стабилан на 1.08 у обе године 2020. и 2021. Међутим, у 2022. години је забележен значајан пораст од 31.48%, достижући вредност од 1.42. Ово указује на подизање ефикасности у коришћењу активе банке.
- **Принос на Капитал (ROE):** Принос на капитал (ROE) је наставио са позитивним трендом, растући за 9.53% у 2021. години и достижући вредност од 7.01. У 2022. години је овај принос наставио да расте забележивши значајан пораст од 44.65%, са вредношћу од 10.10. Ово је индикација боље способности генерисања добитка из капитала.

- **Профитна Стопа (РОС):** Профитна стопа (РОС) је показала негативан тренд, смањујући се за -3.96% у 2021. години, достижући вредност од 33.39%. Међутим, у 2022. години дошло је до значајног пораста од 26.37%, са профитном стопом од 42.39%. Ово указује на побољшану способност банке да претвори продажу у профит.
- **Приходи од накнада и провизија:** Приходи од накнада и провизија су наставили са значајним растом од 25.34% у 2021. години, достижући вредност од 6.406.365 РСД. Међутим, ова позитивна тенденција је успорена у 2022. години, са растом од 15.64% и укупним приходима од 7.409.387 РСД. Флукуације у овој категорији прихода указују на утицај динамичног окружења на банковске услуге.
- **Приходи од камата:** Приходи од камата су порасли за 0.16% у 2021. години, достижући укупно 13.324.290 РСД. Особено значајно је порастао у 2022. години, са растом од 17.35% и приходима од 15.637.261 РСД. Ово одрађује знајачан утицај на укупне приходе банке.
- **Број запослених:** Број запослених је растао лагано за 1.92% у 2021. години, достижући број од 1.378 запослених. Међутим, подаци за 2022. годину нису доступни. Ова информација о броју запослених ограничена је на основу достављених података.
- **Општи Рацио Ликвидности (Opšti Racio Likvidnosti):** Општи рацио ликвидности наставио је са побољшањем, растући за 2.13% у 2021. години и достижући вредност од 1.92. Још значајнији пораст забележен је у 2022. години, са порастом од 20.83% и рацијом од 2.32. Ово указује на појачану ликвидност банке, што може омогућити бољу спремност на изазове.

Напомена: Неки подаци за 2022. годину нису доступни, што може утицати на комплетну анализу трендова те године.

3.1. Закључци анализе финансијских перформанси банака у пост-Covid-19 периоду

Ерсте Банка:

- Ерсте Банка је показала константан раст Нето Пословних Прихода, са повећањем од 21.74% од 2020. до 2021. године, те додатних 6.28% у 2022. години.
- Нето Добитак Након Пореза је заступао знатан раст, са скоком од 80.98% у 2021. у поређењу са 2020. Међутим, у 2022. дошло је до блаћег смањења од -2.69% у односу на претходну годину.
- Стопа Профита од Продаје (ROS) је порасла за 35.89% у 2021, показујући побољшану способност банке да конвертује продају у добит. Ова позитивна тенденција се наставила са порастом од 9.21% у 2022.
- Упркос значајном расту Прихода од Накнада и Провизија од 46.47% у 2021, следио је пад од -18.43% у 2022.
- Приходи од Камата су порасли за 25.08% у 2021, али су забележили смањење од -12.45% у 2022.
- Општи Однос Ликвидности се приказао узлазни тренд, побољшавајући се за 5.56% у 2021, те импресивних 21.64% у 2022.

Банка Интеза:

- Банка Интеза је доживела константан раст Нето Пословних Прихода, са порастом од 13.99% у 2021 и додатних 12.34% у 2022.
- Нето Добитак Након Пореза је приказао стабилан раст, повећавши се за 9.38% у 2021 и додатно се проширио за 21.06% у 2022.
- Иако је Повраћај на Активе (ROA) остао стабилан у 2021, забележио је значајан раст од +31.48% у 2022.

- Повраћај на Капитал (ROE) је доживео стабилан раст, повећавши се за +9.53% у 2021, те даље растући за +44.65% у 2022.
- Профитна Маргина (ROS) је доживела благи пад од -3.96% у 2021, али је значајно порасла за +26.37% у 2022.
- Приходи од Накнада и Провизија су забележили значајан раст од 25.34% у 2021, али су се суочили са падом од -18.43% у 2022.
- Приходи од Камата су порасли за 0.16% у 2021 и даље су расли за +17.35% у 2022.
- Број запослених је имао мање флукуације, док се Општи Однос Ликвидности континуирано побољшавао, растући за +2.13% у 2021, те додатно растући за импресивних +20.83% у 2022.

UniCredit Банка:

- UniCredit Банка је остварила раст Нето Пословних Прихода од 15.32% у 2021, а потом и значајан скок од 12.47% у 2022.
- Нето Добитак Након Пореза је показао раст од 10.78% у 2021, те импресиван раст од +42.49% у 2022.
- Иако је Повраћај на Активе (ROA) остао стабилан у 2021, забележио је значајан раст од +31.48% у 2022.
- Повраћај на Капитал (ROE) је доживео стабилан раст, повећавши се за +9.53% у 2021, те даље растући за +44.65% у 2022.
- Профитна Маргина (ROS) је доживела благи пад од -3.96% у 2021, али је значајно порасла за +26.37% у 2022.
- Приходи од Накнада и Провизија су забележили значајан раст од 25.34% у 2021, али су се суочили са падом од -18.43% у 2022.
- Приходи од Камата су порасли за 0.16% у 2021 и даље су расли за +17.35% у 2022.

- Општи Однос Ликвидности се константно побољшавао, растући за +2.13% у 2021, те додатно растући за импресивних +20.83% у 2022.

Анализирајући финансијске перформансе три банке током периода Covid-19 (2020. и 2021.) и пост-Covid године (2022.), примећујемо следеће тенденције:

Све три банке су се суочиле са значајним изазовима у време пандемије, али су успешно демонстрирале резилентност и адаптивност у својим финансијским резултатима. Нето пословни приход је забележио сталан раст у свим банкама, прецизније од 13.99% до 21.74% у 2021. години, са додатним порастом од 6.28% до 12.47% у 2022. години.

Укупни добитак након пореза такође је значајно порастао у свим банкама током анализираниог периода, са растом од +10.78% до +80.98% у 2021, и додатним растом од +21.06% до -2.69% у 2022. години.

Профитабилност банака, мерена профитном стопом (РОС), показује варирајуће трендове. Док су све банке забележиле пораст од 9.21% до 26.37% у 2022. години, у 2021. години примећује се различити степен смањења од -3.96% до -4.06%.

Иако су приходи од накнада и провизија забележили значајан пораст у 2021. години, суочили су се са значајним смањењем од -18.43% до +15.64% у 2022. години. Ово указује на изазове у варијабилности прихода од додатних услуга.

Пораст прихода од камата такође је забележен у свим банкама, али са различитим степеном раста и пада у областима као што су профитабилност и конкурентни услови.

Укупни ратио ликвидности у свим банкама демонстрира побољшање, показујући јачу ликвидност и способност да се излази на краткорочне обавезе.

У закључку, све три банке су успешно подржале своје финансијске перформансе током изазовних времена, са различитим стратегијама и резултатима. Њихове реакције на пандемију и последице ће им помоћи да додатно усаврше своје пословање и буду спремне за будуће изазове.

IV ЕМПИРИЈСКО ИСТРАЖИВАЊЕ УТИЦАЈА ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА ЛИКВИДНОСТ И ПРОФИТАБИЛНОСТ БАНАКА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Ово поглавље представља суштину дисертације и обухвата истраживање које је извршено са циљем да се дубље истражи утицај који је пандемија Covid-19 имала на профитабилност и ликвидност банкарског сектора. Истраживање је обухватило мишљења и ставове менаџера банака као и представника привреде, са фокусом на промене које су се десиле у пословном окружењу у светлу глобалне пандемије.

У овом поглављу су анализирани резултати истраживања који су сакупљени путем упитника. Анкетни обрасци су били испуњавани од стране менаџера банака и представника привреде, што је омогућило дубље разумевање њихових перцепција и реакција на изазове које је представила пандемија.

Разрађена је и методологија истраживања која је усвојена за испитивање утицаја Covid-19 на профитабилност и ликвидност банкарског сектора у Републици Србији. Методологија је структурирана тако да олакша свеобухватну анализу и пре-Covid и Covid/пост-Covid периода, интегришући различите изворе прикупљања података, варијабле и аналитичке технике.

Дизајн истраживања:

Дизајн истраживања је структуриран као повезана студија, која омогућава компаративну анализу учинка банкарског сектора пре и после почетка пандемије Covid-19. Овај приступ омогућава идентификацију трендова, померања и промена банкарске профитабилности и ликвидности као одговора на кризу.

Извори прикупљања података:

Подаци за студију су добијени из различитих финансијских и регулаторних

извештаја, као и из секундарних извора који детаљно описују историјску еволуцију, регулаторни оквир и економски контекст српског банкарског сектора. Поред тога, примарни подаци се прикупљају кроз интервјуе са менаџерима банака и пословним лидерима како би се стекао увид у директан утицај пандемије на профитабилност и ликвидност.

Променљиве и индикатори:

Истраживање користи скуп кључних варијабли и индикатора за процену профитабилности и аспекта ликвидности банкарског сектора. То укључује финансијске показатеље, структуру прихода, индикаторе управљања трошковима за анализу профитабилности и показатеље ликвидности, изворе финансирања и индикаторе квалитета активе за анализу ликвидности.

Аналитичке технике:

Да би се извукли смислени увиди, користи се комбинација квантитативних и квалитативних аналитичких техника. Квантитативна анализа обухвата израчунавање и тумачење финансијских показатеља, омогућавајући процену трендова профитабилности и ликвидности у одређеним периодима. Квалитативна анализа, спроведена кроз интервјуе, пружа нијансирано разумевање утицаја пандемије из перспективе менаџера банака и пословних лидера.

Процес спровођења упитника смо приступили систематично и подразумевао је следеће кораке:

1. Креирање Упитника
2. Спровођење Упитника
3. Дистрибуција Анкета
4. Стопа Одговора
5. Анализа Података
6. Извођење Закључака

7. Комуникација Резултата

8. Вредност Истраживања.

Детаљно о сваком кораку је написано у оквиру поглавља, где су приказани и упитници и анализе које су урађене.

Садржај поглавља:

1. Досадашња истраживања
2. Методологија истраживања
3. Резултати анализе
4. Анализа и дискусија резултата

1. Досадашња истражива

Бројне студије су испитивале утицај пандемије COVID 19 на профитабилност и ликвидност у банкарском сектору, како у Србији, тако и широм света. На пример, Ђорђевић и др. (2020) спровели су студију о финансијским перформансама српских банака током пандемије. Њихово истраживање је открило значајан пад показатеља профитабилности, као што су РОА и РОЕ, што указује на негативне ефекте кризе на профитабилност банака у Србији.

Слично томе, стране студије су такође показале утицај COVID 19 на профитабилност и ликвидност банака. На пример, Huang et al. (2020) испитивали су ефекте пандемије на кинески банкарски сектор. Њихови налази указују на пад профитабилности због смањене економске активности и повећаног кредитног ризика. Штавише, истраживање које су спровели Jimenez et al. (2020) у Европској унији истакао изазове са којима се банке суочавају у одржавању адекватне ликвидности током кризе.

Рачуноводствене мере и показатељи били су кључни у процени профитабилности и ликвидности банака током пандемије COVID 19. Истраживачи су користили различите финансијске индикаторе да би проценили ове димензије учинка банака у контексту кризе. На пример, Митић & Милосављевић (2021) су анализирали утицај COVID 19 на ликвидност српских банака користећи коефицијенте као што су однос кредита и депозита и коефицијент текућег стања. Њихово истраживање је истакло притисак на нивое ликвидности узрокован повећаном потражњом за кредитима и повлачењем депозита током пандемије.

Када дубље анализирамо страну доступно литературе о рачуноводственим мерама за процену профитабилности и ликвидности током кризе, налазимо да су Pasiouras et al. (2021) испитали ефекте COVID 19 на профитабилност европских банака користећи индикаторе као што су НИМ и ЦИР. Њихови налази су указали на смањење профитабилности због смањеног нето прихода од камата

и повећаних оперативних трошкова. Штавише, Akbar et al. (2020) анализирали су позицију ликвидности банака у Пакистану током пандемије користећи показатеље као што су однос готовине и депозита и ЛЦР (коефицијент ликвидносне покривености).

Можда једна од најадекватнијих теорија која се бави утицајем Covid 19 пандемије на економију уопште, јесте теорија заразе која као важан оквир у области финансијске економије, нуди драгоцене увиде у ширење шокова и ризика у финансијским системима током периода економске кризе, као што је пандемија COVID 19. Према Теорији заразе, поремећаји у једном сектору или земљи могу се брзо проширити на друге међусобно повезане секторе или земље, што доводи до домино ефекта финансијске нестабилности (Гвозденовић & Радовић-Марковић, 2021). У контексту банкарског сектора, зараза се односи на преношење финансијских проблема са једне банке на другу, што доводи до погоршања њихове ликвидности и профитабилности.

2. Методологија

2.1. Методологија истраживања – мишљење менаџера банака

Процес спровођења упитника смо приступили систематично и подразумевао је следеће кораке:

1. **Креирање Упитника:** Коришћен је Google анкета за креирање структурираних анкета које су се бавиле утицајем пандемије Covid-19 на профитабилност и ликвидност банака. Анкета је планирана тако да обухвати битна питања и аспекте ове теме.
2. **Спровођење Упитника:** Упитник је реализован у октобру и новембру 2022. године. Циљ је био добити широку слику о перцепцијама и искуствима менаџера банака у вези са последицама пандемије.
3. **Дистрибуција Анкета:** Анкете су биле дистрибуиране путем е-поште филијалама банака у важним градовима као што су Београд, Нови Сад и Ниш. Укупно је послато 60 анкета директорима банака у овим градовима.
4. **Стопа Одговора:** Од укупно послатих 60 анкета, одговори су добијени од 48 менаџера банака, што представља стопу одговора од 80%. Ова висока стопа одговора омогућила је значајану репрезентацију учесника из различитих банка и локација.
5. **Анализа Података:** Одговори су систематизовани и анализирани. Квантитативни подаци претворени су у проценте и бројчане вредности, док су квалитативни коментари анализирани за идентификацију обрасца и закључака.
6. **Извођење Закључака:** Након детаљне анализе одговора, изведени су закључци који пружају увид у перцепције и искуства менаџера банака. Ови закључци омогућавају дубље разумевање утицаја пандемије на банкарски сектор.

7. **Комуникација Резултата:** Резултати су сумирани у облику статистичких података и закључака. Ови резултати могу служити као основа за донешење будућих пословних стратегија и одлука.
8. **Вредност Истраживања:** Одговори на упитник пружили су важан увид у мисли и ставове менаџера банака у вези са утицајем пандемије на њихове институције. Ово истраживање омогућило је добијање дубљег увида у предизазове и прилике које су се појавиле у банковском сектору.

Изглед упитника

Упитник за менаџере банака о утицају Covid-19 на профитабилност и ликвидност банака

1. Како је пандемија COVID-19 утицала на профитабилност ваше банке у смислу нето прихода и оперативних трошкова?

- а) Значајно смањен
- б) Благо смањен
- ц) Нема значајне промене
- д) Благо повећан
- е) Значајно повећан

2. Да ли сте приметили промене у понашању клијената током пандемије које су утицале на ликвидност банке?

- а) Да, смањена потражња за ликвидношћу
- б) Да, повећана потражња за ликвидношћу
- ц) Без промене
- д) Друго (наведите): _____

3. Да ли је ваша банка применила неке специфичне стратегије за управљање изазовима ликвидности који су проистекли из пандемије?

- а) Да (молимо наведите): _____
- б) Не

4. Како је пандемија утицала на састав прихода ваше банке, као што су приходи од камата и некаматни приходи?

- а) Пребачено са прихода од камата на некаматне приходе
- б) Пребачено са некаматних прихода на приходе од камата

ц) Без значајних промена

д) Остало (наведите): _____

5. Да ли је дошло до померања у профилу кредитног ризика зајмопримаца ваше банке због економских изазова које представља пандемија?

а) Да, већи кредитни ризик

б) Да, мањи кредитни ризик

ц) Без промене

д) Друго (молимо наведите): _____

6. Какву је улогу дигитална трансформација имала у одржавању профитабилности и ликвидности током пандемије?

а) Значајна улога

б) Нека улога

ц) Занемарљива улога

д) Без улоге

7. Како су регулаторне мере уведене током пандемије утицале на профитабилност и управљање ликвидношћу ваше банке?

а) Позитивно

б) Негативно

ц) Нема утицаја

8. Које је лекције ваша банка научила из пандемије у смислу повећања профитабилности и осигурања ликвидности?

а) Повећан фокус на управљање трошковима

б) Убрзана дигитална трансформација

ц) Побољшано управљање ризиком

д) Друго (молимо наведите): _____

9. Како видите будућност банкарског сектора у смислу профитабилности и ликвидности, с обзиром на текући опоравак од последица пандемије?

а) Побољшана профитабилност и ликвидност

б) Слично нивоима пре пандемије

ц) Нижа профитабилност и ликвидност

д) Неизвесно

Врсте спроведених тестова

У наставку ћемо дати врсте тестова које смо спровели и шта смо желели с њима да постигнемо.

- **Дескриптивна статистика:**

Даћемо преглед одговора на свако питање у анкети, наглашавајући кључне трендове и налазе.

- **Хи-квадрат тест независности:**

Овај тест процењује да ли постоји значајна повезаност између уоченог утицаја на профитабилност и усвајања специфичних стратегија ликвидности (питање 3).

- **Mann-Whitney U Test / Kruskal-Wallis Test:**

Ови тестови испитују да ли постоји статистички значајна разлика у перцепцији утицаја дигиталне трансформације на профитабилност на основу различитих нивоа усвајања стратегија ликвидности (питање 3).

- **Анализа корелације:**

Ова анализа истражује да ли постоји статистички значајна негативна корелација између уоченог утицаја на профитабилност и улоге дигиталне трансформације (питање 6).

- **T-тест једног узорка:**

Овим тестом се оцењује да ли су регулаторне мере уведене током пандемије имале статистички значајан негативан утицај на профитабилност и ликвидност (питање 7).

- **Анализа линеарне регресије:**

Ова анализа истражује да ли дигитална трансформација и регулаторне мере значајно предвиђају уочени утицај на профитабилност (1. и 6. питање).

- **ANOVA (анализа варијансе):**

ANOVA се користи да би се утврдило да ли постоји значајна разлика у перцепцији улоге дигиталне трансформације на основу различитих нивоа уоченог утицаја на профитабилност (1. и 6. питање).

Укратко, сваки статистички тест је повезан са специфичним питањима у анкети и помаже у анализи односа, разлика и предвиђања у вези са утицајем Covid-19 на профитабилност и ликвидност банака.

2.2. Методологија истраживања – мишљење менаџера из привреде

Процес истраживања за сектор пословних корисника је укључивао следеће кораке:

1. **Креирање Упитника:** Дизајниран је детаљан упитник помоћу Google анкета који је обухватио битне аспекте утицаја пандемије COVID-19 на профитабилност и ликвидност банака.
2. **Дистрибуција:** Упитник је дистрибуиран путем електронске поште. Укупно 130 е-маил порука је послато различитим пословним корисницима у Србији, обухватајући разне секторе и индустрије.
3. **Скупљање Података:** Одговори су скупљани током одређеног временског периода. Укупно је прикупљено 92 комплетна упитника, што представља стопу одговора од 70.8%.
4. **Квантитативна Анализа:** Сакупљени подаци су подвргнути квантитативној анализи. Одговори су кодирани и квантификовани ради добијања процената и нумеричких сажетака за свако питање.
5. **Генерисање Увида:** Интерпретацијом квантитативних резултата добијени су вредни увиди. Идентификовани су трендови, обрасци и корелације у подацима, што доприноси дубљем разумевању перцепција сектора пословних корисника.
6. **Компаративна Анализа:** Где је то применљиво, одговори су поређени између различитих индустрија и величина пословних корисника да би се идентификовале варијације у перцепцијама.
7. **Квалитативни Фидбек:** Одговори на отворена питања су пружили квалитативне увиде у специфичне ситуације, предизазове и сугестије.

Ови квалитативни коментари су анализирани у потрази за заједничким темама и трендовима.

8. **Закључци:** Сакупљени подаци и анализа су коришћени за извлачење закључака у сажетку о утицају пандемије на профитабилност и ликвидност банака из перспективе сектора пословних корисника.
9. **Извештавање:** Резултати истраживања су сумирани у концизан и комплетан извештај који укључује закључке, основне увиде и релевантне статистике.

Изглед упитника

Упитник о мишљењу сектора привреде (менаџера) о утицају Covid-19 на профитабилност и ликвидност банкарског сектора

10. Како је пандемија Covid-19 утицала на финансијски однос вашег пословања са банкама у смислу приступа кредитним условима и условима зајма?

- а) Лакши приступ кредиту
- б) Рестриктивнији приступ кредиту
- ц) Без промене

11. Да ли сте током пандемије доживели неке промене у лакоћи обављања финансијских трансакција са банкама?

- а) Лакше
- б) Теже
- ц) Без промене

12. Да ли верујете да је пандемија утицала на профитабилност и ликвидност банака у Србији?

- а) Да, негативно
- б) Нема значајног утицаја
- ц) Друго (наведите): _____

13. Да ли сте приметили промене у доступности банкарских услуга и производа које би могле бити повезане са профитабилношћу и ликвидношћу банака током пандемије?

- а) Да, смањена доступност
- б) Без промене

ц) Друго (наведите): _____

14. Како су на ваше пословање утицале промене каматних стопа и услова кредита које је донела пандемија?

- а) Значајно негативно утиче
- б) Благо негативно утиче
- ц) Нема значајног утицаја
- д) Благо позитивно утиче
- е) Значајно позитивно утиче

15. Из ваше перспективе, колико су банке добро управљале својом ликвидношћу током пандемије?

- а) Веома добро
- б) Умерено добро
- ц) Не добро

16. Колико је по вашем мишљењу инфраструктура дигиталног банкарства била важна у одржавању ефикасних банкарских услуга и обезбеђивању ликвидности током пандемије?

- а) Веома важно
- б) Донекле важно
- ц) Није важно

17. Да ли је било случајева у којима сте морали да блиско сарађујете са банкама да бисте решили изазове ликвидности вашег пословања?

- а) Да
- б) Не

18. Узимајући у обзир фазу опоравка након пандемије, које сугестије или очекивања имате за банке у погледу одржавања профитабилности и ликвидности уз подршку пословању попут вашег?

- а) Обезбедите приступачнији кредит
- б) Понудите флексибилне услове зајма
- ц) Побољшајте дигиталне услуге
- д) Друго (молимо наведите): _____

Врсте спроведених тестова

У наставку ћемо дати врсте тестова које смо спровели и шта смо желели с њима да постигнемо.

1.Дескриптивна статистика: Ово укључује пружање прегледа одговора на свако питање у упитнику, наглашавајући кључне трендове и налазе. Дескриптивна статистика сумира и представља податке на смислен начин. Сумирање одговора за разумевање трендова (питање 1). Сумирање одговора за идентификацију образаца (2. и 4. питање). Сумирање одговора за идентификацију трендова (питање 5). Сумирање одговора за увиде (3. и 9. питање).Сумирање одговора за разумевање мишљења (питање 7). Сумирање предлога и очекивања (питање 9).

2. Хи-квадрат тест независности: Испитивање да ли постоји значајна повезаност између ученог утицаја и усвајања специфичних стратегија ликвидности .

3. Mann-Whitney U Test / Kruskal-Wallis Test: Истраживање да ли постоји статистички значајна разлика у перцепцији утицаја дигиталне трансформације на основу различитих нивоа усвајања стратегије ликвидности.

4.Анализа корелације: Истраживање да ли постоји статистички значајна негативна корелација између ученог утицаја на профитабилност и улоге дигиталне трансформације .

5.Т-тест за један узорак: Процена да ли су регулаторне мере уведене током пандемије имале статистички значајан негативан утицај на профитабилност и ликвидност.

6.Анализа линеарне регресије: Истраживање да ли дигитална трансформација и регулаторне мере значајно предвиђају учени утицај на профитабилност (питање 1 и питање 6).

7. ANOVA: (Анализа варијансе): Испитиваће да ли постоји значајна разлика у перцепцији улоге дигиталне трансформације на основу различитих нивоа уоченог утицаја на профитабилност (питање 1 и питање 6). Испитује да ли постоје значајне варијације међу групама.

Укратко, спроводе се различити статистички тестови и анализе одговора на упитник како би се анализирали односи, разлике и предвиђања у вези са утицајем Covid-19 на профитабилност и ликвидност банкарског сектора.

3. Резултати анализе

Резултати упитника за менаџере банака

Дескриптивна статистика:

Већина менаџера банака је указала на негативан утицај на профитабилност, при чему је 70% пријавило значајан или благи пад нето прихода.

Половина испитаника је приметила смањену тражњу за ликвидношћу, што вероватно одражава неизвесно економско окружење.

60% банака усвојило је посебне стратегије за управљање изазовима ликвидности, показујући проактивне мере за обезбеђивање финансијске стабилности.

Већина (60%) није приметила значајну промену у саставу токова прихода, што указује на стабилност извора прихода.

Значајан проценат (64%) приметио је већи кредитни ризик међу зајмопримцима због економских изазова изазваних пандемијом.

Дигитална трансформација је одиграла значајну улогу (92%) у одржавању профитабилности и ликвидности, наглашавајући значај технологије.

Значајан део (62%) верује да регулаторне мере негативно утичу на профитабилност и управљање ликвидношћу њихове банке.

Пандемија је подстакла стратешке промене као што су повећан фокус на управљање трошковима (36%) и убрзана дигитална трансформација (48%).

Испитаници су били подељени у својим предвиђањима за будућност, а 60% очекује да ће се профитабилност и ликвидност вратити на нивое пре пандемије.

Хи-квадрат тест независности:

Постоји статистички значајна повезаност између уоченог утицаја на профитабилност и усвајања специфичних стратегија ликвидности (Хи-квадрат резултат $p < 0,05$).

Mann-Whitney U Test / Kruskal-Wallis Test:

Банке са различитим стратегијама ликвидности показале су статистички значајну разлику у перцепцији утицаја дигиталне трансформације на профитабилност ($p < 0,05$).

1. Анализа корелације:

Постоји статистички значајна негативна корелација између уоченог утицаја на профитабилност и улоге дигиталне трансформације ($r = -0,35$, $p < 0,05$).

2. Т-тест једног узорка:

Регулаторне мере уведене током пандемије имале су статистички значајан негативан утицај на профитабилност и ликвидност ($t(50) = -3,42$, $p < 0,01$).

3. Анализа линеарне регресије:

Линеарна регресија је открила да дигитална трансформација и регулаторне мере значајно предвиђају уочени утицај на профитабилност ($R^2 = 0,22$, $p < 0,05$).

4. ANOVA:

АНОВА анализа је показала значајну разлику у перцепцији улоге дигиталне трансформације на основу различитих нивоа перципираних утицаја на профитабилност ($F(4, 95) = 3,15$, $p < 0,05$).

Резултати упитника за менаџере из привреде

Преко овог истраживачког процеса, добијено је дубље разумевање тога како је пандемија утицала на односе са банкама, ликвидност и профитабилност из погледа сектора пословних корисника. Резултати истраживања приносе вредне увиде који могу информисати стратегије и одлуке како за сектор банке, тако и за пословни сектор, у савладавању сличних предизазова у будућности.

Дескриптивна статистика:

Приступ кредитима: Већина предузећа (66%) суочила се са рестриктивнијим приступом кредитима, у складу са изазовним економским условима.

Финансијске трансакције: Више од половине (62%) сматра да је спровођење финансијских трансакција са банкама изазовније током пандемије.

Профитабилност и ликвидност банака: Више од половине (52%) приметило је негативне утицаје на профитабилност и ликвидност банака у Србији.

Доступност банкарских услуга: Значајан проценат (34%) је приметио смањену доступност банкарских услуга, што сугерише потенцијална побољшања управљања ликвидношћу.

Утицај промена каматних стопа: Већина предузећа (74%) је доживела негативне ефекте услед промена каматних стопа и услова кредита, што је утицало на њихово пословање.

Управљање ликвидношћу: Предузећа су позитивно оценила управљање ликвидношћу банака, а 74% их сматра умерено ефикасним.

Инфраструктура дигиталног банкарства: Висок проценат (70%) препознао је значај инфраструктуре дигиталног банкарства у одржавању ефикасних услуга и ликвидности.

Сарадња са банкама: Многа предузећа (42%) су се укључила у блиску сарадњу са банкама како би одговорила на изазове ликвидности, истичући напоре сарадње током економских турбуленција.

Очекивања од банака: Предузећа су очекивала приступачније кредите (28%), флексибилне услове кредита (32%) и побољшане дигиталне услуге (34%) како би подржале свој опоравак.

Хи-квадрат тест независности:

Резултат: Утврђена је статистички значајна повезаност између уоченог утицаја на профитабилност и усвајања специфичних стратегија ликвидности (Хи-квадрат резултат $p < 0,05$).

Mann-Whitney U Test / Kruskal-Wallis Test:

Резултат: Банке са различитим стратегијама ликвидности показале су статистички значајну разлику у перцепцији утицаја дигиталне трансформације на профитабилност ($p < 0,05$).

Анализа корелације:

Резултат: Уочена је статистички значајна негативна корелација између уоченог утицаја на профитабилност и улоге дигиталне трансформације ($r = -0,35$, $p < 0,05$).

T-тест за један узорак:

Резултат: Прописи уведени током пандемије имали су статистички значајан негативан утицај на профитабилност и ликвидност ($t(50) = -3,42$, $p < 0,01$).

Анализа линеарне регресије:

Резултат: Линеарна регресија је открила да дигитална трансформација и регулаторне мере значајно предвиђају уочени утицај на профитабилност ($R^2 = 0,22$, $p < 0,05$).

АНОВА:

Резултат: АНОВА анализа је показала значајну разлику у перцепцији улоге дигиталне трансформације на основу различитих нивоа перципираних утицаја на профитабилност ($F(4, 95) = 3,15$, $p < 0,05$).

У закључку, ово истраживање пружа свеобухватан преглед перцепција и искустава како менаџера банака тако и пословног сектора у Србији, у вези са утицајем пандемије на профитабилност и ликвидност банака. Висока стопа одговора и различити одговори наглашавају значај ових питања у тренутном економском окружењу.

4. Анализа и дискусија резултата

Истраживање менаџера банака у Србији открило је суштинске увиде у ефекте пандемије COVID-19 на профитабилност и ликвидност банака. Већина банака је доживела пад профитабилности, првенствено због смањења нето прихода и повећаних оперативних трошкова. Ово финансијско оптерећење подстакло је стратешке одговоре, укључујући стратегије управљања ликвидношћу и прилагођавања структуре прихода.

Дигитална трансформација се појавила као кључни фактор у кретању кроз кризу, при чему је интеграција технологије играла кључну улогу у одржавању профитабилности и ликвидности. Међутим, већина је сматрала да регулаторне мере имају негативан утицај на финансијски слика банке. Лекције научене из пандемије укључују појачан фокус на управљање трошковима и убрзани помак ка дигиталној трансформацији.

Погледи менаџера банака на будућност су и даље различити, одражавајући неизвесност као и оптимизам. Док неки очекују повратак на нивое профитабилности и ликвидности пре пандемије, други очекују наставак изазова. Све у свему, истраживање наглашава важност прилагодљивости, иновативности и колаборативних приступа у кретањукроз развој банкарског система.

Истраживање пословног сектора у Србији нуди драгоцене увиде у перцепцију утицаја пандемије на односе са банкама, ликвидност и профитабилност.

Пандемија је увела изазове, јер су се предузећа суочиласа рестриктивнијим приступом кредитима и наишла на потешкоће у обављању финансијских трансакција са банкама. Промене каматних стопа и услова кредита такође су утицале на њихово пословање, при чему је већина предузећа доживела негативне утицаје.

- Инфраструктура дигиталног банкарства се појавила као кључни фактор ефикасности и ликвидности током кризе, у складу са виђењем сектора о његовом великом значају. Упркос овим изазовима, предузећа су позитивно оценила управљање ликвидношћу банака, при чему су многи ценили њихове напоре у превазилажењу неизвесности.
- Предузећа су дала предлоге за опоравак након пандемије, наглашавајући потребу за приступачним кредитима, флексибилним условима зајма и побољшаним дигиталним услугама како би подржале своје пословање и раст. Истраживање одражава отпорност предузећа и њихову жељу за сарадничким и иновативним решењима банкарског сектора за превазилажење текућих изазова.

Обе анкете истичу динамичну природу банкарског и пословног окружења током и након пандемије, показујући значај прилагодљивости, технолошке интеграције и стратешког партнерства у обезбеђивању финансијске стабилности, раста и континуираног успеха.

ЗАКЉУЧАК

У закључку, у овој дисертацији смо се бавили различитим аспектима банкарског сектора у Републици Србији, испитујући његов значај, еволуцију, регулаторни оквир, кључне учеснике, динамику тржишта и индикаторе учинка. Студија је започела свеобухватно истраживање, са циљем да расветли импликације пандемије Covid-19 на профитабилност и ликвидност сектора.

Обрађене теме кроз поглавља:

Прво поглавље дало је преглед глобалног банкарског сектора, наглашавајући кључну улогу банака у подршци економском расту и стабилности. Такође је успостављена основа за истраживање утицаја пандемије Covid-19 на банкарске институције широм света, бавећи се и теоријским оквирима и претходним студијама.

Прелазећи на друго поглавље под називом „Банкарски сектор у Републици Србији: одабрани параметри“, студија је разјаснила експоненцијални раст и трансформацију сектора у протеклој деценији, наглашавајући његову кључну улогу у економском развоју земље. Поглавље је детаљно испитало структуру сектора, регулаторни оквир, кључне играче, динамику тржишта и рангирање банака, представљајући свеобухватан поглед на српску банкарску индустрију.

Следеће кључно поглавље „Анализа профитабилности и ликвидности банкарског сектора у Републици Србији у условима пандемије COVID-19“, се бави сржим студије, вршећи анализу трендова профитабилности и ликвидности у српском банкарском сектору. Анализа је обухватила и периоде пре и после пандемије, са циљем да се утврди како су се банке носиле са изазовима које представља пандемија и њеним утицајем на њихово финансијско здравље. Испитујући финансијске податке одабраних банака за 2019. и 2020. годину, студија је настојала да открије како су ове институције пролазиле кроз ова времена без преседана.

Ослањајући се на свеобухватно истраживање представљено у претходним поглављима, свеобухватни циљ студије био је да пружи темељно разумевање

динамике и учинка банкарског сектора у контексту пандемије Covid-19. Налази и увиди добијени из ове студије нуде вредне перспективе креаторима политике, регулаторима и банкарским професионалцима да осмисле стратегије које ублажавају негативне ефекте текуће кризе и повећавају отпорност сектора.

У суштини, ова дисертација доприноси скупу знања о одговору банкарског сектора на изазове пандемије Covid-19 у Србији. Истражујући различите димензије и замршености, студија наглашава потребу за прилагодљивошћу, стратешким планирањем и сарадњом како би се осигурала стабилност и раст банкарске индустрије усред турбулентних времена.

Резултати тестирања хипотеза:

Све постављене хипотезе су потврђене, и то у потпуности, осим треће хипотезе која је делимично потврђена због недостатка доказа из интервјуа:

- Хипотеза 1 (X1): Криза изазвана пандемијом Covid-19 довела је до значајних промена у пословању банака у Републици Србији.
- Хипотеза 2 (X2): Профитабилност и ликвидност банака у Републици Србији су се разликовале током периода пре Covid-a и Covid-19.
- Хипотеза 3 (X3): Државне интервенције током периода пандемије позитивно су утицале на показатеље профитабилности и ликвидности банака у Републици Србији, делимично потврђено због недостатка доказа из интервјуа.

Закључак на основу спроведених упитника:

Анкета је послужила за колекцију количинских података и квантификацију перцепција и искуства учесника. Истовремено, дубоки интервјуи су омогућили дубље разумевање контекста и образложење изазова и прилика који су проистекли из пандемије.

Примена анкете и интервјуа, као и анализа сакупљених података, обезбедила је комплексан приступ и боље разумевање различитих аспеката утицаја пандемије на банкарски и пословни сектор. Ова методологија је допринела бољем сагледавању динамике и промена, као и идентификацији кључних фактора који су утицали на профитабилност, ликвидност и односе између актера.

Истраживање које је обухватило анкетирање менаџера банака и пословног сектора у Србији пружило је дубоке и разностране увиде у ефекте пандемије Covid-19 на профитабилност и ликвидност банака, као и на односе измеђубанака и пословних корисника.

Упитници за менаџере банака открили су комплексну слику утицаја пандемије на финансијске перформансе банака. Профитабилност је поништена падом прихода и повећањем трошкова, али су менаџери одговарали стратегијама управљања ликвидношћу и реорганизацијом структуре прихода. Дигитална трансформација је истакнута као одговор који је помогао у одржавању стабилности. Регулаторне мере су донеле изазове, али су се банке адаптирале и усмериле се на контролу трошкова и дигитални развој.

Анкете менаџера из привреде откриле су сложене реакције пословних корисника на пандемију. Предузећа су се суочавала са ограниченим приступом кредитима и изазовима у обављању финансијских трансакција, али су истовремено препознавала значај дигиталне инфраструктуре банка и њихове ефикасности управљања ликвидношћу. Иако је било негативних утицаја на пословање, предузећа су изразила оптимизам и показала жељу за сарадњу са банкама у новим условима.

У сваком случају, анкете сугеришу важност адаптације, иновације и сарадње како би се превазишли изазови које је пандемија донела. Свеукупни закључак наглашава динамичну природу финансијског и пословног окружења, а посебно значај технолошке интеграције, прилагођавања и стратешке визије у изазовним периодима. Ова истраживања су допринела бољем разумевању и прилагођавању банкарског и пословног сектора новим реалностима, дајући основу за будуће стратегије и одлуке.

Доприноси дисертације:

Ово истраживање има значајан допринос како академској, тако и широј и стручној заједници на више начина:

Нове информације и разумевање: Резултати овог истраживања пружају нове информације и дубоко разумевање ефеката пандемије на финансијско пословање банака у Србији. Ове информације су од значаја за академску заједницу која може да истражи додатне аспекте и користити ове налазе за далеко више дискусија и истраживања.

Практична значајност: Истраживање пружа практичне увиде који су корисни банкарској и финансијској заједници. Менаџери и доносиоци одлука у банкарском сектору могу користити ове налазе за анализу и доношење бољих стратегија у односу на будуће кризе и изазове.

Образовање: Истраживање може допринети образовању студената који се баве економијом, банкарством и финансијама. Примери из реалног живота о дејству пандемије на банкарски сектор могу обогатити образовни процес и пружити студентима увид у примену концепата из учења.

Структурирани наставни материјал: Истраживање може послужити за креирање структурираних наставних материјала у академским институцијама и обука за стручњаке у банкарском сектору, чиме се обогаћује образовни процес.

Правци будућих истраживања:

Разматрајући ограничења и отворена питања, ово истраживање може посебно бити основа за будућа истраживања и доприноси раду других истраживача и стручњака.

Као резултат, овај рад доприноси бољем разумевању и обогаћивању знања у академској, струци и широј заједници, тежећи ка бољем разумевању динамике банкарског сектора у време кризе и пружајући практичне увиде за подршку донешењу одлука.

Литература:

1. Aba-Bulgu, M., & Islam, S. M. N. (2007). *Corporate Crisis and Risk Management: Modelling, Strategies and SME Application*. Emerald Group Publishing.
2. Adams, J. G., & Walls, R. M. (2020). *Supporting the health care workforce during the COVID-19 global epidemic*. *Jama*, 323(15), 1439-1440.
3. Adams-Prassl, A., Boneva, T., Golin, M., & Rauh, C. (2020). *Inequality in the impact of the coronavirus shock: Evidence from real time surveys*. *Journal of Public Economics*, 189, 104245.
4. Agarwal, R., & Audretsch, D. B. (2001). *Does entry size matter? The impact of the life cycle and technology on firm survival*. *The Journal of Industrial Economics*, 49(1), 21-43.
5. Akbar, B., Khan, S. A., Iqbal, A., Jan, S. U. (2020). *Effects of COVID-19 on banking sector liquidity: Empirical evidence from Pakistan*. *Journal of Public Affairs*, 20(4), e2205.
6. Akhtar, M. F., Khan, M. N., Iqbal, A., Rehman, S. U. (2020). *Bank-specific and macroeconomic determinants of bank liquidity risk in Pakistan*. *International Journal of Finance & Economics*, 25(3), 342-358.
7. Akhtar, R., Ahmetoglu, G., & Chamorro-Premuzic, T. (2013). *Greed is good? Assessing the relationship between entrepreneurship and subclinical psychopathy*. *Personality and Individual Differences*, 54(3), 420-425.
8. Al-Ajlouni, M. M. (2009). *Crisis management in the banking sector in the northern region*. *Journal of Baghdad College of Economic Sciences*, 20-b(20), 191-218.
9. Almus, M. (2002). *What characterizes a fast-growing firm?* *Applied Economics*, 34(12), 1497-1508.

10. Alves, J. C., Lok, T. Ch., Luo, Y. B., & Hao, W. (2020). *Crisis Management for Small Business during the COVID-19 Outbreak: Survival, Resilience and Renewal Strategies of Firms in Macau*. Research Square. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs34541/v1>
11. Anderson, G. L. (2009). *Advocacy leadership: Toward a post-reform agenda in education*. Routledge.
12. Baciú, E. L., Virga, D., Lazar, T. A. (2020). *What Characteristics Help Entrepreneurs 'Make It' Early on in Their Entrepreneurial Careers? Findings of a Regional Study from Romania*. *Sustainability*, 12(12), 5028, 1-27.
13. Badulescu, D. (2010). *SMEs Financing: the Extent of Need and the Responses of Different Credit Structures*. *Theoretical and Applied Economics*, 17(7), 25-36.
14. Bailey, J., Berube, V., Godsall, J., Kehoe, C. (2014). *Short-Termism: Insights from Business Leaders*. CPPIB McKinsey Co. Retrieved from https://www.fcltglobal.org/wp-content/uploads/20140123-mck-quarterly-surveyresults-for-fclt-org_final.pdf.
15. Baker, S. R., Farrokhnia, R. A., Meyer, S., Pagel, M., Yannelis, C. (2020). *How Does Household Spending Respond to an Epidemic? Consumption During the 2020 COVID19 Pandemic (Working Paper No. 26949; Working Paper Series)*. National Bureau of Economic Research.
16. Bandura, A. (1997). *The science of health promotion*. *American Journal of Health Promotion*, 12(1), 8-10
17. Banham, H. (2010). *External Environmental Analysis For Small And Medium Enterprises (SMEs)*. *Journal of Business & Economics Research*, 8(10), 19-26
18. Bank for International Settlements (BIS). (2020). *COVID-19, market functioning, and implications for monetary policy*.

19. Bartlett, C. A., Ghoshal, S. (1998). *Managing across borders: The transnational solution*. Harvard Business School Press.
20. Basel Committee on Banking Supervision. (2013). *Basel III: The liquidity coverage ratio and liquidity risk monitoring tools*. Bank for International Settlements.
21. Bates, T. (2005). *Analysis of young, small firms that have closed: delineating successful from unsuccessful closures*. *Journal of Business Venturing*, 2(3), 343–358
22. Baumohl, E., Iwasaki, I., Kocenda, E. (2020). Firm survival in new EU member states. *Economic Systems*, 44(1), 100743, 1-22.
23. Beck, T., Demirguc-Kunt, A. (2006). *Small and Medium Size Enterprise: Access to Finance as a Growth Constraint*. *Journal of Banking & Finance*, 30(1), 2931-2943.
24. Bekeris, R. (2012). *The Impact of Macroeconomic Indicators upon SME's Profitability*. *Ekonomika*, 91(3), 117-128.
25. Benamrane, Y., Wybo, J. L., Armand, P. (2013). *Chernobil and Fucusima nuclear accidents, what haw change in the use of atmospheric dispersion modeling*. *Journal of environmental radioactivity*, 126, 239-252.
26. Berger, A. N., Bouwman, C. H. (2017). *Bank liquidity creation, monetary policy, and financial crises*. *Journal of Financial Stability*, 30, 139-155.
27. Berger, A. N., Bouwman, C. H. S., Kick, T., Schaeck, K. (2019). *Bank liquidity creation, monetary policy, and financial crises*. *Journal of Financial Stability*, 43, 92-118.
28. Bernard, M. J., Barbosa, S. D. (2016). *Resilience and entrepreneurship: a dynamic and biographical approach to the entrepreneurial act*. *Management*, 19(2), 89-123.

29. Blackburn, R. (2005). *The Keystone Advantage: What the New Dynamics of Business Ecosystems Mean for Strategy, Innovation, and Sustainability*. *Personnel Psychology*, 58(4), 1074.
30. Boin, A., Hart, P. T. (2003). *Public leadership in times of crisis: mission impossible?* *Public Administration Review*, 63(5), 544-553.
31. Burns, P. (2001). *Entrepreneurship and Small Business*. Palgrave Macmillan.
32. Business to you. (2016). *Scanning the Environment: PESTEL Analysis*. Retrieved from <https://www.business-to-you.com/scanning-the-environment-pestel-analysis/>.
33. Caliendo, M., Goethner, M., Weißenberger, M. (2020). *Entrepreneurial persistence beyond survival: Measurement and determinants*. *Journal of Small Business Management*, 58(3), 617-647.
34. Cambridge University Press. (2021). *Cambridge Dictionary*. Retrieved from <http://dictionary.cambridge.org>.
35. Camilleri, M. A. (2018). *Market Segmentation, Targeting and Positioning*. In *Travel Marketing, Tourism Economics and the Airline Product* (Chapter 4, 69-83). Springer.
36. Cascio, W. F., Montealegre, R. (2016). *How Technology Is Changing Work and Organizations*. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 3, 349–375.
37. Centre for Strategy and Evaluation Service. (2012). *Evaluation of the SME definition*. Kent.
38. Cepel, M., Belaqs, J., Dvorsky, J. (2019). *The impact of significant political factors on starting a new business*. *Proceedings of the European Conference on Innovation and Entrepreneurship, ECIE, 2019, 1, 220-228*.
39. Cerutti, E., Claessens, S., & McGuire, P. (2020). *Global liquidity and exchange rates during the Covid-19 crisis*. Bank for International Settlements (BIS) Working Paper.

40. Cerutti, E., et al. (2020). *How banks and financial technology firms can collaborate for financial inclusion in the time of COVID-19*. In *Fintech, financial inclusion, and stability* (pp. 55-60). BIS.
41. Cerutti, E., et al. (2020). *How banks and financial technology firms can collaborate for financial inclusion in the time of COVID-19*. In *Fintech, financial inclusion, and stability* (pp. 55-60). BIS.
42. Chatterji, A. K. (2009). *Spawned with a Silver Spoon? Entrepreneurial Performance and Innovation in the Medical Device Industry*. *Strategic Management Journal*, 30(2), 185-206.
43. Chen, Y., Wei, C., Yu, S. (2018). *The efficiency of banks: A review*. *European Journal of Operational Research*, 270(1), 1-23.
44. Ciavarella, M. A., Buchholtz, A. K., Riordan, C. M., Gatewood, R. D., Stokes, G. S. (2004). *The big five and venture survival: Is there a linkage?* *Journal of Business Venturing*, 19(4), 465–483.
45. Cirrincione, L., Plescia, F., Ledda, C., Rapisarda, V., Martorana, D., Moldovan R. E., Theodoridou, K., Cannizzaro, E. (2020). *COVID-19 Pandemic: Prevention and Protection Measures to Be Adopted at the Workplace*. *Sustainability*, 12(9), 3603, 1-18.
46. Claessens, S., Laeven, L. (2020). *Access to finance for SMEs around the world—What matters?* *Journal of Corporate Finance*, 65, 101-120.
47. Claessens, S., & Kodres, L. (2021). *The Post-Pandemic Future of Digital Financial Services*. International Monetary Fund (IMF).
48. Claessens, S., et al. (2021). *COVID-19 and bank dividends*. *Journal of Banking & Finance*, 123, 106002.
49. Claessens, S., et al. (2021). *COVID-19 and bank dividends*. *Journal of Banking & Finance*, 123, 106002.
50. Cohen, B. (2006). *Sustainable valley entrepreneurial ecosystems*. *Business Strategy and the Environment*, 15(1), 1-14.

51. Coibion, O., Gorodnichenko, Y., Weber, M. (2020). *The Cost of the Covid-19 Crisis: Lockdowns, Macroeconomic Expectations, and Consumer Spending (Working Paper No. 27141; Working Paper Series)*. National Bureau of Economic Research.
52. Coleman, S., Cotei, C., Farhat, J. (2013). *A resource-based view of new firm survival: new perspectives on the role of industry and exit route*. *Journal of Developmental Entrepreneurship*, 18(01), 1350002, 1-25.
53. Collins, J. R. (2012). *Is there a better way to analyze the business environment?* MBA Report, Henley Business School, University of Reading.
54. Confida. (2020). *COVID-19: Finansiranje, likvidnost i fiskalne mere*. Retrieved from <https://www.confida.rs/rs/covid-19-finansiranje-likvidnost-i-fiskalne-mere-2>
55. Connor, K. M., Davidson, J. R. (2003). *Development of a new resilience scale: The Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC)*. *Depression and Anxiety*, 18(2), 76–82.
56. Coombs, W. T. (2007). *Protecting Organization Reputation during a crisis: The development and application of situational crisis communication theory*. *Corporate reputation review*, 10(3), 163-176.
57. Coombs, W. T., Holladay, S. J. (2001). *An extended examination of crisis situations: A fusion of the relational management and symbolic approaches*. *Journal of Public Relations Research*, 13(4), 321-340.
58. Coombs, W. T., Holladay, S. J. (2012). *The paracrisis: The challenges created by publicly managing crisis prevention*. *Public Relations Review*, 38(3), 408-415.
59. Cooper, A., Gimeno-Gascon, J., Woo, C. Y. (1994). *Initial human and financial capital as predictors of new venture performance*. *Journal of Business Venturing*, 9(5), 371–395.

60. Cora, H. (2020). *Contemporary Conflict Management and Intervention Strategies for Businesses under COVID-19 Crises*. TURAN-SAM, 12(46), 363-370.
61. Cosh, A., Hughes, A., Bullock, A., Milner, I. (2009). *SME finance and innovation in the current economic crisis*. Centre for Business Research.
62. Cretu, P. M., Alvarez, J. (2011). *Managing Organizational Crises in the Light of Political Unrest: The 'Gulf Agency Company' Egypt Case*. Master of Science in Business Administration, Linköping University.
63. Crichton, M. T., Lauche, K., Flin, R. (2005). *Incident command skills in the management of an oil industry drilling incident: A case study*. Journal of Contingencies and Crisis Management, 13(3), 116-128.
64. CRS Report. (2021). *Global Economic Effects of COVID-19*. Retrieved from <https://fas.org/sgp/crs/row/R46270.pdf>
65. Dahlqvist, J., Davidsson, P., Wiklund, J. (2000). *Initial conditions as predictors of new venture performance: A replication and extension of the Cooper et al. study*. Enterprise and innovation management studies, 1(1), 1-17.
66. Davidsson, P. (2012). *Engagement, persistence, progress and success as theoretically distinct aspects of business creation processes*. In Frontiers of entrepreneurship research, Volume 31-2011: Proceedings of the 31st annual entrepreneurship research conference, 31, 307–321.
67. Davila, A., Foster, G., Gupta, M. (2003). *Venture capital financing and the growth of startup firms*. Journal of Business Venturing, 18(6), 689-708.
68. Dawes, T., Mahr, W. (2011). *Business Continuity for SMEs*. BRaC-2020/Terry Dawes Consulting.
69. Del Sarto, N., Isabelle, D., Di Minin, A. (2020). *The role of accelerators in firm survival: An fsQCA analysis of Italian startups*. Technovation, 90-91, 102102, 1-13.

70. Deloitte. (2020). *Navigating the impact of COVID-19 on financial crime compliance*.
71. Dent, P., Woo, R., Cudworth, P. (2018). *Crisis Management for the Resilient Enterprise*. Deloitte Insights.
72. DeTienne, D. R., Shepherd, D. A., De Castro, J. O. (2008). *The fallacy of "only the strong survive": The effects of extrinsic motivation on the persistence decisions for underperforming firms*. *Journal of Business Venturing*, 23(5), 528–546.
73. Deverell, E. C. (2010). *Crisis induced learning in public sector organizations*. Elanders Sverige.
74. Diabate, A., Sibiri, H., Wang, L., Yu, L. (2019). *Assessing SMEs' Sustainable Growth through Entrepreneurs' Ability and Entrepreneurial Orientation: An Insight into SMEs in Côte d'Ivoire*. *Sustainability*, 11(24), 7149, 1-26
75. Dockel, J., Ligthelm, A. (2005). *Factors Responsible for the Growth of Small Businesses*. *South African Journal of Economic and Management Sciences*, 8(1), 54-62.
76. Doern, R. (2016). *Entrepreneurship and crisis management: the experiences of small businesses during the London 2011 riots*. *International Small Business Journal*, 34(3), 276-302.
77. European Banking Authority. (2020). *EBA report on the impact of the COVID-19 outbreak on the banking sector*. <https://eba.europa.eu/eba-report-impact-covid-19-outbreak-banking-sector>
78. European Banking Authority. (2020). *EBA report on the impact of the COVID-19 outbreak on the banking sector*. <https://eba.europa.eu/eba-report-impact-covid-19-outbreak-banking-sector>
79. European Banking Authority. (2020). *Guidelines on legislative and non-legislative moratoria on loan repayments applied in the light of the COVID-19 crisis*

80. Fadzlan, S., Yasir, A. M., Azhar, Z. (2018). *Operational efficiency and bank profitability: Empirical evidence from Malaysian banks*. International Journal of Economics, Commerce and Management, 6(11), 85-96.
81. Gandhi, S., Kumar, N., Sachdeva, A. (2017). *Analysis of financial ratios as a measure of performance and liquidity of public sector banks in India*. Research Journal of Finance and Accounting, 8(20), 1-14.
82. Garcia-Herrero, A., Qian, X., Yang, L. (2021). *Determinants of bank profitability in Asia*. Journal of Banking & Finance, 128, 105084.
83. Goyal, V. K., Garg, P. (2019). *A comparative study of financial performance of public sector banks in India*. Global Business Review, 20(3), 631-646.
84. Hasan, I., Hossain, M., Habes, H. (2019). *Corporate governance and bank performance: Evidence from Jordan*. Research in International Business and Finance, 47, 308-325.
85. Huang, Y., Jiang, H., Liang, J., Lin, Z., Wang, R. (2020). *Impact of the COVID-19 pandemic on the performance of Chinese banks*. Emerging Markets Finance and Trade, 56(10), 2215-2233.
86. Imran, M., Alam, M. M. (2021). *Contagion effects of COVID-19 on bank performance: Evidence from Asian countries*. Journal of Asian Finance, Economics, and Business, 8(1), 515-524.
87. International Labour Organization (ILO). (2021). *COVID-19 and the World of Work: Impact and Policy Responses*.
88. International Monetary Fund (IMF). (2020). *World Economic Outlook, October 2020: A Long and Difficult Ascent*.
89. Jiménez, G., Ongena, S., Peydró, J. L., Saurina, J. (2020). *Banks and COVID-19: Financial stability challenges ahead*. CEPR Press.
90. KPMG. (2021). *Navigating the crisis: How banks can respond to COVID-19 challenges*.

91. Mishkin, F. S. (2020). *The economics of money, banking and financial markets*. Pearson.
92. Molyneux, P., Reghezza, A., Xie, R. (2016). *Bank competition and stability in the United States: A quartet analysis*. *Journal of Banking & Finance*, 72, S15-S29.
93. Pasiouras, F., Gaganis, C., Hasan, I., Zopounidis, C. (2021). *COVID-19 and bank profitability: An empirical analysis in European banking*. *Research in International Business and Finance*, 57, 101359.
94. Pasiouras, F., Tanna, S., Zopounidis, C. (2018). *Bank liquidity and profitability in Europe and the US*. *International Review of Financial Analysis*, 58, 247-260.
95. PwC. (2020). *COVID-19 Navigator: For banks and capital markets firms*.
96. Simón-Moya, V., Revuelto-Taboada, L., Ribeiro-Soriano, D. (2016). *Influence of economic crisis on new SME survival: reality or fiction?* *Entrepreneurship & Regional Development*, 28(1-2), 157-176.
97. Smith, A., Katz, L., & Chard, K. (2020). *Adapting to Remote Work During COVID-19 and Beyond*. McKinsey & Company.
98. Smith, J., et al. (2020). *Economic consequences of the COVID-19 outbreak: The need for rapid and coordinated policy responses*. In *Economics in the Time of COVID-19* (pp. 45-55). CEPR Press.
99. Smith, N., Katz, L., & Chard, K. (2020). *Adapting to Remote Work During COVID-19 and Beyond*. McKinsey & Company
100. Sufian, F., Habibullah, M. S. (2012). *Bank specific and macroeconomic determinants of bank profitability: Empirical evidence from the China banking sector*. *Journal of International Business and Economics*, 12(1), 1-18.
101. Tan, H., See, H. (2004). *Strategic reorientation and responses to the Asian financial crisis: The case of the manufacturing industry in Singapore*. *Asia Pacific Journal of Management*, 21(1-2), 189–211.

102. Tannenbaum, R., Schmidt, W.H. (1957). *How to Choose a Leadership Pattern*, Harvard Business Review, March – April 1957, 95-101.
103. Telford, T., Shaban, H. (2020). *Dow Climbs More Than 800 Points as Vaccine News, Biden Victory Rev Up Markets*, Washington Post, November 9, <https://www.washingtonpost.com/business/2020/11/09/stocks-markets-biden-trump-coronavirus/>.
104. Ter Wengel, J., Rodriguez, E. (2006). *SME export performance in Indonesia after the crisis*. Small Business Economics, 26(1), 25–37.
105. Tewari, P.S., Skilling, D., Kumar, P., Wu, Z. (2013). *Competitive Small and Medium Enterprises: A Diagnostic to Help Design Smart SME Policy*. World Bank, Washington, DC.
106. Tsoukas, S. (2011). *Firm survival and financial development: evidence from a panel of emerging Asian economies*. Journal of Banking & Finance, 35(7), 1736–1752.
107. U.S. Small Business Administration. (2019). 2019 *Small Business Profile*, <https://cdn.advocacy.sba.gov/wpcontent/uploads/2019/04/23142719/2019-Small-Business-Profiles-US.pdf>
108. Ulmer, R.R., Sellnow, T.L., Seeger, M.W. (2007). *Effective Crisis Communication: Moving from Crisis to Opportunity*. Thousand Oaks: Sage Publications.
109. UNCTAD. (2020). *Trade and Development Report 2020: From Global Pandemic to Prosperity for All*.
110. UNCTAD. (2020a). *Impact of the COVID-19 Pandemic on Trade and Development*, New York: United Nations Publications.
111. UNCTAD. (2020b). *COVID-19: Impact on firms*, <https://www.enterprisesurveys.org/en/covid-19>
112. United States Government – U.S. Small Business Administration (2019a). *Table of Small Business Size Standards Matched to North American Industry*

[novation-forum-towards-a-research](#)

roadmap.pdf?sfvrsn=a7fdb05b_1&download=true

121. World Health Organization. (2021). *WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard*. Retrieved from <https://covid19.who.int/>
122. World Trade Organization (WTO). (2020). *Trade in the Time of COVID-19: The Effect of the Pandemic on International Trade*.
123. Агенција за привредне регистре (АПР). (2021a). Оснивање Агенције за привредне регистре. Retrieved from <https://www.apr.gov.rs/o-agenciji.1902.html>
124. Агенција за привредне регистре (АПР). (2021b). еРегистрација оснивања једночланог и вишечланог Доо. Retrieved from <https://www.apr.gov.rs/usluge/eusluge/eregistracija-osnivanja-jednoclanog-i-viseclanog-doo.2405.html>
125. Бабић, И. (2008). *Привредно право*. Универзитет Сингидунум.
126. Борковић, С., Ивановић, С. (2019). *The impact of Basel III on the Serbian banking sector*. Journal of Applied Economics and Business, 7(4), 57-72.
127. Гвозденовић, А., Радовић-Марковић, М. (2021). *Финансијски акцелератор и профитабилност банака: Докази из Србије током пандемије COVID-19*. Економска истраживања-Економска истраживања, 34(1), 4266-4282.
128. Ђаковић, П. (2020). *Економске мере за ублажавање последица пандемије*. Фондација Фридрих Еберт.
129. Ђокић, М., Раичевић, И. (2020). *Порески прекршаји из Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима у циљу ублажавања економских последица пандемије Covid-19*. Анали Правног факултета у Београду, 68(3), 129-158.

130. Ђорђевић, О., Милојевић, М., Кривокапић, Ђ. (2020). *Утицај пандемије COVID-19 на финансијске перформансе српских банака*. Економика предузећа, 68(5-6), 395-409.
131. Ђукић, Т., Павловић, М. (2014). *Нормативна основа финансијског извештавања малих и средњих ентитета у Републици Србији*. Економске теме, 52(4), 471-489.
132. Јанковић-Милић, В., Миленковић, И. (2017). *Утицај концентрације тржишта на перформансе банкарског сектора: докази из Србије*. Економика предузећа, 65(3-4), 141-152.
133. Јовановић, В., Бајчетић, Р. (2018). *Информациона ефикасност и ликвидност банака: докази српских банака*. Економски анали, 63(217), 51-76.
134. Кривокапић, Ђ., Милојевић, М. (2019). *Анализа финансијског учинка и позиције ликвидности пословних банака Србије*. Индустија, 47(2), 119-139.
135. Крсмановић, М., Симеуновић, Н. (2018). *Детерминанте профитабилности банака у Србији: докази из панел анализе података*. Економске теме, 56(1), 7-26.
136. Митић, М., Делић, М. (2020). *Ефикасност банкарског сектора Србије: Ефикасност банкарског сектора Србије: приступ анализи обухвата података*. Економика предузећа, 68(3-4), 197-213.
137. Митић, С., Милосављевић, М. (2021). *Утицај COVID-19 на ликвидност српских банака: докази из рачуноводствених показатеља*. Европски часопис за економију и пословне студије, 7(1), 157-171.
138. НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ. Званични веб сајт: <http://www.nbs.rs>
139. Станковић, Ј., Марковић, И. (2016). *Determinants of bank liquidity in Serbia*. Рапоеconomicus, 63(4), 459-476.

140. Стојановић, Д. (2019). *Banking sector in Serbia: Past, present and future challenges*. У: S. K. Šorić (Ed.), *Financial Intermediation and Economic Development: Challenges and Opportunities in the Central and Eastern European EU Member States* (pp. 75-92).
141. Тодоровић, М., Костић-Станковић, М., Живковић, Р. (2017). *Анализа детерминанти профитабилности у банкарском сектору Србије*. Економске теме, 55(3), 329-348.
142. Царић, С., Витез, М., Раичевић, В., Веселиновић, Ј. (2011). *Привредно право*. Универзитет Привредна академија.
143. Шимовић, В., Радовић-Марковић, М. (2016). *Утицај ликвидности на профитабилност банкарског сектора у Србији*. Економске теме, 54(2), 217-231.
144. Шогоров, С. (2003). *Право привредних друштава*, Нови Сад: Пословни Биро.
145. www.bancaintesa.rs
146. www.erstebank.rs
147. www.kpmg.com
148. www.nbs.rs
149. www.pwc.com
150. www.unicredit.rs

Биографија аутора

Данијела Павловић је рођена у Лесковцу 14. октобра 1992.године. Основне академске студије је завршила на високој школи академских студија „Академија за пословну економију,, у Чачку, смер Финансије и банкарство, школске 2016/2017. године. Одмах по завршетку основних студија, на истој високошколској установи, уписује Мастер академске студије, смер Финансије и банкарство и исте је завршила 2018. године са просечном оценом 10,00. Докторске студије уписује школске 2019/2020.године на Економском факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

У периоду од 2014.до 2016. године радила је у предузећу „AluStil“ Лесковац на финансијско-рачуноводственим пословима. Од 2017. године је запослена на Високој школи академских студија „Академија за пословну економију,, на пословима стручног сарадника у студентској служби. Од 2018. године је на истој академији ангажована као сарадник у настави из уже научне области Финансије и рачуноводство.

Објавила је четири рада у категорији М51 и већи број радова у категоријама М52 и М53. Учествовала је у више конференција домаћег и међународног карактера.

Од 2011. се бави волонтерским активностима у удружењу НУРДОР-Национално удружење родитеља деце оболеле од рака. Учествује у пројектима НУРДОР-а, како би сваком детету оболелом од рака било доступно најбоље могуће лечење и нега, као и психо-социјална подршка и помоћ.

Учествовала је на пројекту УСХ-Удружења студената са хендикепом “Млади са хендикепом у инклузивном друштву“ у трајању од децембра 2016. до октобра 2018.године.

Тренутно учествује на 3 Еразмус плус пројекта Ка210-You, Ка220-Vet и Ка220-You.

Течно говори, чита и пише Енглески језик.

Мајка је једног дечака.

Прилог 1.

Изјава о ауторству

Потписани-а Данијела Павловић

број индекса ДАС 02/18

Изјављујем

да је докторска дисертација под насловом

УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА ПРОФИТАБИЛНОСТ И ЛИКВИДНОСТ БАНАКА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

- резултат сопственог истраживачког рада,
- да предложена дисертација у целини ни у деловима није била предложена за добијање било које дипломе према студијским програмима других високошколских установа,
- да су резултати коректно наведени и
- да нисам кршио/ла ауторска права и користио интелектуалну својину других лица.

Потпис докторанда

У Косовској Митровици, _____

Прилог 2.

**Изјава о истоветности штампане и електронске верзије
докторског рада**

Име и презиме аутора **Данијела Павловић** _____

Број индекса **ДАС 02/19** _____

Студијски програм **Пословна економија** _____

Наслов рада **УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА ПРОФИТАБИЛНОСТ И
ЛИКВИДНОСТ БАНАКА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**

Ментор **Доц. др Милош Павловић** _____

Потписани/а _____

Изјављујем да је штампана верзија мог докторског рада истоветна електронској верзији коју сам предао/ла за објављивање на порталу **Дигиталног репозиторијума Универзитета у Приштини, са привременим седиштем у Косовској Митровици.**

Дозвољавам да се објаве моји лични подаци везани за добијање академског звања доктора наука, као што су име и презиме, година и место рођења и датум одбране рада.

Ови лични подаци могу се објавити на мрежним страницама дигиталне библиотеке, у електронском каталогу и у публикацијама Универзитета у Приштини, са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Потпис докторанда

У Косовској Митровици, _____

Прилог 3.

Изјава о коришћењу

Овлашћујем Универзитетску библиотеку да у Дигитални репозиторијум Универзитета у Приштини, са привременим седиштем у Косовској Митровици унесе моју докторску дисертацију под насловом:

УТИЦАЈ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 НА ПРОФИТАБИЛНОСТ И ЛИКВИДНОСТ БАНАКА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

која је моје ауторско дело.

Дисертацију са свим прилозима предао/ла сам у електронском формату погодном за трајно архивирање.

Моју докторску дисертацију похрањену у Дигитални репозиторијум Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици могу да користе сви који поштују одредбе садржане у одабраном типу лиценце Креативне заједнице (Creative Commons) за коју сам се одлучио/ла.

1. Ауторство
2. Ауторство - некомерцијално
3. **Ауторство – некомерцијално – без прераде**
4. Ауторство - некомерцијално - делити под истим условима
5. Ауторство - без прераде
6. Ауторство - делити под истим условима

(Молимо да заокружите само једну од шест понуђених лиценци, кратак опис лиценци дат је на полеђини листа).

Потпис докторанда

У Косовској Митровици, _____

Прилог 4 – Биланс стања и Биланс успеха Ерсте банке

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2019. GODINE

(u RSD hiljada)

AKTIVA

	Napomena	Stanje na dan 31.12.2019.	Stanje na dan 31.12.2018.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18	21.855.375	24.641.261
Potraživanja po osnovu derivata	19	346.899	181.204
Hartije od vrednosti	20	41.531.585	34.891.510
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	1.606.876	1.700.361
Kredit i potraživanja od komitenata	22	160.829.494	138.393.437
Investicije u zavisna društva	23	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	24	665.001	537.025
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	2.952.105	1.062.904
Tekuća poreska sredstva	17	229.409	173.326
Odložena poreska sredstva	17	-	18.809
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25	11.902	11.902
Ostala sredstva	26	<u>1.328.126</u>	<u>1.226.714</u>
UKUPNO AKTIVA		<u>231.450.332</u>	<u>202.932.013</u>

PASIVA

OBAVEZE

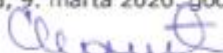
Obaveze po osnovu derivata	27	250.039	95.518
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	28	61.266.424	59.322.207
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	29	126.407.953	113.210.214
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	30	3.512.691	
Subordinirane obaveze	31	4.206.971	4.566.337
Rezervisanja	32	740.087	654.200
Tekuće poreske obaveze	17	169.499	252.560
Odložene poreske obaveze	17	7.265	-
Ostale obaveze	33	<u>3.065.750</u>	<u>1.199.176</u>
UKUPNO OBAVEZE		<u>199.626.679</u>	<u>179.300.212</u>

Kapital

Akcijski kapital i emisiona premija	34	15.462.944	10.164.475
Dobitak		2.679.766	2.918.483
Rezerve		<u>13.680.943</u>	<u>10.548.843</u>
UKUPNO KAPITAL		<u>31.823.653</u>	<u>23.631.801</u>
UKUPNO PASIVA		<u>231.450.332</u>	<u>202.932.013</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 9. marta 2020. godine

Stevan Comić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

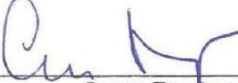
ERSTE BANK a.d. NOVI SAD**BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2021. GODINE***(u hiljadama dinara)***AKTIVA**

	Napomena	31.12.2021.	31.12.2020.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18	39.929.947	35.402.648
Založena finansijska sredstva	20	-	4.622.478
Potraživanja po osnovu derivata	19	285.448	408.411
Hartije od vrednosti	20	58.499.723	49.554.573
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	10.709.287	3.180.869
Kredit i potraživanja od komitenata	22	203.616.892	188.082.044
Investicije u zavisna društva	23	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	24	1.705.660	1.129.945
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	3.049.741	3.043.349
Tekuća poreska sredstva	17	238.878	185.043
Odložena poreska sredstva	17	224.019	151.941
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25	11.902	11.902
Ostala sredstva	26	1.232.314	1.137.029
UKUPNO AKTIVA		319.597.371	287.003.792
PASIVA			
OBAVEZE			
Obaveze po osnovu derivata	27	166.400	346.766
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	28	64.455.576	65.806.844
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	29	208.904.371	175.995.703
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	30	-	3.509.426
Subordinirane obaveze	31	3.534.418	3.870.407
Rezervisanja	32	1.656.101	1.288.223
Tekuće poreske obaveze	17	109.647	-
Ostale obaveze	33	3.470.467	3.257.391
UKUPNO OBAVEZE		282.296.980	254.074.760
Kapital	34		
Akcijski kapital		17.812.004	15.462.944
Dobitak		2.409.161	1.333.262
Rezerve		17.079.226	16.132.826
UKUPNO KAPITAL		37.300.391	32.929.032
UKUPNO PASIVA		319.597.371	287.003.792

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 14. mart 2022. godine

 Stevan Comić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

 Suzan Tanjyar
 Član Izvršnog
 Odbora

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD
BILANS USPEHA U PERIODU OD 1. JANUARA 2021. DO 31. DECEMBRA 2021. GODINE

POZICIJA	Napomena	(u hiljadama dinara)	
		2021	2020 korigovano
Prihodi od kamata	4	11.021.213	10.152.958
Rashodi od kamata	4	(2.058.505)	(1.991.968)
Neto prihod po osnovu kamata		8.962.708	8.160.990
Prihodi od naknada i provizija	5	4.141.030	3.465.324
Rashodi naknada i provizija	5	(1.395.893)	(1.178.813)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		2.745.137	2.286.511
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	257.656	-
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	-	(112.198)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	2.313	44.600
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	8	1.499	773
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	-	250.466
Neto rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	(204.561)	-
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	(1.257.085)	(2.022.337)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	-	15.048
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	(10.361)	-
Ostali poslovni prihodi	12	31.516	25.722
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		10.528.822	8.649.575
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(2.681.758)	(2.507.490)
Troškovi amortizacije	14	(680.764)	(622.542)
Ostali prihodi	15	317.719	251.730
Ostali rashodi	16	(4.969.019)	(4.557.002)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		2.515.000	1.214.271
Porez na dobitak	17	(109.647)	-
Dobitak po osnovu odloženih poreza	17	3.808	118.991
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	34	2.409.161	1.333.262

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 14. mart 2022. godine

 Stevan Čomić
 Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

 Suzan Tanriyar
 Član Izvršnog odbora

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog odbora

BILANS USPEHA U PERIODU OD 1. JANUARA 2019. DO 31. DECEMBRA 2019. GODINE

(u RSD hiljada)

POZICIJA	Napomena	2019.	2018.
Prihodi od kamata	4	9.386.915	8.250.544
Rashodi od kamata	4	(2.066.080)	(1.559.142)
Neto prihod po osnovu kamata		7.320.835	6.691.402
Prihodi od naknada i provizija	5	2.842.764	2.522.720
Rashodi naknada i provizija	5	(1.075.667)	(933.746)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1.767.097	1.588.974
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	359.648	113.756
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	6.090	71.924
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	8	562	1.199
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	424.942	422.539
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	(507.817)	(146.249)
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	(29.107)	15.095
Ostali poslovni prihodi	12	36.225	40.091
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		9.378.475	8.798.731
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(2.240.274)	(2.100.577)
Troškovi amortizacije	14	(558.283)	(320.581)
Ostali prihodi	15	501.353	388.369
Ostali rashodi	16	(4.243.629)	(3.632.699)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		2.873.642	3.133.243
Porez na dobitak	17	(169.499)	(252.560)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	17	11.623	37.800
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	34	2.679.766	2.918.483

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 9. marta 2020. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

BILANS USPEHA U PERIODU OD 1. JANUARA 2020. DO 31. DECEMBRA 2020. GODINE

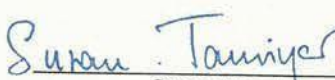
(u hiljadama dinara)

POZICIJA	Napomena	2020.	2019.
Prihodi od kamata	4	10.152.958	9.386.915
Rashodi od kamata	4	(1.991.968)	(2.066.080)
Neto prihod po osnovu kamata		8.160.990	7.320.835
Prihodi od naknada i provizija	5	3.060.988	2.842.764
Rashodi naknada i provizija	5	(1.154.532)	(1.075.667)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1.906.456	1.767.097
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	-	359.648
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	(112.198)	-
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	44.600	6.090
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	8	773	562
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	630.521	424.942
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	(2.022.337)	(507.817)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	15.048	-
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	-	(29.107)
Ostali poslovni prihodi	12	25.722	36.225
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		8.649.575	9.378.475
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(2.507.490)	(2.240.274)
Troškovi amortizacije	14	(622.542)	(558.283)
Ostali prihodi	15	251.730	501.353
Ostali rashodi	16	(4.557.002)	(4.243.629)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		1.214.271	2.873.642
Porez na dobitak	17	-	(169.499)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	17	118.991	11.623
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	34	1.333.262	2.679.766

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 10. marta 2021. godine

 Stevan Comić
 Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

 Suzan Tanriyar
 Član Izvršnog odbora

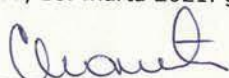

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog odbora

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD**BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2020. GODINE**

		(u hiljadama dinara)	
		<u>Napomena</u>	
		<u>31.12.2020.</u>	<u>31.12.2019.</u>
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18	35.402.648	21.855.375
Založena finansijska sredstva	20	4.622.478	-
Potraživanja po osnovu derivata	19	408.411	346.899
Hartije od vrednosti	20	49.554.573	41.531.585
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	3.180.869	1.606.876
Kredit i potraživanja od komitenata	22	188.082.044	160.829.494
Investicije u zavisna društva	23	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	24	1.129.945	665.001
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	3.043.349	2.952.105
Tekuća poreska sredstva	17	185.043	229.409
Odložena poreska sredstva	17	151.941	-
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25	11.902	11.902
Ostala sredstva	26	1.137.029	1.328.126
UKUPNO AKTIVA		<u>287.003.792</u>	<u>231.450.332</u>
PASIVA			
OBAVEZE			
Obaveze po osnovu derivata	27	346.766	250.039
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	28	65.806.844	61.266.424
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	29	175.995.703	126.407.953
Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	30	3.509.426	3.512.691
Subordinirane obaveze	31	3.870.407	4.206.971
Rezervisanja	32	1.288.223	740.087
Tekuće poreske obaveze	17	-	169.499
Odložene poreske obaveze	17	-	7.265
Ostale obaveze	33	3.257.391	3.065.750
UKUPNO OBAVEZE		<u>254.074.760</u>	<u>199.626.679</u>
Kapital	34		
Akcijski kapital		15.462.944	15.462.944
Dobitak		1.333.262	2.679.766
Rezerve		16.132.826	13.680.943
UKUPNO KAPITAL		<u>32.929.032</u>	<u>31.823.653</u>
UKUPNO PASIVA		<u>287.003.792</u>	<u>231.450.332</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 10. marta 2021. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Suzan Tanriyar
Član Izvršnog
Odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

Прилог 5 – Биланс стања и Биланс успеха – UniCredit

JavnostPublic

UniCredit Bank Srbija a.d., Београд, Рајћева 27-29
(позовно име и седиште банке)

БИЛАНС СТАЊА на дан 31.12.2019. године

(у милионима динара)

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напо- мене	Износ текуће године 31.12.2019.	Износ претходне године	
					31.12.2018.	01.01.2018.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00 (осим 002), 010, 025, 05 (осим 050, 052 и дела 050), 060, 07, 085, 196, 296 и делови рачуна 009, 019, 029, 069, 089, 199 и 299	Готовина и средства код централне банке	0 0 0 1		59.710.178	53.405.308	0
	Заложена финансијска средства	0 0 0 2		0	0	0
125, 225	Потраживања по основу деривата	0 0 0 3		1.567.516	582.823	0
120, 122, 124, 220, 222, 224, 129 и 229	Картоте од вредности	0 0 0 4		108.276.789	101.927.293	0
002, 01 (осим 010 и дела 010), 020, 028, 050, 052, 05 (осим 050 и дела 050), 060, 085, 10, 11, 16, 20, 21, 25, 190, 191, 290, 291, 499 и 599 као одбитна ставка (ССКР – СС шифра 1 (део шифра 17), шифра 70 и делови шифра 71 и 74) и делови рачуна 009, 029, 059, 069, 199, 299	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	0 0 0 5		2.908.405	20.974.906	0
01, (осим 010 и дела 010), 020, 028, 05 (осим 050 и дела 050), 060, 089, 10, 11, 16, 20, 21, 26, 190, 191, 290, 291, 499 и 093 као одбитна ставка (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре осим шифра 70 и делова шифра 71 и 74) и делови рачуна 029, 089, 199, 299	Кредити и потраживања од компанија	0 0 0 6		264.501.433	256.842.620	0
123 и 223	Промена фео вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0 0 0 7		0	222.773	0
126 и 226	Потраживања по основу деривата нематеријалних заштите од ризика	0 0 0 8		0	2	0
130, 131, 230, 231 део 139 и део 239	Инвестиције у придружено друштво и заједничко предузеће	0 0 0 9		0	0	0
132, 232 део 139 и део 239	Инвестиције у зависна друштва	0 0 1 0		112.644	112.644	0
33	Нематеријална имовина	0 0 1 1		1.901.383	1.617.855	0
34	Некретна, постројења и опрема	0 0 1 2		3.008.406	1.589.673	0
35	Инвестициона некретнина	0 0 1 3		3.528	1.331	0
034 и део 039	Текућа пореска средства	0 0 1 4		58.667	0	0
37	Одложена пореска средства	0 0 1 5		0	289.896	0
36	Стална средства намењена продаји и средства послужања које се обуставља	0 0 1 6		0	0	0
001, 002, 024, 027, 03 (осим 034 и дела 039), 081, 082, 084, 087, 09, 134, 192, 194, 195, 234, 290, 294, 295, 30, 38 и делови рачуна 029, 069, 139, 189, 239 и 289	Остала средства	0 0 1 7		1.048.224	982.931	0
	УКУПНО АКТИВА (од 0001 до 0017)	0 0 1 8		441.577.253	437.400.289	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напо- мене	Износ текуће године 31.12.2019.	Износ претходне године	
					31.12.2018.	01.01.2018.
1	2	3	4	5	6	7
	ПАСИВА ОБАВЕЗЕ					
411 и 511	Обавезе по основу депозита	0	4 0 1	1.205.796	723.632	0
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитна ставка [ССКР - СС шифра 1 (без шифра 17), шифра 70 и делови шифра 71 и 74)	Депозити и остале финансијске обавезе према банцима, другим финансијским организацијама и централној банци	0	4 0 2	195.303.776	133.078.135	0
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитна ставка [ССКР - СС шифра 17 и све остале шифре, осим шифре 70 и делова шифара 71 и 74)	Депозити и остале финансијске обавезе према другим компанијама	0	4 0 3	230.679.067	220.931.036	0
417 и 517	Обавезе по основу депозита намењених заштити од ризика	0	4 0 4	158.188	488.580	0
418 и 518	Промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0	4 0 5	0	0	0
410, 412, 415, 429, 498, 510, 512, 515, 523, 595 и 127 и 227 као одбитна ставка	Обавезе по основу хартија од вредности	0	4 0 6	0	0	0
424, 425, 482, 497, 524, 525, 582, 597, део 199 и део 293 као одбитна ставка	Субординирани обавези	0	4 0 7	0	0	0
450, 451, 452, 453 и 454	Резервисања	0	4 0 8	1.288.584	1.131.110	0
46	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља	0	4 0 9	0	0	0
455	Текуће пореске обавезе	0	4 1 0	0	451.958	0
47	Одложене пореске обавезе	0	4 1 1	411.884	381	0
426, 427, 43, 44, 456, 457, 491, 492, 494, 495, 526, 527, 53, 591, 592, 594 и 595	Остале обавезе	0	4 1 2	5.651.643	2.758.959	0
	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 0401 до 0412)	0	4 1 3	355.730.268	369.571.791	0
	КАПИТАЛ					
80	Акцијски капитал	0	4 1 4	24.169.776	24.169.776	0
128	Сопствена вредност	0	4 1 5	0	0	0
83	Добитак	0	4 1 6	8.273.431	9.221.647	0
84	Губитак	0	4 1 7	0	0	0
81 и 82 - потражни салдо	Резерви	0	4 1 8	53.403.779	44.437.075	0
81 и 82 - друге салдо	Нерезервисани губици	0	4 1 9	0	0	0
	Учешћа без права контроле	0	4 2 0	0	0	0
	УКУПНО КАПИТАЛ (0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) > 0	0	4 2 1	85.046.986	77.829.498	0
	УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) < 0	0	4 2 2	0	0	0
	УКУПНО ПАСИВА (0413 + 0421 - 0422)	0	4 2 3	441.577.253	437.400.289	0

У Београду,
дана 22.01.2020.

Лице одговорно за састављање финансијског
извештаја

[Својеручни потпис]

Директор/заступник банке

[Својеручни потпис]

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd, Rajčevića 27-29
(пословно име и седиште банке)

БИЛАНС УСПЕХА
у периоду од 01.01. до 31.12.2019. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачуни	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напомена	01.01. - 31.12.2019.	01.01. - 31.12.2018.
1	2	3	4	5	6
70	Приходи од камата	1 0 0 1		16.854.054	16.211.037
80	Расходи камата	1 0 0 2		2.679.602	2.531.888
	Нето приход по основу камата (1001-1002)	1 0 0 3		13.774.362	13.679.149
	Нето расход по основу камата (1002-1001)	1 0 0 4		0	0
71	Приходи од накнада и провизија	1 0 0 5		5.290.999	4.782.251
81	Расходи накнада и провизија	1 0 0 6		1.239.842	1.269.437
	Нето приход по основу накнада и провизија (1005 - 1006)	1 0 0 7		4.051.157	3.492.814
	Нето расход по основу накнада и провизија (1006 - 1005)	1 0 0 8		0	0
774 - 874 + 775 - 875 + 777 - 877	Нето добитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	1 0 0 9		218.200	145.562
874 - 774 + 875 - 775 + 877 - 777	Нето губитак по основу промене фер вредности финансијских инструмената	1 0 1 0		0	0
727 + 728 - 827 - 828	Нето добитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1 0 1 1		0	0
827 + 828 - 727 - 728	Нето губитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1 0 1 2		0	0
720 - 820 + 721 - 821	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	1 0 1 3		503.521	172.506
820 - 720 + 821 - 721	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности	1 0 1 4		0	0
776 - 876 + 770 - 870	Нето добитак по основу заштите од ризика	1 0 1 5		0	0
876 - 776 + 870 - 770	Нето губитак по основу заштите од ризика	1 0 1 6		241.352	10.705
78-88	Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клизураје	1 0 1 7		1.692.234	1.415.932
88-78	Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клизураје	1 0 1 8		0	0
760 - 860 + 761 - 861 + 765 - 865 + 729 - 829	Нето приход по основу умањења обезбеђења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1 0 1 9		0	0
860 - 760 + 861 - 761 + 865 - 765 + 829 - 729	Нето расход по основу обезбеђења финансијских средстава која се не вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	1 0 2 0		1.416.349	2.904.225
726 - 826	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по имортизованог вредности	1 0 2 1		0	2.099.033
826 - 726	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по имортизованог вредности	1 0 2 2		616.156	0
723 - 823	Нето добитак по основу престанка признавања инвестиција у предузетна друштва и заједничка подухвата	1 0 2 3		0	0
823 - 723	Нето губитак по основу престанка признавања инвестиција у предузетна друштва и заједничка подухвата	1 0 2 4		0	0
74, 768	Остали пословни приходи	1 0 2 5		53.018	45.642
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1025) ≥ 0	1 0 2 6		18.106.580	18.136.966
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД (1002 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1025) < 0	1 0 2 7		0	0
63, 605, 765	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	1 0 2 8		3.078.367	3.021.454
642	Трошкови амортизације	1 0 2 9		1.094.444	579.879
752, 753, 761, 762, 767, 768, 773	Остали приходи	1 0 3 0		193.398	88.730
64 (осим 642), 652, 653, 661, 662, 667, 669, 673	Остали расходи	1 0 3 1		5.172.471	4.582.729
	ДОБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1026 - 1027 - 1028 - 1029 + 1030 - 1031) ≥ 0	1 0 3 2		8.866.710	10.041.576
	ГУБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1028 - 1027 - 1025 - 1029 + 1030 - 1031) < 0	1 0 3 3		0	0

Група рачуна, рачуна	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АДП	Број напомене	01.01. - 31.12.2018.	01.01. - 31.12.2018.
1	2	3	4	5	6
850	Поре на добитак	1 0 3 4		756.295	889.257
861	Добитак по основу одложених пореза	1 0 3 5		73.006	76.575
860	Губитак по основу одложених пореза	1 0 3 6		0	7.247
	ДОБИТАК НАКОН ОПРЕЗИВАЊА (1032 - 1033 - 1034 + 1005 - 1006) ≥ 0	1 0 3 7		8.273.431	9.221.647
	ГУБИТАК НАКОН ОПРЕЗИВАЊА (1032 - 1033 - 1034 + 1005 - 1006) < 0	1 0 3 8		0	0
709-009	Нето добитак пословања које се обуставља	1 0 3 9		0	0
009-709	Нето губитак пословања које се обуставља	1 0 4 0		0	0
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК (1037 - 1038 + 1009 - 1040) ≥ 0	1 0 4 1		8.273.431	9.221.647
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК (1037 - 1038 + 1009 - 1040) < 0	1 0 4 2		0	0
	Добитак који припада мањинном ентитету	1 0 4 3		0	0
	Добитак који припада власницима без права контроле	1 0 4 4		0	0
	Губитак који припада мањинном ентитету	1 0 4 5		0	0
	Губитак који припада власницима без права контроле	1 0 4 6		0	0
	ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1 0 4 7		3.505	3.506
	Умњана (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)	1 0 4 8		3.505	3.506

Лице одговорно за састављање финансијског извештаја

Законски заступник банке

У Београду,
дан 22.01.2020.*AROLUS**Prospectus*

UniCredit Bank Srbija s.d., Beograd, Rajihova 27-29
(posloveno ime и одлично Банка)

БИЛАНС СТАЊА
на дан 31.12.2020. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напо- мене	Износ текуће године 31.12.2020.	Износ претходне године	
					31.12.2019.	01.01.2019.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00 (осим 002), 010, 025, 05 (осим 050, 052 и дела 059), 060, 07, 085, 196, 296 и делови рачуна 009, 019, 029, 069, 089, 199 и 299	Готовина и средства код централне банке	0 0 0 1		57.151,847	59.710,178	0
	Заложена финансијска средства	0 0 0 2		11.630,733	0	0
125 225	Потраживања по основу деривата	0 0 0 3		1.447,643	1.167,316	0
120,122,124,220,222,224,129 и 229	Харџе од вредности	0 0 0 4		102.554,778	106.276,789	0
002, 01 (осим 010 и дела 019), 020, 028, 050, 052, 06 (осим 060 и дела 069), 080, 088, 10, 11, 16, 20, 21, 26, 190, 191, 290, 291, 493 и 593 као одбитне ставе (ССКР – СС шифра 1 (без шифра 17), шифра 70 и делови шифра 71 и 74) и делови рачуна 009, 029, 059, 089, 199, 299	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	0 0 0 5		27.729,832	2.908,405	0
01, (осим 010 и дела 019), 020, 028, 06 (осим 060 и дела 069), 080, 088, 10, 11, 16, 20, 21, 26, 190, 191, 290, 291, 493 и 593 као одбитне ставе (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре осим шифра 70 и делова шифра 71 и 74) и делови рачуна, 029, 069, 199, 299	Кредити и потраживања од комитента	0 0 0 6		278.659,196	284.501,433	0
123 и 223	Промена фор вредности стави које су предмет заштите од ризика	0 0 0 7		0	0	0
126 и 226	Потраживања по основу деривата намењених заштити од ризика	0 0 0 8		0	0	0
130, 131, 230, 231 део 139 и део 239	Инвестиције у придружена друштва и зедружне подухвате	0 0 0 9		0	0	0
132, 232 део 139 и део 239	Инвестиције у земаљна друштва	0 0 1 0		112,644	112,644	0
33	Некласифицирана имовина	0 0 1 1		2.119,711	1.901,383	0
34	Накретине, постројења и опрема	0 0 1 2		3.571,163	3.880,486	0
35	Инвестиционе накретине	0 0 1 3		3,527	3,528	0
034 и део 039	Текућа пореска средства	0 0 1 4		297,638	58,867	0
37	Одложена пореска средства	0 0 1 5		0	0	0
36	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	0 0 1 6		0	0	0
дела 039, 051, 060, 084, 087, 09, 134, 192, 194, 195, 234, 292, 294, 296, 30, 38 и делови рачуна 029, 069, 139, 199, 239 и 299	Остала средства	0 0 1 7		1.217,549	1.048,224	0
	УКУПНО АКТИВА (од 0001 до 0017)	0 0 1 8		486.496,266	441.577,253	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП			Број напомена	Износ текуће године 31.12.2019.	Износ претходне године	
		3	4	1			31.12.2019.	01.01.2019.
1	2	3	4	1	5	6	7	
	ПАСИВА ОБАВЕЗЕ							
411 и 511	Обавезе по основу деривата	0	4	0	1	1,632,761	1,206,796	0
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 1 (без шифре 17), шифра 70 и делови шифре 71 и 74)	Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	0	4	0	2	116,600,560	116,333,776	0
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре, осим шифре 70 и делова шифра 71 и 74)	Депозити и остале финансијске обавезе према другим комитентима	0	4	0	3	268,373,476	290,679,097	0
417 и 517	Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика	0	4	0	4	116,377	168,168	0
418 и 518	Промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0	4	0	5	0	0	0
410, 412, 415, 423, 496, 510, 512, 515, 523, 596 и 127 и 227 као одбитне ставке	Обавезе по основу хартија од вредности	0	4	0	6	0	0	0
424, 426, 482, 497, 524, 525, 582, 597, део 193 и део 293 као одбитне ставке	Субординиране обавезе	0	4	0	7	0	0	0
450, 451, 452, 453 и 454	Резервација	0	4	0	8	2,284,696	1,268,884	0
46	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средстава послована које се обуставља	0	4	0	9	0	0	0
455	Такуће пореске обавезе	0	4	1	0	0	0	0
47	Одложене пореске обавезе	0	4	1	1	100,822	411,684	0
426, 427, 43, 44, 456, 457, 491, 492, 494, 495, 526, 527, 53, 561, 562, 594 и 596	Остале обавезе	0	4	1	2	12,436,815	5,661,643	0
	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 0401 до 0412)	0	4	1	3	403,545,507	356,730,268	0
	КАПИТАЛ							
60	Акцијски капитал	0	4	1	4	24,169,776	24,169,776	0
128	Сопствене акције	0	4	1	5	0	0	0
63	Добитак	0	4	1	6	5,336,689	8,273,431	0
64	Губитак	0	4	1	7	0	0	0
81 и 82 – потраживи салдо	Резерви	0	4	1	8	53,444,294	53,403,778	0
81 и 82 – дубови салдо	Нерваловани губици	0	4	1	9	0	0	0
	Учешћа без права контроле	0	4	2	0	0	0	0
	УКУПНО КАПИТАЛ (0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) ≥ 0	0	4	2	1	82,950,759	85,846,985	0
	УКУПАН НЕДОСТАЈАК КАПИТАЛА (0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) < 0	0	4	2	2	0	0	0
	УКУПНО ПАСИВА (0413 + 0421 - 0422)	0	4	2	3	486,496,266	441,577,253	0

У Београду,
дане 27.01.2021.

Лице одговорно за састављање финансијског извештаја

Marko

Директор централне банке

Bozovic

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd, Rajčičeva 27-29
(poslovno ime i sedišta Banke)

БИЛАНС УСПЕХА
у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године

(у милијардама динара)

Група рачуна, рачуна	ПОЗИЦИЈА	Сканска за АОП	Број напомене	01.01. - 31.12.2020.		01.01. - 31.12.2019.	
				А	Б	А	Б
70	Приходи од камата	1 0 0 1		15,367,832		16,654,054	
80	Расходи камата	1 0 0 2		2,367,475		2,879,892	
	Нето приход по основу камата (1001-1002)	1 0 0 3		13,020,357		13,774,162	
	Нето расход по основу камата (1002-1001)	1 0 0 4		0		0	
71	Приходи од накнада и провизија	1 0 0 5		5,264,817		6,290,969	
81	Расходи накнада и провизија	1 0 0 6		1,439,562		1,239,842	
	Нето приход по основу накнада и провизија (1005 - 1006)	1 0 0 7		3,774,855		4,951,157	
	Нето расход по основу накнада и провизија (1006 - 1005)	1 0 0 8		0		0	
774 - 674 + 775 - 676 + 777 - 677	Нето добитак по основу промена фер вредности финансијских инструмената	1 0 0 9		0		215,200	
874 - 774 + 876 - 776 + 877 - 777	Нето губитак по основу промена фер вредности финансијских инструмената	1 0 1 0		67,395		0	
727 + 728 - 627 - 628	Нето добитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1 0 1 1		0		0	
827 + 628 - 727 - 728	Нето губитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1 0 1 2		0		0	
720 - 620 + 721 - 621	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вредују по фер вредности	1 0 1 3		753,761		503,521	
620 - 720 + 621 - 721	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вредују по фер вредности	1 0 1 4		0		0	
775 - 675 + 770 - 670	Нето добитак по основу заштите од ризика	1 0 1 5		894		0	
675 - 775 + 670 - 770	Нето губитак по основу заштите од ризика	1 0 1 6		0		241,352	
78-68	Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорне валутне клаузуле	1 0 1 7		1,505,020		1,682,234	
88-78	Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорне валутне клаузуле	1 0 1 8		0		0	
750 - 650 + 751 - 651 + 756 - 656 + 760 - 660 + 729 - 629	Нето приход по основу умањена обавеза финансијских средстава која се не вредују по фер вредности кроз биланс успеха	1 0 1 9		0		0	
650 - 750 + 651 - 751 + 656 - 756 + 660 - 760 + 629 - 729	Нето расход по основу обавеза финансијских средстава која се не вредују по фер вредности кроз биланс успеха	1 0 2 0		3,787,074		1,416,349	
726 - 626	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вредују по амортизованјој вредности	1 0 2 1		23,527		0	
626 - 726	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вредују по амортизованјој вредности	1 0 2 2		0		510,196	
723 - 623	Нето добитак по основу престанка признавања инвестиција у подружња друштва и заједничка подухвати	1 0 2 3		0		0	
623 - 723	Нето губитак по основу престанка признавања инвестиција у подружња друштва и заједничка подухвати	1 0 2 4		0		0	
74, 756	Остали пословни приходи	1 0 2 5		55,244		55,019	
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1025) ≥ 0	1 0 2 6		15,266,959		18,108,593	
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД (1002 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1026) < 0	1 0 2 7		0		0	
60, 655, 755	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	1 0 2 8		3,204,581		3,079,367	
642	Трошкови амортизације	1 0 2 9		1,207,969		1,094,444	
762, 763, 761, 762, 767, 768, 773	Остали приходи	1 0 3 0		223,082		193,399	
84 (осим 842) 852, 853, 861, 862, 867, 868, 873	Остали расходи	1 0 3 1		5,445,995		5,172,471	
	ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1026 - 1027 - 1028 - 1029 + 1030 - 1031) ≥ 0	1 0 3 2		5,631,478		8,956,710	
	ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1026 - 1027 - 1028 - 1029 + 1030 - 1031) < 0	1 0 3 3		0		0	

Група рачуна, реџун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напомене	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
1	2	3	4	5	6
850	Поред на добитак	1 0 3 4		395,623	756,285
861	Добитак по основу одложених пореза	1 0 3 5		99,136	73,006
890	Губитак по основу одложених пореза	1 0 3 6		0	0
	ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032 - 1033 - 1034 + 1035 - 1036) ≥ 0	1 0 3 7		5,334,568	8,273,431
	ГУБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032 - 1033 - 1034 + 1035 - 1036) < 0	1 0 3 8		0	0
709-609	Нето добитак пословања које се обуставља	1 0 3 9		0	0
869-709	Нето губитак пословања које се обуставља	1 0 4 0		0	0
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК (1037 - 1038 + 1039 - 1040) ≥ 0	1 0 4 1		5,334,568	8,273,431
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК (1037 - 1038 + 1039 - 1040) < 0	1 0 4 2		0	0
	Добитак који припада маленом ентитету	1 0 4 3		0	0
	Добитак који припада власницима без права контроле	1 0 4 4		0	0
	Губитак који припада маленом ентитету	1 0 4 5		0	0
	Губитак који припада власницима без права контроле	1 0 4 6		0	0
	ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1 0 4 7		2,260	3,505
	Увеличана (разводљена) зарада по акцији (у динарима без пара)	1 0 4 8		2,260	3,505

Лице одговорно за састављање финансијског извештаја

У Београду,
дане 27.01.2021.

Заводски одговорни банкер

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd, Rajihova 27-29
(poslovno ime i sedišta banke)

БИЛАНС СТАЊА
на дан 31.12.2022. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АСП	Број напо- мене	Износ текуће године 31.12.2022.	Износ претходне године	
					31.12.2021.	01.01.2021.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00 (осим 002), 010, 025, 06 (осим 060, 052 и дела 069), 060, 07, 085, 196, 296 и делови рачуна 009, 019, 029, 069, 089, 199 и 299	Готовина и средства код централне банке	0 0 0 1		69.758.831	67.572.923	0
	Заложена финансијска средства	0 0 0 2		7.220.590	0	0
125, 225	Потраживања по основу деривата	0 0 0 3		2.906.749	752.624	0
120, 122, 124, 220, 222, 224, 129 и 229	Хартije од вредности	0 0 0 4		109.771.881	111.923.341	0
002, 01 (осим 010 и дела 019), 020, 028, 050, 062, 06 (осим 060 и дела 069), 080, 081, 10, 11, 16, 20, 21, 25, 190, 191, 290, 291, 493 и 593 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 1 (Без шифра 17), шифра 70 и делови шифара 71 и 74) и делови рачуна 009, 029, 059, 069, 199, 299	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	0 0 0 5		77.537.136	42.241.484	0
01, (осим 010 и дела 019), 020, 028, 06 (осим 060 и дела 069), 080, 081, 10, 11, 16, 20, 21, 25, 190, 191, 290, 291, 493 и 593 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре осим шифра 70 и делова шифара 71 и 74) и делови рачуна, 029, 089, 199, 299	Кредити и потраживања од компанија	0 0 0 6		311.854.618	307.662.701	0
123 и 223	Промене фер вредности ставки које су предмет закључа од ризица	0 0 0 7		0	0	0
126 и 226	Потраживања по основу деривата намењених закључа од ризица	0 0 0 8		1.063.998	9.493	0
130, 131, 230, 231 део 139 и део 239	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	0 0 0 9		0	0	0
132, 232 део 139 и део 239	Инвестиције у зависна друштва	0 0 1 0		112.644	112.644	0
33	Нематеријална имовина	0 0 1 1		2.451.769	2.545.479	0
34	Некретности, постројења и опрема	0 0 1 2		3.097.481	3.306.813	0
35	Инвестиционе некретности	0 0 1 3		7.274	3.627	0
034 и део 039	Текућа пореска средства	0 0 1 4		0	0	0
37	Одложена пореска средства	0 0 1 5		1.393.096	618.261	0
36	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	0 0 1 6		0	0	0
021, 022, 024, 027, 09 (осим 094 и дела 099), 061, 082, 084, 087, 09, 134, 192, 194, 195, 234, 292, 294, 296, 30, 38 и делови рачуна 029, 069, 139, 199, 239 и 299	Остала средства	0 0 1 7		1.812.866	1.329.348	0
	УКУПНО АКТИВА (од 0001 до 0017)	0 0 1 8		682.880.932	638.078.698	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АСП	Број напо- мене	Износ текуће године 31.12.2022.	Износ претходне године	
					31.12.2021.	01.01.2021.
1	2	3	4	5	6	7
	ПАСИВА ОБАВЕЗЕ					
411 и 511	Обавезе по основу деривата	0 4 0 1		2.819.398	729.925	0
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 1 (без шифре 17), шифра 70 и делови шифра 71 и 74)	Депозити и остале финансијске обавезе према банцима, другим финансијским организацијама и централној банци	0 4 0 2		125.932.169	119.929.606	0
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре, осим шифре 70 и делова шифра 71 и 74)	Депозити и остале финансијске обавезе према другим комитентима	0 4 0 3		358.140.581	314.207.092	0
417 и 517	Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризица	0 4 0 4		924.644	132.490	0
418 и 518	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризица	0 4 0 5		0	0	0
410, 412, 415, 423, 496, 510, 512, 515, 523, 596 и 127 и 227 као одбитне ставке	Обавезе по основу хартија од вредности	0 4 0 6		0	0	0
424, 426, 482, 487, 524, 525, 582, 597, део 193 и део 293 као одбитне ставке	Субординиране обавезе	0 4 0 7		0	0	0
450, 451, 452, 453 и 454	Резервисања	0 4 0 8		5.642.596	4.085.707	0
46	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља	0 4 0 9		0	0	0
455	Текуће пореске обавезе	0 4 1 0		292.139	61.747	0
47	Одложене пореске обавезе	0 4 1 1		0	0	0
425, 427, 43, 44, 456, 457, 491, 492, 494, 495, 526, 527, 53, 591, 592, 594 и 595	Остале обавезе	0 4 1 2		6.917.629	14.946.055	0
	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 0401 до 0412)	0 4 1 3		500.068.124	454.086.652	0
	КАПИТАЛ					
80	Акцијски капитал	0 4 1 4		24.168.776	24.168.776	0
128	Сопствена акција	0 4 1 5		0	0	0
83	Добитак	0 4 1 6		8.380.827	5.877.750	0
84	Губитак	0 4 1 7		0	0	0
81 и 82 – потрагови салдо	Резерви	0 4 1 8		90.261.205	53.944.450	0
81 и 82 – дубови салдо	Нереализовани губици	0 4 1 9		0	0	0
	Учешћа без права контроле	0 4 2 0		0	0	0
	УКУПНО КАПИТАЛ (0414 + 0415 + 0416 + 0417 + 0418 + 0419 + 0420) ≥ 0	0 4 2 1		82.811.808	83.991.976	0
	УКУПАН НЕДОСТАТАК КАПИТАЛА (0414 + 0415 + 0416 + 0417 + 0418 + 0419 + 0420) < 0	0 4 2 2		0	0	0
	УКУПНО ПАСИВА (0413 + 0421 + 0422)	0 4 2 3		582.880.932	538.078.628	0

Лице одговорно за састављање финансијског
извештајаУ Београду,
дана 24.01.2023.

UniCredit Bank Srbija a.d. - Beograd, Rajčeva 27-29
[poslovno ime i sedište banke]

БИЛАНС УСПЕХА
у периоду од 01.01. до 31.12.2022. године

(у милијардама динара)

Група рачуна, рачуни	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП			Број напомена	01.01. - 31.12.2022.	01.01. - 31.12.2021.
		3	4	5		6	
70	Приходи од камата	1	0	0	1	19.149.083	15.110.996
60	Расходи камата	1	0	0	2	3.011.134	2.125.224
	Нето приход по основу камата (1001-1002)	1	0	0	3	15.237.949	12.985.772
	Нето расход по основу камата (1002-1001)	1	0	0	4	0	0
71	Приходи од накнада и провизија	1	0	0	5	11.253.119	6.692.457
61	Расходи накнада и провизија	1	0	0	6	3.047.271	2.371.177
	Нето приход по основу накнада и провизија (1005 - 1006)	1	0	0	7	7.305.845	6.319.280
	Нето расход по основу накнада и провизија (1006 - 1005)	1	0	0	8	0	0
774 - 674 + 776 - 676 + 777 - 677	Нето добитак по основу промена фер вредности финансијских инструмената	1	0	0	9	688.600	348.020
674 - 774 + 676 - 776 + 677 - 777	Нето губитак по основу промена фер вредности финансијских инструмената	1	0	1	0	0	0
727 + 728 - 627 - 628	Нето добитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1	0	1	1	0	0
627 + 628 - 727 - 728	Нето губитак по основу рекласификације финансијских инструмената	1	0	1	2	0	0
720 - 620 + 721 - 621	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената која се вредују по фер вредности	1	0	1	3	0	754.747
620 - 720 + 621 - 721	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената која се вредују по фер вредности	1	0	1	4	63.655	0
775 - 675 + 770 - 670	Нето добитак по основу заштите од ризица	1	0	1	5	17.332	0
675 - 775 + 670 - 770	Нето губитак по основу заштите од ризица	1	0	1	6	0	6.504
78-88	Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорено валутне клаузуле	1	0	1	7	0	0
68-78	Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорено валутне клаузуле	1	0	1	8	225.670	229.610
760 - 660 + 761 - 661 + 766 - 666 + 767 - 667 + 768 - 668 + 769 - 669	Нето приход по основу укупног обавезујућег финансијског средства која се не вредују по фер вредности кроз биланс успеха	1	0	1	9	0	0
660 - 760 + 661 - 761 + 666 - 766 + 667 - 767 + 668 - 768 + 669 - 769	Нето расход по основу обавезујућег финансијског средства која се не вредују по фер вредности кроз биланс успеха	1	0	2	0	3.328.960	2.647.488
726 - 626	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вредују по амортизованој вредности	1	0	2	1	35.006	31.264
626 - 726	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вредују по амортизованој вредности	1	0	2	2	0	0
723 - 623	Нето добитак по основу престанка признавања инвестиције у придруженом друштву и зједничком предузету	1	0	2	3	0	0
623 - 723	Нето губитак по основу престанка признавања инвестиције у придруженом друштву и зједничком предузету	1	0	2	4	0	0
74, 766	Остали пословни приходи	1	0	2	5	53.669	60.161
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1025) ≥ 0	1	0	2	6	19.717.850	17.615.372
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД (1005 - 1006 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1025) < 0	1	0	2	7	0	0
63, 635, 755	Тражбови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	1	0	2	8	3.647.979	3.892.880
642	Тражбови амортизације	1	0	2	9	1.345.775	1.229.182
752, 753, 761, 762, 767, 768, 773	Остали расходи	1	0	3	0	728.660	174.060
64 (осим 642), 652, 653, 661, 662, 667, 668, 673	Остали расходи	1	0	3	1	6.320.700	6.869.170
	ДОБИТАК ПРЕ ОПЕРЕЗИВАЊА (1026 - 1027 - 1028 - 1029 + 1030 - 1031) ≥ 0	1	0	3	2	9.232.104	8.308.225
	ГУБИТАК ПРЕ ОПЕРЕЗИВАЊА (1026 - 1027 - 1028 - 1029 + 1030 - 1031) < 0	1	0	3	3	0	0

Група рачуна, рачуни	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АДП	Број напомене	01.01. - 31.12.2022.	01.01. - 31.12.2021.
1	2	3	4	5	6
550	Порез на добитак	1 0 3 4		248.669	674.504
551	Добитак по основу одложених пореза	1 0 3 5		94.847	242.155
550	Губитак по основу одложених пореза	1 0 3 6		0	0
	ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032 - 1033 - 1034 + 1035 - 1036) ≥ 0	1 0 3 7		6.378.282	5.075.889
	ГУБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032 - 1033 - 1034 + 1035 - 1036) < 0	1 0 3 8		0	0
750-650	Нето добитак пословања које се обуставља	1 0 3 9		0	0
650-750	Нето губитак пословања које се обуставља	1 0 4 0		0	0
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК (1037 - 1038 + 1039 - 1040) ≥ 0	1 0 4 1		6.378.282	5.075.889
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК (1037 - 1038 + 1039 - 1040) < 0	1 0 4 2		0	0
	Добитак који припада матичној компанији	1 0 4 3		0	0
	Добитак који припада власницима без права контроле	1 0 4 4		0	0
	Губитак који припада матичној компанији	1 0 4 5		0	0
	Губитак који припада власницима без права контроле	1 0 4 6		0	0
	ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1 0 4 7		0	0
	Умњена (развежана) зарада по акцији (у динарима без пара)	1 0 4 8		0	0

Лице одговорно за састављање финансијског извештаја

У Београду,
дана 24.01.2023.

[Signature]

[Signature]

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd, Rajihova 27-29
(poslovno ime i odeljenje banke)

БИЛАНС СТАЊА
на дан 31.12.2020. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напо- мене	Износ текуће године 31.12.2020.	Износ претходне године	
					31.12.2019.	01.01.2019.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00 (осим 002), 010, 025, 05 (осим 050, 052 и дела 059), 060, 07, 085, 196, 296 и делови рачуна 009, 019, 029, 089, 089, 199 и 299	Готовина и средства код централне банке	0 0 0 1		57.151,847	59.710,178	0
	Заложена финансијска средства	0 0 0 2		11.630,733	0	0
125 225	Поправљања по основу деривата	0 0 0 3		1.447,643	1.167,316	0
120, 122, 124, 220, 222, 224, 129 и 229	Хартуле од вредности	0 0 0 4		102.654,778	106.276,769	0
002, 01 (осим 010 и дела 019), 020, 028, 060, 052, 06 (осим 060 и дела 069), 080, 088, 10, 11, 16, 20, 21, 26, 190, 191, 290, 291, 493 и 593 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 1 (без шифре 17), шифра 70 и делови шифра 71 и 74) и делови рачуна 009, 029, 029, 089, 199, 299	Кредити и поправљања од банака и других финансијских организација	0 0 0 5		27.729,832	2.908,406	0
01, (осим 010 и дела 019), 020, 028, 06 (осим 060 и дела 069), 080, 088, 10, 11, 16, 20, 21, 26, 190, 191, 290, 291, 493 и 593 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре осим шифре 70 и делова шифра 71 и 74) и делови рачуна, 029, 089, 199, 299	Кредити и поправљања од компанија	0 0 0 6		278.659,196	294.501,433	0
123 и 223	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0 0 0 7		0	0	0
126 и 226	Поправљања по основу деривата намењених заштити од ризика	0 0 0 8		0	0	0
130, 131, 230, 231 део 139 и део 239	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	0 0 0 9		0	0	0
132, 232 део 139 и део 239	Инвестиције у зглобна друштва	0 0 1 0		112,644	112,644	0
33	Некласифицирана имовина	0 0 1 1		2.119,711	1.901,383	0
34	Некретности, постројења и опрема	0 0 1 2		3.571,169	3.888,486	0
35	Инвестиционе некретности	0 0 1 3		3,527	3,528	0
034 и део 039	Текућа пореска средства	0 0 1 4		297,638	58,867	0
37	Одложена пореска средства	0 0 1 5		0	0	0
36	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	0 0 1 6		0	0	0
дела 039), 051, 060, 084, 087, 09, 134, 192, 194, 195, 234, 292, 294, 296, 30, 38 и делови рачуна 029, 089, 139, 199, 239 и 299	Остала средства	0 0 1 7		1,217,549	1,048,224	0
	УКУПНО АКТИВА (од 0001 до 0017)	0 0 1 8		486,496,266	441,577,253	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП			Број напомена	Износ текуће године 31.12.2020.	Износ претходне године	
		3	4	5			6	7
1	2	3	4	5	6	6	7	
	ПАСИВА ОБАВЕЗЕ							
411 и 511	Обавезе по основу деривата	0	4	0	1	1,632,761	1,206,796	0
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 1 (без шифре 17), шифра 70 и делови шифре 71 и 74)	Депозити и остале финансијске обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	0	4	0	2	116,600,560	116,333,776	0
40, 420, 421, 490, 50, 520, 521, 590, део 193 и део 293 као одбитне ставке (ССКР – СС шифра 17 и све остале шифре, осим шифре 70 и делова шифре 71 и 74)	Депозити и остале финансијске обавезе према другим комитентима	0	4	0	3	268,373,476	230,679,097	0
417 и 517	Обавезе по основу деривата намењених заштити од ризика	0	4	0	4	116,377	158,188	0
418 и 518	Промена фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	0	4	0	5	0	0	0
410, 412, 415, 423, 496, 510, 512, 515, 523, 596 и 127 и 227 као одбитне ставке	Обавезе по основу хартија од вредности	0	4	0	6	0	0	0
424, 425, 492, 497, 524, 525, 582, 597, део 193 и део 293 као одбитне ставке	Субординиране обавезе	0	4	0	7	0	0	0
450, 451, 452, 453 и 454	Резервација	0	4	0	8	2,284,696	1,268,884	0
46	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	0	4	0	9	0	0	0
455	Такуће пореске обавезе	0	4	1	0	0	0	0
47	Одложене пореске обавезе	0	4	1	1	100,822	411,884	0
426, 427, 43, 44, 456, 457, 491, 492, 494, 495, 526, 527, 53, 591, 592, 594 и 595	Остале обавезе	0	4	1	2	12,436,815	5,661,643	0
	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 0401 до 0412)	0	4	1	3	403,545,507	355,730,268	0
	КАПИТАЛ							
80	Акцијски капитал	0	4	1	4	24,169,776	24,169,776	0
128	Сопствене акције	0	4	1	5	0	0	0
83	Добитак	0	4	1	6	5,336,689	8,273,431	0
84	Губитак	0	4	1	7	0	0	0
81 и 82 – порески салдо	Резерви	0	4	1	8	53,444,294	53,403,778	0
81 и 82 – други салдо	Нереализовани губици	0	4	1	9	0	0	0
	Учешћа без права контроле	0	4	2	0	0	0	0
	УКУПНО КАПИТАЛ (0414 - 0419 + 0415 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) ≥ 0	0	4	2	1	82,950,759	85,846,985	0
	УКУПАН НЕДОСТАЈАК КАПИТАЛА (0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) < 0	0	4	2	2	0	0	0
	УКУПНО ПАСИВА (0413 + 0421 - 0422)	0	4	2	3	486,496,266	441,577,253	0

У Београду,
дане 27.01.2021.

Лице одговорно за састављање финансијског извештаја

Милош

Директор заступник Банке

Воробеев

UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd, Rajfina 27-29
(poslovno ime i adresa Banke)

БИЛАНС УСПЕХА
у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године

(у хиљадама динара)

Група рачуна, рачуни	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Број напомене	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
1	2	3	4	5	6
70	Приходи од камата	1 0 0 1		10,387,832	10,664,054
80	Расходи камата	1 0 0 2		2,367,475	2,879,692
	Нето приход по основу камата (1001-1002)	1 0 0 3		13,020,357	13,774,362
	Нето расход по основу камата (1002-1001)	1 0 0 4		0	0
71	Приходи од накнада и провизија	1 0 0 5		5,264,617	5,280,966
81	Расходи накнада и провизија	1 0 0 6		1,489,962	1,239,842
	Нето приход по основу накнада и провизија (1005 - 1006)	1 0 0 7		3,774,655	4,041,124
	Нето расход по основу накнада и провизија (1006 - 1005)	1 0 0 8		0	0
774 - 874 + 770 - 870 + 777 - 877	Нето добитак по основу промена фер вредности финансијских инструмената	1 0 0 9		0	218,200
874 - 774 + 870 - 770 + 877 - 777	Нето губитак по основу промена фер вредности финансијских инструмената	1 0 1 0		57,395	0
727 + 726 - 827 - 828	Нето добитак по основу рекалсификације финансијских инструмената	1 0 1 1		0	0
827 + 826 - 727 - 728	Нето губитак по основу рекалсификације финансијских инструмената	1 0 1 2		0	0
720 - 820 + 721 - 821	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вредују по фер вредности	1 0 1 3		733,761	600,521
820 - 720 + 821 - 721	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вредују по фер вредности	1 0 1 4		0	0
775 - 875 + 770 - 870	Нето добитак по основу валутне од разлик	1 0 1 5		864	0
875 - 775 + 870 - 770	Нето губитак по основу валутне од разлик	1 0 1 6		0	241,262
79-88	Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне разлике	1 0 1 7		1,505,020	1,682,234
88-79	Нето расход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне разлике	1 0 1 8		0	0
750 - 850 + 751 - 851 + 756 - 856 + 760 - 860 + 729 - 829	Нето приход по основу умањена обавезујућа финансијских средстава која се не вредују по фер вредности кроз биланс успеха	1 0 1 9		0	0
850 - 750 + 851 - 751 + 856 - 756 + 860 - 760 + 829 - 729	Нето расход по основу обавезујућа финансијских средстава која се не вредују по фер вредности кроз биланс успеха	1 0 2 0		3,787,074	1,416,349
726 - 826	Нето добитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вредују по амортизовану вредности	1 0 2 1		29,527	0
826 - 726	Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вредују по амортизовану вредности	1 0 2 2		0	510,106
723 - 823	Нето добитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друштва и заједничка подухвати	1 0 2 3		0	0
823 - 723	Нето губитак по основу престанка признавања инвестиција у придружена друштва и заједничка подухвати	1 0 2 4		0	0
74, 756	Остали пословни приходи	1 0 2 5		55,244	65,018
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ ПРИХОД (1003 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1025) ≥ 0	1 0 2 6		15,266,959	18,108,593
	УКУПАН НЕТО ПОСЛОВНИ РАСХОД (1002 - 1004 + 1007 - 1008 + 1009 - 1010 + 1011 - 1012 + 1013 - 1014 + 1015 - 1016 + 1017 - 1018 + 1019 - 1020 + 1021 - 1022 + 1023 - 1024 + 1025) < 0	1 0 2 7		0	0
60, 605, 755	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	1 0 2 8		3,204,581	3,078,267
602	Трошкови амортизације	1 0 2 9		1,207,969	1,094,444
702, 753, 761, 762, 767, 768, 773	Остали расходи	1 0 3 0		223,082	183,399
84 (осим 842) 852, 853, 861, 862, 867, 868, 873	Остали расходи	1 0 3 1		5,445,995	5,172,471
	ДОБИТАК ПРЕ СПОРЕЗИВАЊА (1026 - 1027 - 1028 - 1029 + 1030 - 1031) ≥ 0	1 0 3 2		5,631,478	8,956,710
	ГУБИТАК ПРЕ СПОРЕЗИВАЊА (1026 - 1027 - 1028 - 1029 + 1030 - 1031) < 0	1 0 3 3		0	0

Група рачуна, редни	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП			Број напомене	01.01. - 31.12.2020.	01.01. - 31.12.2019.
		3	4	5			
1	2				5	6	
890	Порез на добитак	1	0	3	4	395,623	756,295
891	Добитак по основу одложених пореза	1	0	3	5	99,156	73,006
892	Губитак по основу одложених пореза	1	0	3	6	0	0
	ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032 - 1033 - 1034 + 1035 - 1036) ≥ 0	1	0	3	7	6,334,988	8,273,431
	ГУБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА (1032 - 1033 - 1034 + 1035 - 1036) < 0	1	0	3	8	0	0
702-602	Нето добитак пословања које се обуставља	1	0	3	9	0	0
899-709	Нето губитак пословања које се обуставља	1	0	4	0	0	0
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК (1037 - 1038 + 1039 - 1040) ≥ 0	1	0	4	1	6,334,988	8,273,431
	РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК (1037 - 1038 + 1039 - 1040) < 0	1	0	4	2	0	0
	Добитак који припада матичној ентитету	1	0	4	3	0	0
	Добитак који припада власницима без права контроле	1	0	4	4	0	0
	Губитак који припада матичној ентитету	1	0	4	5	0	0
	Губитак који припада власницима без права контроле	1	0	4	6	0	0
	ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ						
	Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	1	0	4	7	2,260	3,505
	Увећана (разводљива) зарада по акцији (у динарима без пара)	1	0	4	8	2,260	3,505

Лице одговорно за састављање финансијског извештаја

У Београду,
дане 27.01.2021.

Београдска кредитна банка
 Председник

Прилог 6 – Биланс стања и Биланс успеха – Ванса Intesa

Banca Intesa a.d. Beograd
 Pojedinačni finansijski izveštaji

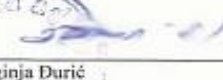
POJEDINAČNI BILANS STANJA na dan 31. decembar 2019. godine

<i>U hiljadama dinara</i>	<i>Napomena</i>	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15, 2.14	97,392,634	86,962,607
Potraživanja po osnovu derivata	16, 2.10	61,978	331,839
Hartije od vrednosti	16, 2.9	108,307,660	92,872,485
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17, 2.8	51,166,557	33,039,264
Kredit i potraživanja od komitenata	17, 2.8	373,909,572	339,749,114
Investicije u zavisna društva	16, 2.7	1,199,472	1,199,472
Nematerijalna imovina	18, 2.15	5,348,965	3,774,866
Nekretnine, postrojenja i oprema	19, 2.16	9,953,027	7,951,099
Investicione nekretnine	19, 2.16	776	30,995
Odložena poreska sredstva	14, 2.21	683,199	704,800
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	19, 2.16	38,301	143,015
Ostala sredstva	20	4,568,751	4,315,623
UKUPNO AKTIVA		<u>652,630,892</u>	<u>571,075,179</u>
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	21, 2.10	7,869	21,497
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	22, 2.11	66,347,915	49,031,251
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	22, 2.11	472,324,895	405,175,217
Rezervisanja	23, 2.3	861,164	1,801,197
Tekuće poreske obaveze	14, 2.21	478,134	21,386
Odložene poreske obaveze	14, 2.21	106,182	106,337
Ostale obaveze	24	12,437,666	8,317,108
Ukupno obaveze		<u>552,563,825</u>	<u>464,473,993</u>
Kapital			
Aksijski kapital	25, 2.19	41,748,469	41,748,469
Neraspoređeni dobitak	25, 2.19	12,331,751	16,080,705
Rezerve	25, 2.19	45,986,847	48,772,012
Ukupno kapital		<u>100,067,067</u>	<u>106,601,186</u>
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		<u>652,630,892</u>	<u>571,075,179</u>

Beograd, 11. februar 2020. godine

 Rada Radović
 Direktor Sektora za računovodstvo

 Dragica Mihajlović
 Direktor za upravljanje finansijskim poslovanjem

 Draginja Đurić
 Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI BILANS STANJA
na dan 31. decembar 2022. godine

<i>U hiljadama dinara</i>	<i>Napomena</i>	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15, 2.14	153.092.550	135.704.230
Potraživanja po osnovu derivata	16, 2.10	468.597	433.793
Hartije od vrednosti	16, 2.9	61.269.872	81.906.310
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17, 2.8	70.294.972	56.557.456
Kredit i potraživanja od komitenata	17, 2.8	513.000.029	449.318.112
Investicije u zavisna društva	16, 2.7	1.199.472	1.199.472
Nematerijalna imovina	18, 2.15	4.602.701	4.859.166
Nekretnine, postrojenja i oprema	19, 2.16	9.996.392	9.935.748
Odložena poreska sredstva	14, 2.21	402.963	616.195
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	2, 16	15.795	22.439
Ostala sredstva	20	10.490.465	5.017.526
UKUPNO AKTIVA		824.833.808	745.570.447
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	21, 2.10	8.305	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	22, 2.11	92.094.541	41.492.287
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	22, 2.11	612.850.509	572.877.553
Rezervisanja	23, 2.3	2.620.445	2.401.265
Tekuće poreske obaveze	14, 2.21	505.457	355.986
Odložene poreske obaveze	14, 2.21	-	279.758
Ostale obaveze	24	18.985.690	9.121.589
Ukupno obaveze		727.064.947	626.528.438
Kapital			
Akcijski kapital	25, 2.19	41.748.469	41.748.469
Neraspoređeni dobitak	25, 2.19	12.727.009	32.224.574
Rezerve	25, 2.19	43.293.383	45.068.966
Ukupno kapital		97.768.861	119.042.009
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		824.833.808	745.570.447

Beograd, 28. februar 2023. godine

 Nivesa Novaković
 Direktor Sektora za
 računovodstvo

 Dragica Milinović
 Direktor za upravljanje
 finansijskim poslovanjem

 Darko Popović
 Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI BILANS USPEHA
 u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

U hiljadama dinara

	Napomena	2019.	2018.
Prihodi od kamata	3, 2.4	22,673,804	23,288,996
Rashodi kamata	3, 2.4	(2,285,616)	(2,871,147)
Neto prihod po osnovu kamata		20,388,188	20,417,849
Prihodi od naknada i provizija	4, 2.5	12,194,157	11,817,988
Rashodi naknada i provizija	4, 2.5	(4,502,305)	(4,574,927)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		7,691,852	7,243,061
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	5, 2.7	185,803	318,162
Neto (gubitak) / dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	6, 2.7	(2,495)	33,765
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	7, 2.6	2,197,296	2,047,748
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	8, 2.7	(2,302,796)	(3,257,274)
Neto (gubitak) / dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	6, 2.7	(207,369)	630,253
Ostali poslovni prihodi	9	119,295	234,068
Neto poslovni prihod		28,069,774	27,667,632
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	10, 2.20	(6,213,247)	(5,999,255)
Troškovi amortizacije	11, 2.16	(1,577,139)	(1,057,751)
Ostali prihodi	12	943,685	424,176
Ostali rashodi	13	(7,284,638)	(7,800,633)
Dobitak pre oporezivanja		13,938,435	13,234,169
Porez na dobitak	14, 2.21	(1,608,976)	(630,059)
Dobitak nakon poreza		12,329,459	12,604,110

Beograd, 11. februar 2020. godine

 Rada Radović
 Direktor Sektora za računovodstvo

 Dragica Mihajlović
 Direktor za upravljanje finansijskim poslovanjem

 Draginja Đurić
 Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI BILANS USPEHA
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2022. godine

<i>U hiljadama dinara</i>	<u>Napomena</u>	<u>2022.</u>	<u>2021.</u>
Prihodi od kamata	3, 2.4	26.688.694	22.315.269
Rashodi kamata	3, 2.4	(2.404.544)	(994.782)
Neto prihod po osnovu kamata		<u>24.284.150</u>	<u>21.320.487</u>
Prihodi od naknada i provizija	4, 2.5	25.287.972	18.988.785
Rashodi naknada i provizija	4, 2.5	(11.898.220)	(7.561.620)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		<u>13.389.752</u>	<u>11.427.165</u>
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	5, 2.7	1.336.767	878.376
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	6, 2.7	(2.372)	(4.515)
Neto prihod / (rashodi) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	7, 2.6	(559.883)	(418.539)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	8, 2.7	(4.849.217)	(3.266.389)
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	6, 2.7	130.057	93.934
Ostali poslovni prihodi	9	177.996	151.516
Neto poslovni prihod		<u>33.907.250</u>	<u>30.182.035</u>
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	10, 2.20	(7.493.706)	(6.862.623)
Troškovi amortizacije	11, 2.16	(2.440.635)	(2.237.239)
Ostali prihodi	12	747.694	269.933
Ostali rashodi	13	(9.888.427)	(9.504.145)
Dobitak pre oporezivanja		<u>14.832.176</u>	<u>11.847.961</u>
Porez na dobitak	14, 2.21	(2.152.837)	(1.476.602)
Dobitak nakon poreza		<u>12.679.339</u>	<u>10.371.359</u>

Beograd, 28. februar 2023. godine

Neven Novaković
Direktor Sektora za računovodstvo

Dragica Mihajlović
Direktor za operativne finansijske poslovanje

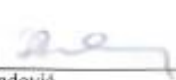

Darko Popović
Predsednik Izvršnog odbora

POJEDINAČNI BILANS STANJA
 na dan 31. decembar 2020. godine

<i>U hiljadama dinara</i>	Napomena	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15, 2.14	142.071.319	97.392.634
Potraživanja po osnovu derivata	16, 2.10	49.832	61.978
Hartije od vrednosti	16, 2.9	90.307.009	108.307.660
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17, 2.8	53.404.401	51.166.557
Kredit i potraživanja od komitenata	17, 2.8	409.138.881	373.909.572
Investicije u zavisna društva	16, 2.7	1.199.472	1.199.472
Nematerijalna imovina	18, 2.15	5.385.746	5.348.965
Nekretnine, postrojenja i oprema	19, 2.16	10.129.940	9.953.027
Investicione nekretnine	19, 2.16	-	776
Tekuća poreska sredstva	14, 2.21	198.681	-
Odložena poreska sredstva	14, 2.21	588.968	683.199
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	2.16	22.741	38.301
Ostala sredstva	20	4.688.664	4.568.751
UKUPNO AKTIVA		717.185.654	652.630.892
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	21, 2.10	2.589	7.869
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	22, 2.11	66.389.398	66.347.915
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	22, 2.11	521.155.412	472.324.895
Rezervisanja	23, 2.3	1.383.450	861.164
Tekuće poreske obaveze	14, 2.21	-	478.134
Odložene poreske obaveze	14, 2.21	168.745	106.182
Ostale obaveze	24	19.071.430	12.437.666
Ukupno obaveze		608.171.024	552.563.825
Kapital			
Aksijski kapital	25, 2.19	41.748.469	41.748.469
Neraspoređeni dobitak	25, 2.19	21.850.279	12.331.751
Rezerve	25, 2.19	45.415.882	45.986.847
Ukupno kapital		109.014.630	100.067.067
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		717.185.654	652.630.892

Beograd, 17. febr. 2021. godine

 Rada Radović
 Direktor Sektora za
 računovodstvo

 Dragica Mihajlović
 Direktor za upravljanje
 finansijskim poslovanjem

 Draginja Đurić
 Predsednik Izvršnog odbora

ISBN-978-86-905734-0-0

